

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 3 de novembre de 1994 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XVI - Núm. 789 ■ 175 ptes.

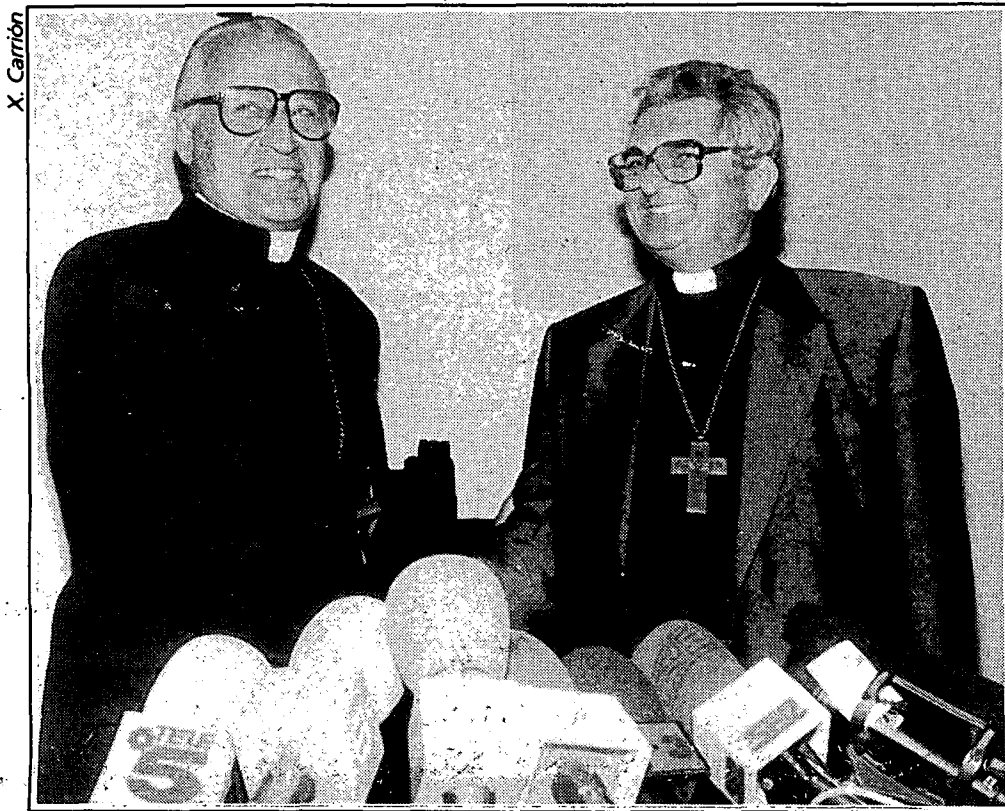
«**Em sento molt recolzat i ajudat pels bisbes auxiliars**»
«**Veig en aquest nomenament una possibilitat d'un més gran servei a l'Església de Catalunya i, d'alguna manera, als creients de tots els pobles d'Espanya**»

«**Prefereixo ajudar el Sant Pare en el govern de l'Església que no buscar-li un successor**»
«**La llista dels nous cardenals és molt oberta, progressista i avançada per la gran varietat de membres que hi ha**»

Diumenge passat, durant el res-de l'angelus a la plaça de Sant Pere, el Papa donava a conèixer la llista de 30 nous cardenals, entre els quals Mons. Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona. Una llista que aposta per la internacionalització i per l'obertura envers el Tercer Món. Entre els elegits han causat sorpresa el nomenament del teòleg Yves Congar, considerat un dels grans inspiradors del Concili Vaticà II i el de l'ancià sacerdot alemany Alois Grillmeier, gran expert en cristologia. També ha sorprès la designació del sacerdot albanès de 92 anys, Mikel Koliqi, que ha passat més de mig segle condemnat a treballs forçats o en presó.

El diumenge a la tarda és convocà una conferència de premsa al palau arquebisbal, en la qual Mons. Ricard M. Carles, acompanyat de Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar, del Canceller-Secretari Mn. Josep Ramon Pérez, de Mn. Jordi Piquer i del director del nostre setmanari, expressà la seva satisfacció per la nova confiança que el Sant Pare li ha fet amb aquesta designació.

Mons. Joan Carrera introduí la conferència de premsa amb aquestes paraules: *Vull expressar l'enorme alegria que avui tenim l'arxidiòcesi de Barcelona. Ho dic en nom de tots els bisbes auxiliars, en nom de tots els estaments de la diòcesi. Nosaltres ja imaginàvem que un dia arribaria aquest moment. Creiem que al nostre arquebisbe li esqueia aquesta promoció del cardenalat i avui ens alegrem perquè hi veiem una ratificació, per part de la instància més alta de l'Església, del treball pastoral que està realitzant a Barcelona, i amb*

Mons. Joan Carrera: «És un honor per la diòcesi de Barcelona i per Catalunya»

el qual nosaltres volem col·laborar: el pla pastoral que té en marxa i tot l'àbast de la seva projecció evangelitzadora, potser no sempre prou clarament percebuda per tota l'opinió pública. Aquest nomenament, indubtablement, contribuirà a posar en relleu la figura pastoral del nostre arquebisbe. Vull fer constar també que a més de ser un honor per a ell i un goig per a tots nosaltres, és també un honor per a la diòcesi de Barcelona i un honor per Catalunya, ja que assistirà al Papa amb el seu consell i que d'alguna manera representarà i traduirà el sentit de les nostres Esglésies locals.

A continuació el Sr. Arquebisbe parlà sobre el significat del seu nomenament i respongué les preguntes dels periodistes.

Algunes de les seves frases més importants les remarcuem en els nostres titulars de portada.

En el moment de cloure l'acte de la conferència de premsa abraçà Mons. Joan Enric Vives i abraçà efusivament el nou cardenal.

El Papa nomena cardenal l'arquebisbe Carles

Els trenta nous cardenals

Luigi Poggi, Itàlia; Vincenzo Fagiolo, Itàlia; Carlo Furno, Itàlia; Ersilio Tonini, Itàlia; Miloslav Vlk, Txèquia; Thomas Joseph Winning, Regne Unit; Jan Schotte, Bèlgica; Pierre Eyt, França; Gilberto Agustoni, Suïssa; Ricard Maria Carles, Catalunya-Espanya; Vinko Puljic, Bòsnia; Kazimierz Swiatek, Bielorússia; Mikel Koliqi, Albània; Yves Congar, França; Alois Grillmeier, Alemanya; William Henry Keeler, Estats Units; Adam Joseph Maida, Estats Units; Jean-Claude Turcotte, Canadà; Adolfo Antonio Suárez Rivera, Mèxic; Juan Sandoval Iñiguez, Mèxic; Carlos Oviedo Cavada, Xile; Augusto Vargas Alzamero, Perú; Jaime Lucas Ortega y Alamino, Cuba; Bernardino Echevarría Ruiz, Equador; Nasrallah Pierre Sfeir de Antioquia, Líban; Emmanuel Wamala, Uganda; Armand Gaetan Razafindratandra, Madagascar; Peter Seilichi Shira Yanagi, Japó; Julius Riyadi Darmaatmadja, Indonèsia; Paul Joseph Pham Dinh Tung, Vietnam.

Recepció amb motiu de la promoció a Cardenal de l'Arquebisbe Carles

Totes aquelles persones i representants d'entitats amb interès per saludar i felicitar l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard-Maria Carles, podran acudir demà divendres, dia 4, a les 12,30h, a la recepció oberta que hi haurà al bisbat de Barcelona.

La inaugurarà l'arquebisbe Carles el passat 28 d'octubre

Ràdio Estel, una nova veu d'església

Informació de l'acte a pàg. 7

A les 11 h. i pel segon canal

Canvi d'horari de «La Missa» per televisió

A partir del passat diumenge, 30 d'octubre, «La Missa» que emet Televisió Espanyola pel circuit català ha avançat l'horari a les 11 del matí i ha passat a la segona cadena (TV2).

El nou cardenal de Barcelona

La notícia ens ha arribat en un pont festiu: el Papa ha creat trenta cardenals nous i un d'ells és l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Ma. Carles. Immediatament i malgrat la calma d'una tarda de diumenge, han sorgit els comentaris, les valoracions, les interpretacions... Però, per damunt de tot, s'ha difós un sentiment de satisfacció joiosa, especialment a l'arxidiòcesi de Barcelona.

Considerem que l'elecció de l'Arquebisbe Carles és una excel·lent notícia, en primer lloc per les característiques de la seva personalitat pastoral.

Sacerdot que traspua espiritualment i preocupació prioritària per l'evangelització, persona cordial i conscienciosa, bisbe independent, pot ser un bon conseller del Papa en la cura quotidiana de l'Església.

També és bona notícia per a Barcelona que torna a ser seu cardenalícia, com va ja ser-ho en el pontificat del cardenal Narcís Jubany. Ho diem no pas en clau honorífica, sinó pensant, sobretot, en la tasca d'aportar a la catolicitat la riquesa de matisos d'una diòcesi que és cruïlla i gresol d'homes i d'idees plurals.

La col·legialitat que vincula tots els bisbes amb el de Roma, Papa de l'Església universal, té una de les seves concrecions en el col·legi cardenalici. És bo recordar, per tal d'evitar imprecisions, que el cardenalat és un nomenament, no un orde. Els ordes sacramentals són l'episcopat, el presbiterat i el diaconat. Els cardenals són bisbes cridats a col·laborar amb el pontífex romà. Ho fan con-

juntament quan són convocats per tractar qüestions de la màxima importància, o individualment a través de tasques diverses. També els correspon proveir a l'elecció del Papa. En aquest sentit i obviant especulacions inevitables, el nou cardenal de Barcelona ha declarat que prefereix ajudar el sant Pare en el govern de l'Església... que cercar-li un successor. Desitja de tot cor, ha dit, que el Senyor ens conservi Joan Pau II molts anys.

Tokio, Hanoi, Sarajevo, Santiago de Cuba, Guadalajara de Mèxic, Scutari, d'Albània, Praga, Bordeus, Ravenna, Baltimore, Montreal, Kampala, Barcelona... El caràcter més evident d'aquesta nova promoció de cardenals és la universalitat. Una qualitat que ens ajuda a situar la nostra pastoral de cada dia en una perspectiva tan àmplia com la realitat de l'Església que s'estén de l'orient a l'occident. Del nomenament de cardenal de Ricard Ma. Carles n'esperem, d'escriu, un nou impuls per a les esglésies de Catalunya a punt d'entrar en Concili.

TRIBUNA

Aquest llibre ha sorgit d'una entrevista televisiva no realitzada mai. Les preguntes són de Vittorio Messori. Les respostes són de pròpia mà del papa Karol Wojtyla, el qual tracta els temes més crucials des de la seva arrel. La lectura seguida d'aquests més de trenta temes m'han deixat sense alè. Perquè les respostes del Papa formen un conjunt teològic, espiritual i pastoral sòlid i de gran sensibilitat humana i filosòfica, més àgil, clar i tens que el Catecisme de l'Església.

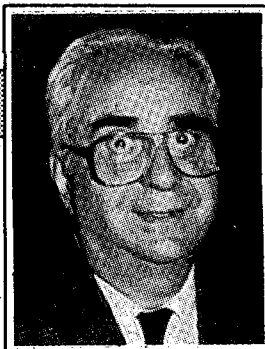
El pensament filosòfico-teològic de Joan Pau II té dues fonts: Per una banda alguns dels documents del Concili Vaticà II, que el Papa ha estudiat molt profundament. Són sens dubte aquells en l'elaboració dels quals va intervenir quan era bisbe de Cracòvia: «Gaudium et spes», «Lumen gentium», el Decret sobre Ecu-menisme i la declaració sobre la llibertat religiosa. Un Vaticà II entès en la companyia de De Lubac, Congar i Urs von Balthasar, i fins i tot de Rahner pel que fa al «cristianisme implícit» de molta gent que segueix l'impuls i la vida de l'Esperit de Déu (Rahner parlava de «cristians anònims»). Per altra banda, la filosofia personalista, dels tres grans personalistes jueus: Martin Buber, Rosenzweig i Levinas, el més citat.

El «restauracionisme»

Tot plegat porta a una teologia de conviccions però també de respecte i d'obertura: Karol Wojtyla està convençut de la bonesa de les trobades d'oració com la d'Assís, del diàleg ecumènic, sobretot

Joan Pau II respon

■ Josep M. Rovira Belloso

amb les Esglésies d'Orient o del treball en comú amb les comunitats sorgides de la Reforma.

¿On queda, doncs, el Papa autoritari o restaurador? En la seva teologia, certament que no. Ni en la seva fonamentada i afectiva devoció mariana, ni tan sols en la seva defensa de la vida humana del no nascut, completada per la seva defensa dels drets de l'home.

El «restauracionisme» potser aparegui en un punt concret de la seva opció pastoral. Ho diré amb franquesa, fins i tot a risc de ser «provocatiu», com sol dir Messori. El Papa vol la nova evangelitza-

ció. El Papa confia en la gran força de l'Església que són els sants. Està convençut que el nostre cristianisme no ha de ser rosegat per les arnes per no saber crear un àmbit de credibilitat i de transmissió de la fe. Molt bé. Excel·lent. Però hi ha un moment en el qual aquesta força de l'Església i aquests sants semblen identificar-se amb els anomenats «nous mo-

viments».

Correlativament, el Papa desconfia dels clàssics esquemes de l'acció catòlica, perquè algunes associacions catòliques que «pretenien la transformació de la societat... perderen, en alguna mesura, la seva identitat cristiana». Aleshores el Papa opta pels «nous moviments orientats vers la renovació de la persona». Però l'acció catòlica, des dels temps de Pius XI, sempre havia estat democràtica i antidictatorial!

Ja sé que els «nous moviments», com a tals, no han intervingut en política, però alguns dels seus membres significatius que actuaren com a tècnics en el règim anterior. Els nous moviments apareixen immaculats, en fondre's en el marc que el Papa qualifica de democràtic, pluricultural, pluriconfessional i antinazi propi de Polònia i d'altres països. Aquí ens pesa el seu passat, així com alguns elements del seu present. De cap manera pretén dimonitzar-los. Hem d'acostumar-nos a la seva presència normal en l'Església. Però no s'han de cansar de donar proves de la seva consciència democràtica, de la seva sensibilitat social no elitista, del seu tarannà obert als altres grups i de la seva acceptació més cordial de l'espiritualitat del Vaticà II, com ho fa el Papa en aquest llibre.

Estem davant d'un llibre de lectura obligada, almenys per als cristians que lleixen. Especialment hauran de llegir-lo els que estan a punt de caure en el fonamentalisme, els que desconfien dels camins ecumènics i els que refien tant del progrés indefinit de l'home que obliden —oblidem— el valor insubstituïble de la conversió i de l'esperança.

Josep M. Rovira Belloso, és professor de Teologia (de «La Vanguardia»)

El Papa confia en la gran força de l'Església que són els sants. Està convençut que el nostre cristianisme no ha de ser rosegat per les arnes per no saber crear un àmbit de credibilitat i de transmissió de la fe.

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas, Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, Pere Campàs, Salvador Cardús, Miquel Àngel Codina, Rosa Collé, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Giral, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Pau López, Enric Graupera, Jaume Mora, Antoni Munné, Francesc Nicolau, Núria Oriol, Albert Pera, Tomàs Puntí, Joan Salvador, Pere Tena, David Vidal, Pere Vives, Miquel Estradé, Francesc d'A. Picas, Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Alejo. **Compaginació:** Carlos Aguado.

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

C/ Puiggarí 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.

Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Resta d'Europa: 19.604 Ptes. ☐ Amèrica: 24.804 Ptes. ☐ Àfrica: 24.804 Ptes.

☐ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Me Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP

Va ser inaugurada oficialment pel Dr. Ricard M. Carles

Ràdio Estel: un instrument al servei de la difusió del missatge cristià

Ràdio Estel és una emissora creada per la Fundació Missatge Humà i Cristià de l'arquebisbat de Barcelona, amb llicència de la Generalitat de Catalunya. Actualment, emet les vint-i-quatre hores del dia en el 106.6 de la freqüència modulada des de la torre de comunicacions de Collserola, amb una potència de 10 Kw, la qual cosa li permet arribar a gran part del territori diocesà. Segons dades facilitades per Retevisión, posseeix una cobertura d'uns 4.000.000 d'oïents. Ràdio Estel ha nascut amb la voluntat evangelitzadora de promoure els valors humans i cristians per ajudar tothom a cercar el sentit de la vida i vol continuar creixent dia rera dia en aquesta línia. De cara al futur, el repte principal és aconseguir una ràdio catòlica per a tota Catalunya.

BARCELONA.— El propassat 28 de octubre tingué lloc a la sala d'actes dels pares caputxins de Pompeia la inauguració oficial de Ràdio Estel, presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles i Gordó. Prèviament, el Dr. Carles havia beneït els micròfons i locals de l'emissora, els estudis de la qual es troben situats a la Diagonal barcelonina. A l'acte de presentació en societat de Ràdio Estel també hi assistiren, entre d'altres autoritats, els bisbes auxiliars de Barcelona; Mn. Jaume Aymar, president de la Fundació Missatge Humà i Cristià; el Sr. Agustí Gallart, director general de Radiodifusió i Televisió de la Generalitat; el Sr. Joaquim Xicoi, president del Parlament de Catalunya i la Sra. Marta Ferrusola.

«Som conscients que estem fent obra d'Església, tot just ara estem recollint els fruits d'un arbre sembrat fa temps» foren les paraules de Mn. Aymar en encetar el seu parlament oficial. Ràdio Estel fa tres mesos que està en antena,

en període de proves. «Ja emet un missatge humà i cristià, alça la seva veu ferma, respectuosa i decidida, amb llum pròpia dins un context de pluralitat», manifestà Mn. Aymar.

Tingué també paraules d'agraïment per la tasca duta a terme pel Dr. Narcís Jubany, el qual «va posar la primera pedra d'aquest temple invisible» i pel treball realitzat per Mons. Joan Carrera, responsable dels mitjans de comunicació de la diòcesi de Barcelona, perquè «ha coronat l'edifici». Mn. Jaume Aymar finalitzà la seva intervenció dient que «Ràdio Estel és un plugim d'esperança que ens pot ajudar molt». Seguidament un quintet coral de Badalona interpretà un parell de composicions musicals.

Societat de la informació

Agustí Gallart va fer esment de la gran importància dels mitjans de comu-

Moment de la benedicció pel Dr. Carles

nicaació de masses avui dia. «La informació ha esdevingut un valor del nostre temps, de la nostra societat. Vivim a la societat de la informació». Es mostrà satisfet per la creació de l'emissora: «Cal donar respostes autòctones pròpies al sector de la comunicació» i afegí que «Ràdio Estel no és una emissora com les altres sinó que neix amb una voluntat ben diferenciada».

El bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Joan Carrera, expressà la seva esperança en què l'emissora es converteixi «en un primer pas per a un objectiu de futur: l'assoliment d'una ràdio catòlica que arribi arreu de Catalunya» atès que Ràdio Estel només pot ser sintonitzada a Barcelona i la seva àrea metropolitana, i també en algunes zones del Maresme i del Vallès. «Ràdio Estel, juntament amb el setmanari *Catalunya Cristiana*» pel que fa a la premsa escrita, i amb el desig de poder aconseguir una televisió per cable, constitueixen l'espai comunicacional adient al servei de l'Església i del nostre país».

Alenada d'aire fresc

El president del Parlament de Catalunya,

Joaquim Xicoi, asseverà que la nova emissora representa «una alenada d'aire fresc dins l'ambient un xic enrarit i tènol de determinats àmbits de comunicació social». Tot seguit afegí el següent: «Ràdio Estel està cridada a trencar el cercle viciós del sensacionalisme en els mitjans de comunicació. Farà sens dubte un bé extraordinari».

El Dr. Ricard va llegir una carta de la Santa Seu, enviada pel cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat del Sant Pare, amb motiu de la inauguració de Ràdio Estel. Reproduïm un dels seus fragments: «...s'ofereix al servei de l'arxidiòcesi com a instrument vàlid per afavorir el diàleg i una presència més viva de l'Església enmig de la societat actual, a fi de contribuir en la tasca de la nova evangelització i apropar la Paraula de Déu i els ensenyaments del Papa i dels Bisbes a totes les llars».

Estil propi

Ramon Fraxedes, director de programació de Ràdio Estel, va assenyalar que és «la primera emissora catòlica d'Europa que incorpora la radiofórmula com a estructura bàsica de la seva programació». Una radiofórmula amb estil propi, en la qual s'integren harmònicament música de qualitat i butlletins informatius d'actualitat general, d'Església, de cultura i de serveis. A més, també hi és present una franja convencional —des de les 10 de la nit fins a la 1 de la matinada— per donar el punt d'equilibri a la radiofórmula musical. Dins el panorama radiofònic actual, Ràdio Estel neix amb llum pròpia.

■ Miquel Àngel Codina

D'esquerra a dreta: Mons. Joan Carrera, el Sr. Joaquim Xicoi, Dr. Ricard M. Carles, el Sr. Agustí Gallart i Mn. Jaume Aymar durant l'acte inaugural de Ràdio Estel

◆ Una pèssima traducció d'un text litúrgic

Sr. Director:

Des de la nostra Revista vull expressar el meu més profund desacord amb la pèssima traducció que els textos litúrgics en català que fem servir donen al text de Mc 10,8 el diumenge passat, el 27 de durant l'any: «...i ells dos formen una sola família». El text grec diu inequívocament, les dues vegades que surt el terme, «una sola carn», i jo no veig per quins set sous la traducció hagi de ser tan edulcorada, quan la idea radical que hi ha darrera les paraules de Crist és una dignificació increïble de la dona, posada, ras i curt, al mateix nivell de l'home, amb els mateixos drets i els mateixos deures tant en la vida conjugal com en tots els altres àmbits, en una impugnació directa del dur masclisme que dominava, i no solament en el món jueu, sinó també en el grecolatí, les relacions d'homes i dones en general.

MANUEL BALASCH, pvre.

Professor Titular de Filologia Grega a la Universitat Autònoma de Barcelona
Cornellà de Llobregat

◆ L'avi que no va anar a Cuba

Sr. Director:

Les havaneres són un gènere musical inspirat en les aigües del Carib, que s'han fet molt populars a casa nostra.

Una de les havaneres més conegudes, és la que porta per nom *El meu avi*. Té una música simpàtica, però he de confessar que no m'agrada la lletra. Considero que és antipacifista, i exalta romànticament la guerra de Cuba del segle passat, on hi moriren forçosos i enganyats la flor i nata de la joventut catalana.

Cuba, el 1870 tenia dret a la llibertat. Terra de valents, no volien dependre més políticament d'Espanya, contra la qual lluitaven per fer-se independents.

¿Què se'ls havia perdut, doncs, a Cuba els nois de Calella i a tants d'altres catalans? ¿Per què se'ls obligà anar-hi a donar la sang?

Ja, de petit, m'havien parlat d'un tal avi Quim, que de jove es negà a fer el soldat a Cuba. Quim deia que si volien fer la guerra s'embarquessin els de Madrid ja que els polítics «chulos» de la capital eren els que havien embolicat la troca, frec a frec amb els americans, que sempre han vetllat pels adormits.

—No us embarqueu cap a Cuba! —deia

l'avi Quim, de jove, als seus companys. Ell fugí de la vila i va desertar a les muntanyes pirinenques on es llogà de pastor, fins que renasqué la calma.

—Amb quin gust vaig fer «botifarra» al general Martínez Campos que va portar a matar a Cuba la nostra joventut. I ho deia des del cim d'un turó de Capsacosta, voltat d'ovelles.

—No us mogueu, no, fills del poble! —clamava en el silenci de les valls, en Quimet—, mentre el ressò de les muntanyes repetia i multiplicava la seva consigna de pau —digueu que no, catalans! —exclamava ben fort.

—Beneitsigui qui treballa per la pau! —deia també sempre el jove Quim—. Qui deserta de la guerra, porta la pau al cor —afegia amb vehemència—. Pau aquí i pau a Cuba. Pau, progrés i llibertat! (actualment, més que mai, Cuba necessita pau i llibertat).

I del cim de la Mare de Déu del Mont, des d'on s'ovira l'ample horitzó de la pàtria, es treia la barretina i cantava; Pau per fer gran Catalunya, sota els cims de Montserrat! Visca, sempre, Catalunya, i el bon Déu que ens l'ha donat!

I sense adonar-nos, pas a pas, d'estrofa a estrofa, hem compost gairebé la lletra d'una nova havanera *L'avi Quim no va anar a Cuba*. Estic segur que algun músic inspirat em demanarà els versos per po-

sar-hi solfa, i un cor d'havaneres la voldrà incloure al seu repertori.

FRANCESC A. PICAS
La Junquera

◆ Les persones simples creuen sense raonar

Sr. Director:

Hi ha una expressió que sempre m'ha impressionat quan l'he sentida. Em sembla feta per gent poc comprensiva de la debilitat humana, i amb poc sentit del que és la caritat cristiana —perdoneu si vaig equivocat o bé puc ofendre algú—, i diu això: «Si no practiquen, ¿per què volen rebre els sagraments? (baptisme, comunió, matrimoni, etc.)». Jo penso en aquella reflexió d'un monjo que deu haver tractat molta gent: Les persones simples creuen sense raonar. Essent així, aquestes persones creuen i pensen que és molt bo i necessari rebre tots els agraments que l'Església ens aconsella de rebre; només falta que el sacerdot ho compregui i els ajudi per no apartar-los, sinó acostar-los més a Déu. Jo diria que això és estimar. On hi ha caritat i amor, allí hi ha Déu.

J. VALLS
Santa Maria de Barberà

RETALLS

AVUI (25-X-94)

Morir a missions

L'assassinat de dues monges espanyoles a Alger, quan sortien de missa, és un fet profundament commovedor i que il·lustra tant de la projecció moral de les assassinades com de l'anacronisme intolerant dels assassins. Morir a missions sembla, realment dels assassins. Morir a missions sembla, realment, un fet anacrònic, d'un altre temps, d'un moment de xoc de cultures, civilitzacions i religions que ens costa de situar en el món contemporani. Però les dues monges han mort realment a missions, a la ciutat i el país que

havien escollit per portar a terme una obra social que beneficiava els més necessitats, profundament evangèlica en el sentit que no hi ha res més evangelitzador que l'exemple del servei als altres.

Per això es pot dir que l'assassinat d'Alger subratlla la grandesa moral de les assassinades: coneixien el perill a què s'exposaven, l'amenaça que planava damunt seu, però la vocació de servei va ser més forta que aquestes consideracions. De fet, les dues monges feien d'infermeres en un hospital algerià. Una d'elles estava especialitzada en el tractament de malalts psíquics. Costa d'imaginar una feina que demani més lliurament personal, més desinterès i més vocació. L'altra feia feines de promoció de la dona.

Totes dues havien escollit explícitament quedar-se a Alger, tal com subratlla un text d'una enorme emotivitat que publica l'AVUI a les seves pàgines de «Món».

El crim ha posat en relleu la talla humana i moral de les missioneres. I ha posat en evidència també la barbàrie del projecte polític dels assassins. En pocs dies, l'integritat islàmica ha atemptat contra homes de cultura musulmans, periodistes occidentals, turistes o civils que no havien comès cap més delictes que l'estrangeria, i ara contra missioneres catòliques que feien una feina social a Algèria.

La panòpia dels crims desemmascara la profunda intolerància, la xenofòbia latent del projecte polític de l'integrisme. No del món musulmà, evidentment, sinó d'aquells que fan la lectura més radical de la llei alcorànica com a principi d'organització política, i alimenten a partir d'aquí una mena d'aïllacionisme antioccidental, contra tota forma cultural que els sembli aliena. En aquest sentit, l'assassinat de les dues missioneres constitueix un senyal d'alarma més respecte als perills d'aquest integrisme, si és que encara algú n'hi havia adonat.

Vida Nueva (22-X-1994)

Lliçó magistral

El cristianisme ha de presentar lleialment la seva pròpia oferta però respectant les dels altres. «Ha d'obrir horitzons de transcendència que enforteixin els deures morals, sempre oferint sense imposar, invitant sense coaccionar, presentant la utopia de la moral evangèlica, sabent que aquesta no es pot aconseguir

plenament a la terra, però invitant a tothom a mirar les estrelles. El cristianisme, té alguna cosa, molt més encara, per dir i per fer en aquest moment difícil de la Humanitat». Amb aquestes paraules concloïa el cardenal Tarancón la seva lliçó magistral en ser investit doctor «honoris causa» per la Universitat Politècnica de València. Un paràgraf que sintetitza també la història i el tarannà de qui ha protagonitzat com ningú, des de l'Església, la transició espanyola.

El temps avala la seva actuació i augmenta la seva figura. El pas dels anys recomana a més tornar a aquestes figures claus i els valors bàsics que van saber posar en pràctica, perquè no perdem de vista l'horitzó vers el qual s'orienta la veritable democràcia. La del cardenal és una lliçó per a tothom, creients o no. És de saludable meditació —creiem— per a tots els catòlics espanyols. *Vida Nueva* sap a més, que les seves paraules trobaran ressò en els nostres nombrosos lectors d'Amèrica Llatina, molts dels quals viuen situacions en les quals el paper de l'Església es fa, almenys, tan difícil com a Espanya, encara que cada país tingui les seves pròpies peculiaritats.

És important subratllar, com el propi cardenal féu en les seves paraules d'agraïment, que unqa vida així neix de l'adhesió total a Jesucrist. La consciència sacerdotal va marcar en el cardenal els imperatius ètics en un sentit: la certesa que l'Església «no podia inhibir-se del problema que tenia plantejat la nostra societat que cercava camins nous de llibertat responsabilitat, després de molts anys de coacció del poder públic que convertia pràcticament en súbdits els qui tenien el dret de ser

ciutadans lliures i responsables». D'aquí sorgeix el suport decidit dels llavors president de l'Episcopat a la recerca de vies pacífiques de transició vers la democràcia.

Mai no havia sospitat —afirmà Tarancón en ser investit— que podia convertir-me, per força de les circumstàncies, en el que s'anomena un home públic, que hauria d'assumir responsabilitats en camps no estrictament religiosos per imperatiu de la meua consciència sacerdotal o que hauria de trobar-me en situacions com la d'avui —i en altres de semblants— en les quals seria honorat com avui o censurat, com en altres casos, per raons no estrictament religioses i per activitats no específicament sacerdotals.

Sabia que el sacerdot, com Jesucrist, ha de ser signe de contradicció, però no podia sospitar que aquesta contradicció arribés —des de dins i fora de l'Església— per camins extrareligiosos: per raons més aviat polítiques. És clar que hauria d'haver-ho esperat, perquè al mateix Jesucrist l'acusaren de ser enemic del Cèsar. Certes actuacions religioses, estrictament evangèliques, com les de Jesucrist a favor del pobres, dels marginats, o simplement del poble molest en el poder dels poderosos d'aquest món».

Precisament per haver sofert la incomprensió, fins i tot, d'alguns dels «seus», la lliçó magistral del Cardenal —ell va voler anomenar-la reflexió en veu alta— té una força més gran: la seva vida ja és part de les afirmacions d'aquesta lliçó, en la qual invita a prendre la iniciativa per crear una societat en la qual els valors ètics tinguin el lloc que els correspon. Una lliçó que ens alegra poder posar a disposició de tots els lectors.

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Del llibre «Travessant el llindar de l'esperança», escrit pel Papa, s'espera vendre 20 milions d'exemplars

Contra la por i el pessimisme

ROMA.— «Travessant el llindar de l'esperança», llibre escrit pel papa Joan Pau II el podem trobar a les llibreries de trenta-vuit països, des d'Itàlia (250.000 exemplars), Estats Units (1,8 milions d'exemplars), Espanya (200.000), Catalunya (20.000), passant per països tan exòtics com l'Índia, Japó, Corea del Sud, Austràlia i Taiwan.

El llibre —el primer que escriu un Papa de pròpia mà des de fa més de 500 anys (l'únic precedent és el de Pius II en el segle XV) distribuït arreu del món en cinc milions d'exemplars, però s'espera que amb el temps les vendes assoleixin els 20 milions.

Com autor el Papa rebrà en «royalties» el quinze per cent dels guanys, a més d'altres compensacions habituals. Només dels primers cinc milions de còpies, el Pontífex haurà de rebre —segons un càlcul fàcil— uns quinze milions de dòlars (uns 1.920 milions de pessetes) que, segons ha assegurat el portaveu vaticà, Joaquín Navarro Valls, seràn destinats íntegrament a obres de caritat. «Joan Pau II farà públic quan ho cregui oportú quines són en concret aquestes obres», precisà el portaveu.

Si un llibre pot produir tants diners per a obres de caritat, ¿per què no el va escriure abans? La resposta està en la pròpia gènesi de la obra. «Travessant el llindar de l'esperança» és, en definitiva, una recollida de 35 breus assaigs escrits pel Papa en resposta a les preguntes que li havia presentat l'escriptor Vittorio Messori per a una entrevista televisiva, amb motiu de la 15 aniversari de la seva elecció, celebrat l'any passat. En l'últim moment, el Papa va preferir no fer l'entrevista i les preguntes van quedar damunt la taula del Pontífex. Durant els

vuit mesos següents Karol Wojtyła va fer que aquestes preguntes no quedessin sense resposta. El resultat del seu treball fou 177 folis escrits a mà i en polonès, que el Pontífex va introduir en un sobre i el lliurà al portaveu vaticà Navarro Valls. «Feu-ne el que en vulgueu», assegura que li va dir el Papa. Navarro Valls les lliurà a Vittorio Messori —en la versió italiana—, el qual s'encarregà de corregir la puntuació i no en va treure cap línia, de la mateixa manera que el Papa no va canviar el contingut de les preguntes.

Sobre l'elecció de les preguntes, Messori explicà que havia dit al Sant Pare que no li interessaven temes de discussió eclesialística, sinó temes de fons, respostes a les necessitats últimes dels homes.

Presentació a Milà

El llibre fou presentat per primera vegada a Milà el 20 d'octubre pel perfecte de la Doctrina de la Fe, cardenal Ratzinger, i per la presidenta de la Cambra dels Diputats, Irene Pivetti.

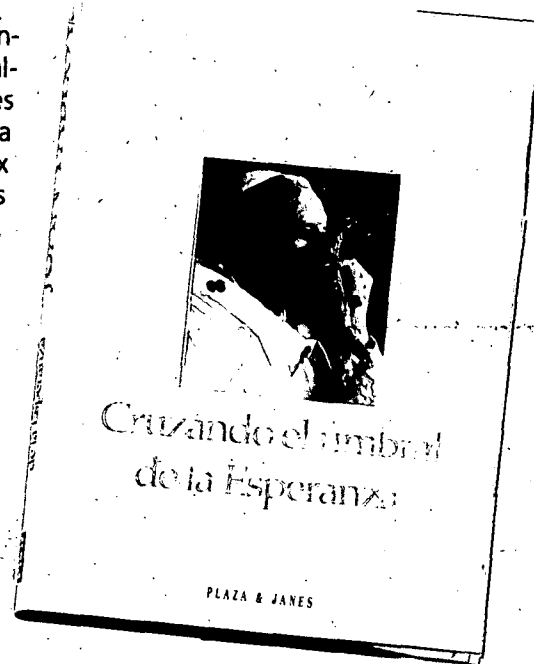
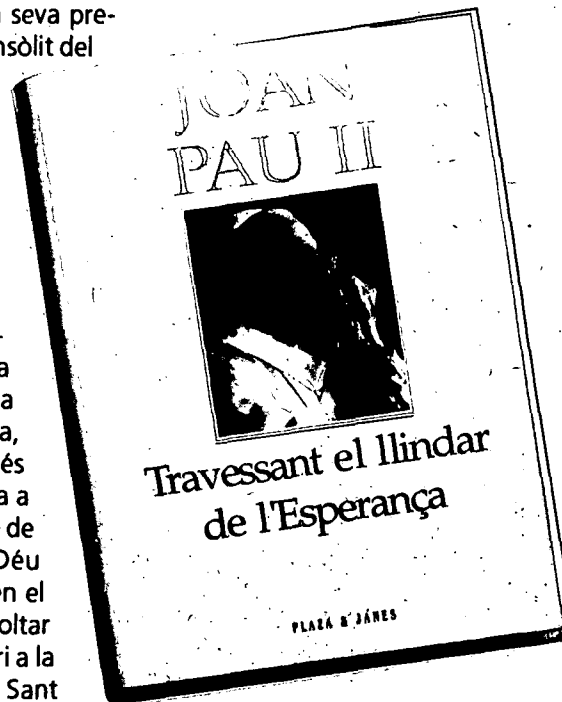
En la conferència de Premsa que va precedir l'acte intervingueren Joaquín Navarro-Valls, portaveu del Papa, l'escriptor Vittorio Messori, autor de les preguntes que varen motivar Joan Pau II per escriure el volum, i Leonardo Mondadori, president de l'editorial que l'edita a Itàlia.

El cardenal Ratzinger, en la seva presentació, destacà el caràcter insòlit del llibre: «És una obra molt personal del Papa, amb una gran quantitat de trets autobiogràfics, però al mateix temps és un diàleg de la fe amb les preguntes que l'home modern fa al cristianisme».

Ratzinger se centrà en el tema de Déu, «la qüestió fonamental». «Per al Papa, el tema de Déu és el més personal, la força que configura la seva vida, però al mateix temps és el més universal, el que més interessa a tot home». Segons el prefecte de la Congregació, la fe en Déu d'aquest Papa es resumeix «en el crit programàtic que va fer escoltar el dia de l'inici del seu ministeri a la gent aplegada a la plaça de Sant Pere i arreu del món: «No tingueu por!».

El Papa amb el seu crit «no tingueu por», «vol renovar en nosaltres la certesa que viu en el més profund de l'ànima humana: hi ha Algú que amb la seva mà dirigeix la sort del món, Algú que té les claus de la mort i dels inferns, Algú que és Alfa i l'Omèga de la història de l'home. I aquest Algú és Amor».

La RAI va transmetre un programa especial amb comentaris sobre el llibre i la figura del Papa del primer ministre francès Balladour, el primer israelià Rabin el president de Senegal Diouf.

● C.C.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Teresa de Calcuta, ¿providència divina o planificació humana?

En els barris de la ciutat de Calcuta, la misèria, les malalties i la degradació continuen en gran escala. Tanmateix el que no és freqüent, és que la gent mori al carrer abandonada, i això cal agrair-ho a la mare Teresa i a les seves monges. Si els hospitals es neguen admetre malalts terminals, l'ambulància gira cua i s'adreça a la «Llar del Moribund», i la mare Teresa s'encarrega d'ells.

S'ha blasmat que la monja de Calcuta té més interès perquè el malalt s'extingeixi resant el rosari, que no pas en estar al dia en la planificació sanitària del seu casal d'acolliment. Es diu que no es fan diagnòstics seriosos, que ella i les seves monges desconeixen i confonen els pocs fàrmacs que disposen, en greu perjudici del malalt. Un columnista de *El País* retreu a sor Teresa que prefereixi la providència a la planificació, i que ell òbviament prefereix això últim que allò primer.

Persones que han viatjat a Calcuta i han visitat la «Llar del Moribund», reconeixen que la pobra dona fa el que pot. Què mes voldria ella que tenir a l'abast tot allò que el comentarista de *El País* reclama! Justament la dotació econòmica que Teresa de Calcuta va rebre del Premi Nobel de la Pau, no fou pas per comprar rosaris, sinó per obtenir un modern equipament sanitari per un dels seus centres assistencials. El que passa és que, davant de tantes mancances i pobresa, almenys que al malalt terminal no li falti un aixopluc digne, un amor de mare i la companyia de tots els qui l'enrotllen: en definitiva que el malalt no es trobi sol. Què més voldríem nosaltres! «Trobar-se sol», és la situació més trista i freqüent en els grans centres sanitaris de la nostra societat occidental.

■ Francesc Gamissans

Les traduccions en català i castellà

«Travessant el llindar de l'esperança», ha sortit a la venda arreu d'Espanya, on s'han editat 200.000 exemplars. El llibre consta de 223 pàgines i el seu preu és de 2.450 pessetes. El portaveu de l'editorial Plaza & Janés, Carlos García Costoya, va explicar a l'agència Efe que d'aquesta primera tirada ja se n'han venudes 180.000 còpies. L'editorial creu que la resta dels 20.000 exemplars es vendran abans d'acabar la setmana, per la qual cosa ja hi ha preparada la segona edició, de 50.000 exemplars, que sortirà immediatament després de la primera edició. Les previsions de l'editorial indiquen que d'aquí tres o quatre mesos haurà d'imprimir quatre edicions més, és a dir, 50.000 exemplars.

Pel que fa a Catalunya, s'ha fet una tirada de 20.000 exemplars «que es venen igual o més que l'edició castellana», segons ha manifestat a aquesta redacció Pere Fabregues, director-gerent de «La Formiga d'Or». És molt probable que esgotada l'edició, es reimprimeixi una segona edició en llengua catalana.

● C.C.

ESPANYA

La pastoral de turisme vol potenciar la importància del temple

MÀLAGA.— «A les zones turístiques el temple és el primer mitjà de contacte que el turista té amb la comunitat local. Per això el temple pren una particular rellevància». Aquest és un dels aspectes que es recull en el comunicat de la XVIII Assemblea Nacional de Pastoral de Turisme, que se celebrà a Màlaga del 12 al 14 d'octubre.

«El temple a les zones turístiques» fou el tema central d'aquesta Assemblea, organitzada pel Departament de Pastoral de Turisme i Temps Lliure de la CEE, en la qual es varen proposar diferents aspectes amb la finalitat de potenciar la importància del temple a les zones turístiques. Així, es recomana adequar els horaris d'obertura dels temples, facilitar força informació al turista, publicar guies i impresos d'ajuda per a la celebració en diversos idiomes, o disposar de locals per organitzar d'altres activitats.

A més, el relat de les realitats viscudes en cada lloc, testimonià l'esforç concret amb el qual durant aquestes dècades s'ha atès pastoralment al turisme. «Tant en les celebracions de la fe —subratlla la nota— com en l'assistència en aspectes culturals o de problemàtica social— alcohòlics, presons, hospitals— les comunitats parroquials han estat llars de fraternitat per a milions de visitants». I «també hi hagut una preocupació pel personal laboral i els agents turístics». Per això, «el temple ha estat un signe eloqüent d'unió i expressió visible. Una funció que cal potenciar i dignificar encara més», afirma el comunicat. (SIC)

L'atac a dues religioses espanyoles llançat el diumenge 23 d'octubre per extremistes algerians s'ha acabat amb la mort de dues religioses. Les dues monges vivien en un barri integrista des de feia més de 30 anys i s'havien negat abandonar-lo malgrat la violència que hi havia al país. Aquesta és la segona vegada que els atacs es dirigeixen a la comunitat religiosa a Algèria.

Les religioses Esther Paniagua Alonso (esquerra) i María Caridad Álvarez Martín

Foren tirotejades per extremistes algerians

Assassinades dues monges agustines espanyoles

La monja espanyola Esther Paniagua resultà morta a Algèria com a conseqüència d'un tret al cap, mentre que la seva companya María Álvarez Martín, coneguda com a sor «Caritat», va morir a l'hospital després d'haver ingressat en estat comatós després d'haver rebut també un impacte de bala.

Les dues monges que foren assassinades a trets a Alger tornaven de missa juntament amb d'altres deu companyes cap a la seva residència quan els sorprengueren els trets, informà una portaveu de la seva congregació, les Agustines Missioneres.

Els trets produïren la mort d'Esther Paniagua, de 45 anys era natural de Lleó, mentre que María Álvarez, de 55 anys, fou traslladada a l'hospital en estat comatós. La religiosa va morir dues hores més tard.

Tornaven de missa

Fonts de la casa provincial a Madrid d'aquesta congregació, explicaren que les monjes tornaven a peu de missa.

La responsable provincial d'aquesta congregació, María Jesús Rodríguez, era a Algèria, per tant caminava amb el grup que fou agredit per homes armats, en una acció que per segona vegada s'ha dirigit a la comunitat religiosa d'Algèria.

Les altres germanes destinades a Algèria estan bé, encara que amb el gran sofriment, evident».

Crida a la pau

La portaveu de les Agustines expressà la seva voluntat de fer una «crida inequívoca de pau», i digué que en aquests «moments tan difícils, el que cal fer es invocar la pau i la tolerància».

Aquesta congregació està present a 16 països, en la majoria del tercer món, entre els quals Guinea, Kenya, Tanzània, Índia, Brasil, Colòmbia, Puerto Rico i Xile.

Les dues religioses vivien i s'encarregaven de casos socials al barri de Bab El Ued, lloc on foren atacades. Esther i sor «Caritat» duïen més de 30 anys vivint en aquest barri feu de l'integritat i es negaren abandonar-lo després d'unes propostes de l'ambaixada d'Espanya per a repatriar-les.

El Cònsol d'Espanya es va traslladar a l'hospital on foren ingressats els cadàvers d'Esther Paniagua i l'altra religiosa i, encara es desconeixen amb caràcter oficial les condicions d'aquest crim que apunta per segona vegada a la comunitat religiosa cristiana d'Algèria.

● C.C.

Vuit milions de pobres, a Espanya

MADRID.— Càrites Espanyola ha donat un toc d'alerta a l'actualitat nacional amb la presentació pública del «V Informe Sociològic sobre la Situació Social a Espanya» i on, entre una exhaustiva relació de dades, es confirma l'existència a Espanya de gairebé vuit milions de pobres, els quals al voltant d'un milió i mig són víctimes del que s'anomena «pobresa severa». És a dir,

el 20 per cent dels espanyols tenen uns ingressos mensuals inferiors a la meitat del salari mínim i, d'aquests, un 3,6 per cent menys de la quarta part de l'esmentat salari.

Les dades de l'informe patrocinat per Càrites no han pogut evitar el risc d'interpretacions diferents. Unes per aprovar les seves crítiques al Govern i d'altres per rubricar la positiva evolució del país sota la «dècada socialista». I si per aquests pot ser una bona dada que baixi el nombre de pobres que disposen de menys de 18.000 pessetes al mes per a sobreviure, per a aquells és un greu escàndol que hi hagi gairebé vuit milions d'espanyols amb ingressos mensuals inferiors a 36.000 pessetes.

PINZELADES

Els cinc fanals

Una de les coses que fa més satisfacció a la nostra vanitat és donar consells i corregir els errors dels altres... Hi havia una botiga anomenada «La botiga de les tres Bes: Bo, Bonic i Barats». L'amo atenia molt bé els clients i certament a preus raonables. Però la gent no hi anava i, aviat va fer fallida. Un amic el va aconsellar canviar el títol. S'hi va resistir, però al final acceptà.

Ara s'anomenava *Els cinc fanals*, en lletres molt grans. Però només en penjaven quatre a la porta d'entrada. La gent en veure-ho s'estranyava i tots hi entraven per assenyalar al botiguer l'equivocació, creient que fins a llavors ningú no ho havia vist. I una vegada a dins, aprofitaven per fer-hi les seves compres. I tot va canviar.

■ Justo López Melús

32 milions per a ajuda a Rwanda

Comiat de Monsenyor Suquía

MADRID.— El cardenal Àngel Suquía lliurarà 32 milions a l'Església de Rwanda. Aquests diners són l'obsequi amb el qual les diferents vicaries de Madrid acomiaden a qui durant 11 anys fou arquebisbe. A la Missa multitudinària celebrada el propassat 25 de setembre, en la qual el prelat es va acomiadar dels seus diocesans, es recolliren dos milions de pessetes per aquesta finalitat.

Aquesta Eucaristia no fou l'únic acte de comiat a l'arquebisbe. Durant els mesos de setembre i octubre, el Cardenal Suquía s'ha acomiadat de nombroses autoritats de la vida pública espanyola que resideixen a la capital d'Espanya, i aprofità aquestes dates per a realitzar la seva última visita a les vicaries de l'Arxidiòcesi.

Monsenyor Suquía es va acomiadar el passat 7 de setembre del Capità General de la Primera Regió Militar, Vicente Cervera. L'endemà, de l'alcalde de Madrid, José María Álvarez del Manzano, i el dia 12 del president de la Comunitat Autònoma, Joaquín Leguina. Finalment, el President del Govern, Felipe González, va rebre el dia 28, el prelat al Palau de la Moncloa. Totes les entrevistes duraren uns 45 minuts i es desenvoluparen en un ambient cordial.

A més del comiat multitudinari a l'Esplanada de l'Almudena, a la qual hi assistiren unes deu mil persones, el Cardenal ha visitat cada una de les nou vicaries que componen l'Arxidiòcesi de Madrid. Després d'una litúrgia de la Paraula, i una trobada amb els sacerdots, Mons. Suquía es va reunir amb els fidels per a la celebració de l'Eucaristia.

Durant aquestes últimes trobades, el prelat agrai als sacerdots haver estat «les seves mans, els seus peus i el seu cor». També agrai els laics la seva col·laboració, en la qual digué «havia treballat amb molta fermesa, tot i així, a vegades havia sofert i també havia gaudit molt», i encoratjà rebre amb fe i amb afecte el nou arquebisbe. (SIC)

S'insisteix sobre la missió de la religiosa en l'Església i l'opció preferencial pels pobres

L'assemblea sinodal s'interroga sobre la teologia de la vida religiosa

ROMA.- En la segona fase del Sínode dels Bisbes sobre la vida religiosa, s'han tractat dos temes de màxima importància: l'essència de la vida consagrada i la relació bisbes-religiosos. Continua debatent-se el paper de la dona —més concretament de la religiosa— en la missió evangelitzadora de l'Església i la profètica opció preferencial pels pobres.

Una vida «consagrada», ¿què és, en realitat? Bona pregunta, respon el Sínode dels Bisbes «consagrat» a aquest tema, just en el moment que arriba als tres quarts del seu curs.

Vers una teologia de la comunió

Ara bé, aquesta qüestió, aparentment terminològica, també és teològica. Com ho feia remarcar el P. Marcello Zago, superior general dels Oblats de Maria Immaculada i secretari especial del Sínode, el concepte de vida consagrada s'assembla a un capell a la vegada massa llarg i massa estret. Massa llarg, perquè abasta una varietat extrema de formes de vida (instituts religiosos seculars, societats de vida apostòlica, verges, eremites...) que un tal apropament no és pas sempre còmode.

La solució, segons el P. Zago, té doble vertent. D'antuvi, estrènyer la definició teològica de la vida consagrada sobre la seva més simple expressió: els carismes, és a dir, l'especificitat de cada família religiosa. En aquesta perspectiva, no existeix pas, doncs, «una» vida consagrada, sinó «els» carismes pels quals l'Esperit Sant desplega en l'Església la varietat dels seus dons.

Rest aleshores administrar una tal diversitat. El Sínode ja ha evocat amplament, per exemple, la dificultat de les relacions entre la responsabilitat legítima dels bisbes i la llibertat reconeguda de les comunitats religioses. La resposta, ¿no estaria en una teologia de la comunió? Segons el P. Zago, aquesta és la direcció que pren actualment el Sínode.

Aquesta noció de comunió, amb el que comporta de sana tensió entre acolliment de les diferències i desig d'unitat, reorientaria aleshores moltes grans preocupacions del Sínode.

Respecte al grup francòfon, del qual Mons. Pierre Raffin (de Metz) conduïa la reflexió, va emetre un principi que hauria de guiar el comportament de l'Església: «Tots els laics —homes o dones, consagrats o no— tenen accés a tots els

oficis i a totes les instàncies de l'Església que no requereixen l'ordenació.» Per ara no és més que una proposta, però fa bona olor de comunió.

Relació bisbes-religiosos

L'estil de vida dels religiosos planteja, per a alguns, problemes de comprensió per part de la jerarquia eclesial.

Mentre John O'Connor, arquebisbe de Nova York, destacava que el Sínode està generant un gran sentiment d'esperança i assenyalava

entre allò que és positiu la relació religiosos-bisbes, altres, com Darío Castrillón, manifestaven «greus preocupacions». L'ex-president del CELAM es referí «als criteris divergents d'alguns religiosos en matèria social i les conseqüents actituds i accions pastorals al marge de les orientacions dels bisbes». També va concretar la seva preocupació per l'existència d'un magisteri paral·lel emparat en els mitjans de comunicació i universitats en mans de religiosos.

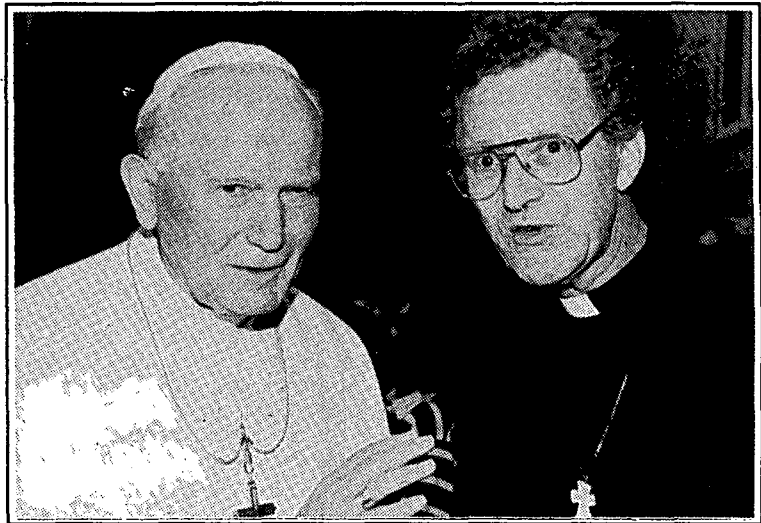
El cardenal Godfried Danneels, president de la Conferència Episcopal belga, demanà entre altres qüestions pràctiques, «revisar el paper dels ordes masculins en els afers interns de les comunitats femenines».

Evitant polèmiques inútils, Timothy Raddiffe, mestre general dels dominics, ha definit la vida religiosa com «una crida a salpar en una aventura» i assenyalà que és lògic que s'hi donin tensions i equivocacions, però mai por. Els desacords han de superar-se pels camins del diàleg.

Lloc de la religiosa en l'Església

La insistència general del Sínode a favor del paper important de les dones en l'Església, particularment les religioses, fou constant. Klara Sietman, presidenta de la Unió Internacional de Superiores Generals, intervingué per demanar que s'afavoreixi la presència equitativa de les dones consagrades en funcions pastorals, compromisos i càrrecs dintre de l'Església, fins i tot a la Cúria Romana.

Com a fet anecdòtic i en aquesta direcció, un grup de religioses dominiques dels Estats Units organitzà una

El pare Marcelo Zago, general dels Oblats de Maria Immaculada, secretari especial del Sínode, intervé en el debat sobre la definició de la vida consagrada. A la fotografia, un encontre amb el Sant Pere

manifestació a la Plaça de Sant Pere, però foren requerides a depositar la seva actitud pels guardes suïssos, els quals indicaren que no estaven permeses les manifestacions dintre del Vaticà.

Opció preferencial pels pobres

Sobre aquest tema, ja repetit a l'aula sinodal, el superior general dels redemptoristes, Juan M. Lasso de Vega, manifestà que la vida consagrada ha de caracteritzar-se per ser «contrastant» i demanà als religiosos «més radicalisme i audàcia per tal de ser signes profètics de l'amor misericordiós de Déu envers els pobres, les víctimes de la violència i de les injustícies humanes». Aquest religiós espanyol no veu dicotomia entre servir Déu i servir el món, quelcom que alguna veu sinodal encara fa sospitar com a no superat: «els religiosos, ho donen tot a Déu per viure un amor irreversible cap als pobres. L'opció pels pobres no només és estratègica, és espiritual».

En el mateix sentit s'expressava el general dels carmelites descalços, Camilo Macesse, el qual demanà deixar veure l'espiritualitat i l'acció com a quelcom separat. «Els vots religiosos instauren una relació nova amb la societat, l'home, la dona, els béns materials. La vida consagrada comporta així un continu èxode i conversió a un estil de vida alternatiu i profètic».

Estil de vida que planteja, per alguns, problemes de comprensió per part de la jerarquia eclesial.

● C.C.

EGIPTE

Missioners que aprenen a dialogar amb l'Islam

EL CAIRE.— Una vintena de missioners i missioners combonians, que treballen a diversos països africans, es reuneixen durant el mes d'agost a El Caire per estudiar l'Islam i cercar camins de diàleg amb aquesta religió majoritària a l'Àfrica. La reunió tingué lloc a l'Institut Comboni d'Estudis Àrabs, que promou estudis d'àrab i d'islamologia. A la fotografia, participants en l'encontre en un vaixell sobre el Nil.

E XERCICIS ESPIRITUALS PER A TOTHOM (Setmana de la Puríssima)

Del 2 al 8 de desembre

P. Abat Cassià Just.

- Comencen i acaben a la tarda.
- Reserva d'habitació amb la màxima anticipació.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)

Ratzinger parla del llibre del Sant Pare

Homes d'avui, no tingueu por: travesseu el llindar de l'esperança

Aquest és un llibre que es pot llegir tot d'una tirada. *Travessant el llindar de l'esperança* és, abans que res, una obra molt personal del Papa, amb una quantitat de pinzellades autobiogràfiques, rubricades també per les experiències del seu pontificat, que ha assolit ja els 16 anys. Hom hi troba, per exemple, la commovedora descripció de la sinagoga de Wadowice i de l'escola elemental de la petita població, on de cada quatre companys de Karol Wojtyła un era hebreu, i entre ells Jerzy Kluger, amb qui el Papa està lligat encara per una estreta amistat. El lector s'adona com els problemes entre cristians i hebreus han marcat la seva vida des del començament, i com les experiències i contactes humans han influït en el pensament del futur Papa, en la seva teologia i en la seva pietat. Hi ha també, per exemple, el record de la pregària a l'Esperit Sant, que el seu pare dona al jove Karol perquè la reciti cada dia. El que això significà en la futura pietat i en la vida del Papa s'intueix per aquesta frase: «Aleshores, vaig entendre per primer cop què volen dir les paraules de Crist a la samaritana, sobre els veritables adoradors de Déu...».

Ens adonem com l'element marià ha penetrat dins el món espiritual del futur Papa, i com Fàtima esdevingué per a ell una realitat determinant. Veiem com en els horrors de la guerra i després en la confrontació amb la ideologia marxista es conformà la seva vocació, i ens endinsem en la seva apassionada recerca de la idea d'home, juntament amb pensadors catòlics de Cracòvia i Lublin.

Deia que és un llibre molt personal, però alhora és com un diàleg de la fe amb els interrogants que l'home modern planteja al cristianisme. Hem d'estar agraïts a Vittorio Messori per haver inserit 35 intermedis —si és que els puc anomenar així— amb els quals ell, amb un gran respecte però també amb una gran desimboltura i obertura, formula els dubtes i els retrets que l'home contemporani fa a l'Església i al seu missatge. Hi ha la qüestió de l'existència de Déu i de la figura de Crist, a partir de la qual emergeix el problema de la multiplicitat de religions i el de la unitat de la fe cristiana. Hi ha l'interrogant: Aleshores, ¿per què tot és tan complicat? I la pregunta inquietant: Però els cristians, ¿no van cada cop més de baixa? I aleshores, ¿té futur, el cristianisme? O també: ¿Només Roma té raó? No falta la qüestió de les dones, la pregunta sobre la vida eterna, i al final, novament la reflexió més pràctica: Però, ¿per a què serveix creure?

De tots aquests temes, en voldria reprendre només un, el fonamental, per poder examinar-lo una mica més de prop, sense que, per part meua, pugui esgotar la riquesa de les respostes del llibre. Tot el que ara diré potser no és altra cosa que

una invitació a llegir el llibre mateix. La qüestió que voldria aprofundir és la referent a Déu. Hom ho copsa en llegir el llibre: per al Papa, el tema de Déu és el més personal de tots, la força que configura la seva vida, però alhora també és el tema més universal, el que interessa a tot home.

El fonament de la vida

Es podria dir amb uns altres mots: Déu no és per al Sant Pare un problema de l'enteniment, sinó el fonament de la vida, més encara, la realitat que precedeix i sosté tot enteniment. La fe en Déu

1978, ell mateix no intuïa encara tot l'abast d'aquells mots, no sabia encara fins a quin punt expressaven la síntesi del seu pontificat. «El seu contingut procedia més aviat de l'Esperit Sant... que no pas de l'home que els pronunciava». Els crítics de la religió de temps passats havien formulat la tesi que la por havia creat Déu i els déus. Avui, nosaltres experimentem tot el contrari: l'eliminació de Déu ha generat por, la qual amenaça els fonaments de l'existència moderna.

L'home actual té por que potser Déu pugui existir veritablement, i que sigui perillós. Té por d'ell mateix i de les terri-

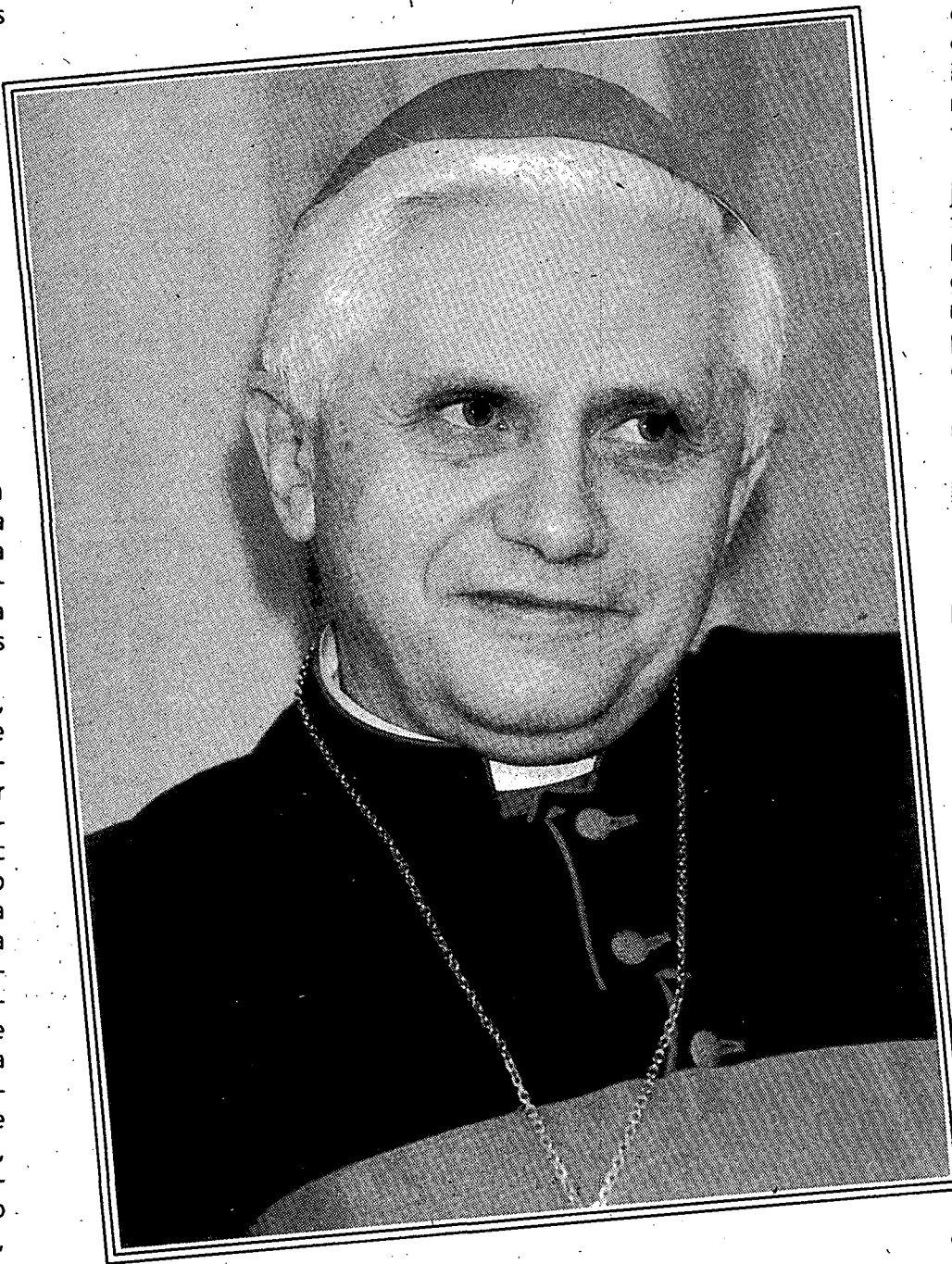
s'ha fet l'amo veritable de la humanitat d'avui. Sota la subtil superfície de l'optimisme i de la fe en el progrés, la por és cada cop més l'estat d'ànim dominant. «No tingueu por!»: d'aquesta manera, el Sant Pare vol renovar en nosaltres aquella certesa que habita en el racó més pregon de l'ànima humana: «Hi ha Algú que té a la seva mà la sort d'aquest món que passa; Algú que té les claus de la mort i de l'infern (cf. Ap 1,18); Algú que és l'Alfa i l'Omega de la història de l'home (cf. Ap 22,13)... i aquest Algú és Amor (cf. 1Jo 4,8 i 16)». El tema de Déu es troba aquí amb el tema de l'home i amb el tema de la redempció, i justament aquesta connexió és característica en el pensament de Karol Wojtyła. Qui coneix Déu, el veritable Déu, el Déu vivent i amant dels homes, aquest és redimit, rescatat de la por i custodiat en la confiança de l'amor.

Aquest coneixement de Déu, on Déu ja no és només pensat, sinó experimentat, desemboca en aquell diàleg amb Déu que anomenem pregària. «La pregària és recerca de Déu, però és també revelació de Déu», diu el Papa en aquest punt: pregar no és solament parlar, sinó escoltar. El Sant Pare ho expressa així: «Més important és el Tu, perquè és de Déu d'on sorgeix la nostra pregària».

La pregària i la mística

Aquest coneixement de les pròpies paraules i dels propis desigs, aquest retirar-se del jo, aquest abandonar-se a la misteriosa presència que ens espera, això és el que sobretot fa la pregària. El Papa així també respon a la pregunta sobre les formes orientals de la pregària, de les quals se n'ocupa extensament en altres parts. La pregària cristiana té una dimensió mística, però no s'acaba amb la desaparició del jo, sinó que encén la flama de l'amor, que va més enllà de les fronteres del jo i a l'ensem ho renova radicalment en l'encontre amb l'Altre. La pregària cristiana significa per tant un entrar al mateix temps en la univèrsalitat de Déu i no un sortir de l'ésser per entrar en el no-res, sinó un nou ingrés en el món a partir de la perspectiva alliberadora de Déu. El Sant Pare parla de la geografia de la seva oració, de la «sol·licitud per a totes les Esglésies» (Cfr. 2C 1,1,28), que ell porta al cor de Déu, de manera que ell, pregant, pot visitar-les totes i allò que és llunyà esdevé proper i present.

Déu en Karol Wojtyła no és només pensat sinó experimentat. El Papa s'oposa expressament a la restricció del concepte d'experiència que s'ha verificat en l'empirisme i fa notar que no existeix solament la forma d'experiència elabo-

d'aquest Papa ha trobat, certament, l'expressió més important en el clam programàtic que féu sentir el dia de l'inici del seu ministeri, davant la gent congregada a la plaça de Sant Pere i la d'arreu del món: «No tingueu por!». En aquesta frase s'expressa en síntesi el significat que Déu té per a aquest home, què vol dir per a ell creure en Déu. Explica que aleshores, el 22 d'octubre de

bles possibilitats que enclou dins seu. Té por de la dimensió fosca i imprevisible d'un món que ell ja no atribueix a una raó que estima, sinó al joc d'atzar i a la llei del més fort. La por per tot allò que els homes poden fer-se a ells mateixos i al món, la por per la manca de sentit, pel buit de la vida humana, la por pel futur, per la superpoblació, per la guerra, per la malaltia i les catàstrofes, aquesta por

→ rada en les ciències naturals, sinó també altres formes que no són menys reals i significatives: experiència moral, experiència humana, experiència religiosa. Òbviament, tanmateix, també aquesta experiència és pensada i verificada en el seu contingut racional. La presentació de la raonabilitat de la fe és un element essencial d'aquest llibre. El Papa entra aquí en una discussió d'àmplies perspectives amb la història del pensament occidental. D'això, naturalment, només puc donar-ne aquí un apunt bastant genèric. El nucli central del seu pensament resideix en això que Wojtyła no accepta: la separació de pensament i existència, que és característica de l'època moderna. Descartes, diu, ha escindit el pensar de l'existir i ha identificat aquest pensament aïllat amb la raó mateixa: penso, doncs existeixo. Però no és el pensar el que decideix sobre l'existència, sinó l'existència sobre el pensar.

El diàleg amb el marxisme

A partir del plantejament de Descartes s'ha desenvolupat aquella «absolutització del coneixement subjectiu» que no solament ha reduït en general la percepció del que és real, sinó que també ha reduït el concepte de Déu: Déu, que en sant Tomàs, seguint l'estela de la tradició bíblica és manifesta com l'ésser, de tal manera que Gibson ha parlat d'una filosofia de l'existència de sant Tomàs,

ara és només que el pensament absolut. En el clima cultural que s'ha format a partir d'aquest punt d'arrencada, la idea de Déu acaba cada vegada més al marge, o millor dit: un Déu que és solament pensament, ha acabat estant al marge de la realitat. D'aquesta manera Déu fou lentament exclòs del món, el deïsmen en realitat deixa subsistir a Déu, però respecte al món ell ja no té res a dir. Així ell esdevé per a l'home una hipòtesi límit, que es pot acceptar o no acceptar: cosa que ara ja no significa cap gran diferència.

Que actualment a molts Déu no els sembli més abastable amb la raó no depèn de la irracionalitat de la fe, sinó de l'estretor de la nostra raó. Això cal que sigui superat. La raó ha de tornar novament a la seva integritat, i aleshores veurà novament també a Déu. El Papa per això mostra en el seu llibre dos camins. Ell conta que els pensadors polonesos catòlics en presència del marxisme s'havien orientat sobretot vers els problemes de la filosofia de la naturalesa, perquè d'aquí esperaven el veritable atac del pensament marxista. El Papa sintetitza el resultat del debat filosòfic d'aleshores en la frase: «el món visible, de per si, no pot oferir una base científica per a una interpretació atea, és més, la reflexió honesta troba en ell elements suficients per assolir el coneixement de Déu». En els seus records sobre les discussions de la postguerra, tanmateix, ell revela després que, amb gran sorpresa per la seva banda, no fou la filosofia de la naturalesa sinó la qüestió de l'home —l'antropologia— la que va manifestar-

se com el veritable àmbit de confrontació amb el marxisme. I precisament aquesta era i és la gran passió del Papa com a pensador i com a pastor. Aquesta ha estat decisiva per a la superació de la interpretació atea i a favor de la fe en Déu. En la discussió sobre l'home la resposta de l'ateisme es revela curta. Els grans filòsofs personalistes del nostre segle —Buber, Rosenzweig, Lévinas, als quals el Papa hi efigeix els noms de l'escola de Lublin— apareixen com aquella gir del pensament que condueix més allà de Descartes i a partir de l'home obre novament la mirada vers Déu. Tot el pensament filosòfic de Karol Wojtyła gira al voltant de l'home, i també en el centre del seu magisteri com a pastor suprem de la cristiandat es troba la preocupació per l'home. Però l'antropologia en el Papa és teologia: la qüestió de l'home és la qüestió de la seva redempció, i si aquesta es pren seriosament, la qüestió de l'home consisteix en mirar a Déu i un nou pensament a partir de Déu. En aquest sentit el tema de Déu és la clau d'aquesta personalitat i de la seva obra.

El temps de la personalització

Per tres vegades apareix en el llibre del Sant Pare una cita de l'Evangeli de Joan (5,17). «El meu Pare continua treballant i jo també treballo». Déu després de l'acte creatiu no s'ha retirat en el passat, després del Big Bang no s'ha llançat fora de la realitat d'aquest món. Déu no és un Déu del passat, sinó del present i del futur.

El Papa tradueix el contingut d'aquesta

paraula de sant Joan en la seva llengua i en la nostra així: «Crist sempre és jove». L'amor del Papa vers els joves és estretament connectat amb la seva imatge de Déu. Ell compta com «el descobriment de la importància essencial de la joventut» va constituir l'experiència essencial dels seus primers anys de sacerdot. I ell explica com en els anys del seu pontificat se sent guiat i reptat pels joves. La joventut —així ens ho ensenya— és el temps de la «personalització», el temps en què l'home ha de desenvolupar un projecte concret «per iniciar la construcció de la seva vida». Però ambdues coses —personalització i desenvolupament d'un projecte de vida— signifiquen últimament: aprendre l'amor. La tasca del sacerdot, de l'educador, és, per tant, «ensenyar-los l'amor». «De jove sacerdot vaig aprendre a estimar l'amor humà», escriu el Papa. En aquest punt imatge de Déu i imatge de l'home es toquen novament i es compeneten: el Déu que actua és un Déu que estima. Actua, perquè estima. Ja que estima, no pot retrocedir i ja que estima, vol estar proper, i es fa tant proper que els homes es retiren espaiats i el volen allunyar: així, no, oh Déu! Déu mateix es fa un home i ara roman essent-ho eternament. Aprendre a estimar significa aprendre a conèixer a Déu. Ja que el mó està en les mans del Déu que actua, de l'amor sempre present, precisament per això a tots nosaltres se'ns diu: «No tingueu por».

■ Joseph Ratzinger

cardenal prefecte de la Congregació per a la doctrina de la fe

Travessant el llindar de l'Esperança

L'únic llibre escrit pel Papa.

Amb la seva lectura viurà l'experiència de tenir una audiència personal amb Joan Pau II.

Una invitació a l'Esperança

PLAZA & JANES

TORTOSA

Pintats pel valencià Vidal Serrulla

Inaugurats dos retaules a l'església del Roser

TORTOSA.— En la festa de la Mare de Déu del Roser es beneïren dos grans retaules de l'àbsis del presbiteri de la parròquia que té per patrona aquesta Verge. Aquest era un projecte de l'anterior rector Mn. Ballester, però que recollí l'actual, Mn. Manuel Querol.

Els feligresos estigueren d'acord en aportar els dos milions de pessetes que han costat els quadres de Francesc Vidal Serrulla, artista molt conegut a les terres de la Plana valenciana. Ell ha aconseguit reflectir amb vivesa la devoció que els tortosins senten pels sants locals. Un dels quadres representa sant Francesc Gil de Federich, santa Maria Rosa Molas, sant Enric d'Ossò i el beat Manuel Domingo i Sol. L'altre mostra la «Baixada de la Cinta» que la tradició i la història situen en la festa de l'Encarnació del 1178 a la catedral romànica de la ciutat.

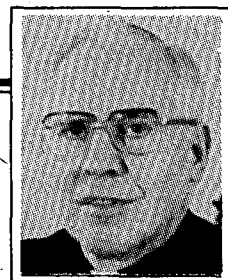
El bisbe Lluís Martínez Sistach presidí l'Eucaristia, concelebrada per diversos sacerdots vinculats a la parròquia, i explicà com tots els sants venerats foren fidels oïdors de la Paraula de Déu, exactament com ho féu Maria.

Una instantània de la celebració. En primer terme el bisbe de Tortosa

■ J. Blanc i Bahima

FETS I CRITERIS

¿Desitgem, els cristians, la vida eterna?

El temps de tardor, amb la caiguda de les fulles, ens fa pensar en l'altra vida, en aquella vida que dura per sempre. En la festa de Tots Sants hem demanat que «puguem passar de la taula de pelegrins al convit de la pàtria celestial».

L'home porta, en el més íntim de si mateix, la marca de la seva creació per part de Déu, que implica no solament una dependència absoluta del seu ésser, sinó també el segell de la seva finalitat.

En la seva autorealització, l'home camina cap a la plenitud de la seva pròpia existència, que anomenem benaurança, i aquest desig és a com espontani i interior a la persona humana. Resulta, però, que quan l'home pensa haver trobat una felicitat absoluta en una criatura, més tard o més d'hora ha de reconèixer que s'ha equivocat.

Només Jesucrist ha donat una resposta al desig de felicitat total anunciant la bona nova de la benaurança, que ja comença en aquesta terra i que trobarà la nova plenitud en el cel. Aquesta benaurança consistirà en aquella realitat que sant Pau defineix amb l'expressió «estar amb Crist per sempre».

El sentit pragmàtic i materialista que traspua la societat actual té com a conseqüència que ens fa oblidar l'altra vida i ens ofereix uns horitzons limitats a aquesta terra. Al mateix temps, els criteris de la felicitat humana es concentren en el plaer, en el diner i en el poder, que són tot el contrari de les benaurances predicades per Jesús: Felços els nets de cor, els

pobres en l'esperit, els humils, els compassius, els qui posen pau... És Jesucrist qui afirma ser la benaurança, perquè ell encarna la mansuetud i la humilitat de cor, l'ideal predicat amb les seves paraules.

Els cristians, en aquesta vida, hem d'augmentar el desig de la vida eterna. Diu sant Agustí, pel que fa a aquest do, que tindrem molta més capacitat de rebre'l com més fidelment hi creguem, com més fermament l'esperem i com més ardentment el desitem.

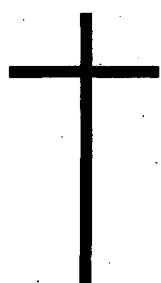
El creient camina vers la pàtria del cel. Com els seus pares en la fe, el cristià «veu i saluda de lluny la terra promesa, reconeixent que és un estranger i un foraster a la terra» (cf. He 11, 13).

Si avui hi ha cristians que dubten o que no gosen mirar més enllà de la mort, hem de pensar que és perquè no esperen la vida eterna o que no han entès què és la salvació i la felicitat per sempre.

La vida present no ha de ser ni una evasió ni una espera inútil. Sant Joan ens diu que l'amor de Déu es demostra amb l'amor als germans. La caritat que l'Esperit ha vessat en els nostres cors estableix un lligam veritable entre la vida present i l'eternitat del cel: la fe i l'esperança passaran, però la caritat no passarà mai.

Que puguem dir, a l'hora de la mort, aquelles mateixes paraules que pronuncià sor Elisabet de la Trinitat: «Me'n vaig a la Llum, a l'Amor, a la Vida».

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Col·legi de Rectors
de Barcelona

MISSA EN SUFRAGI DELS PREVERES MORTS AQUEST ANY

Tindrà lloc, presidida pel cardenal Ricard M. Carles, Arquebisbe de Barcelona, el dimarts, 8 de novembre, a la una del migdia, a la Capella del Seminari Conciliar (c. Diputació, 231).

Hi són especialment convidats els seus familiars, els membres del presbiteri diocesà, i les comunitats que els pastors recordats serviren.

Anàfora de Barcelona i altres pregàries

Missa del segle IV

Traducció i estudi d'un paper grec, a cura del Dr. Ramon Roca-Puig

Barcelona té el privilegi de posseir una Missa del segle IV, en grec, la més antiga que es coneix en qualsevol llengua. El volum, amb la traducció i comentaris de l'esmentada Missa junt amb altres precs litúrgics del mateix manuscrit sobre paper a cura del Dr. Roca-Puig, serà publicat abans del Nadal del 1994.

Aquesta Missa, de gran valor apologetic, és un fet demostratiu de la continuïtat de la litúrgia

de l'Església des dels primers segles fins els nostres dies.

Aquesta edició vol ésser el testimoni col·lectiu d'agraïment a qui tantes vegades, amb els seus treballs sobre papirs, ha honorat el nostre país.

Al final del volum constarà el nom de les persones i entitats que s'hauran subscrit a l'edició.

(Si us plau escriviu a màquina o tipus d'impremta)

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

ANÀFORA
DE
BARCELONA
I ALTRES
PREGÀRIES

Cognoms Nom
Adreça
Població D.P. Tel. Data

Sol·licito de vostès la subscripció al llibre, titulat:
ANÀFORA DE BARCELONA I ALTRES PREGÀRIES.

El pagament serà efectuat de la forma següent:

☐ Gir Postal ☐ Xec nominatiu (Gremi d'Indústries Gràfiques)

Els saludo molt atentament.

Firma

SUSCRIPCIÓN

Preu únic:
2.000 Ptes.
Inclòs I.V.A.
y les despeses
de tramesa

Perque surti el seu nom a l'edició, cal, rebre la butlleta abans del 15 de novembre
Trametre a:
GREMI D'INDÚSTRIES GRÀFIQUES DE BARCELONA
Gran Via de les Corts Catalanes, 645, 6a. planta - 08010 - Barcelona

VIC

Més de cent persones de romeria a Montserrat

IGUALADA.— Organitzat per la parròquia de Santa Maria, però obert a totes les altres de la ciutat, el passat dia 8 d'octubre, tingué lloc una romeria a Montserrat. Tal com digué el seu rector i arxiprest, Mn. Joan Raurell i Farràs, si «moltes persones de les nostres contrades pugen, de tant en tant, a Montserrat i cada any els representants del poble compleixen amb el vot del poble oferint el Ciri Votiu a la Moreneta...», el Consell Pastoral de la parròquia de Santa Maria ha cregut que encara manca quelcom en les nostres anades i vingudes a Montserrat». En el tríptic editat expressament, també recordà que si bé «les propostes pastorals del monestir, enguany aconsellen que els pelegrinatges tinguin present el Concili Provincial Tarraconense i l'Any Internacional de la Família, atès que a l'abril vam dedicar l'Assamblea Interparroquial a la família, el pelegrinatge el dedicarem al Concili Provincial. Pregarem perquè l'Església catalana en estat de Concili sàpiga deixar-se omplir de l'alè refrescant i dinamitzador de l'Esperit».

A les nou del vespre del divendres, dia 7, es féu la celebració penitencial a la basílica de Santa Maria i a les 4 de la tarda de l'endemà, se sortí amb autocar de la Plaça del Rei i a 1/4 de 5 de la Sagrada Família; a les 5 de la tarda, es realitzà a la sala d'actes del monestir una conferència-col·loqui a càrrec del P. Celerà Pifarré, monjo de Montserrat, sobre l'Església catalana; a les 6, a l'atri de la basílica, tingué lloc la rebuda de la romeria juntament amb les de les parròquies de Sant Baldri de Sant Boi de Llobregat i de Montgat, i es comptà amb la participació de l'Escolania; a 3/4 de 7, s'assistí a la pregària de Vespres de la comunitat de monjos; a les 8, el sopar i a 3/4 de 10, a la Plaça Abat Oliva, inici de la Vetlla de Pregària amb la celebració de l'eucaristia a l'interior de la basílica.

«Serà un pelegrinatge llàmpec, tot i que no desaprofitat. Tot dependrà de les actituds i disponibilitats», recordà Mn. Joan abans de marxar. Amb un preu de 2.000 ptes. on s'incloïa el viatge amb autocar i el sopar; o de 1.000 ptes. si sols es sopava, de 750 si solament es feia el viatge amb autocar d'anada i tornada, i de 325 ptes. si només es viatjava amb autocar de tornada, la romeria, de més de cent persones, fou tan ben acollida com celebrada per les enriquidores experiències viscudes.

■ Josep Nadal

Participació en la Trobada Mundial de Famílies

IGUALADA.— A càrrec dels pares dels alumnes dels centres educatius Monclar i Mestral, però obert a familiars, amics i coneguts, els dies 8 i 9 d'octubre s'organitzà un viatge amb autocar per assistir a la Trobada Mundial de Famílies que el papa Joan Pau II va convocar amb motiu de l'Any Internacional de la Família.

Els directors dels col·legis, Mireia Lodroño i Josep Maria Rovia, adreçaren unes ratlles als alumnes i ex-alumnes per tal de facilitar-los el viatge, a l'hora, de saludar-los que van tot aprofitant l'avinentsa. Cal destacar que aquests dos centres educatius vetllen força el manteniment de l'amistat amb els seus antics alumnes en preparar, amb certa periodicitat, diferents actes de retrobament.

Amb un preu aproximat de 45.000 ptes. el dijous, dia 6, marxaren a les 9 del matí per dinar a Nîmes i dormir a Niça; l'endemà es dinà i es visità Niça i Pisa i es dormí a Roma; el dia 8 s'assistí a l'audiència amb el Sant Pare; el dia 9 es prengué part, al matí, en diversos actes al Vaticà i al vespre es tornà cap a Igualada i es féu nit en ruta. Si bé l'autocar arribà el passat dilluns dia 10, l'interès per la bona iniciativa féu que diverses famílies viatgessin amb cotxe particular o amb avió segons les seves necessitats d'acabar el periple.

■ J.N.

LLEIDA

Inauguració del curs a l'I-REL

«Un pont entre la fe i la cultura»

LLEIDA.— L'Institut de Recerca i Estudis Religiosos va inaugurar el curs 1994-95 amb una conferència a càrrec del Dr. Gaspar Mora, tinguda a l'Aula Magna de la Universitat de Lleida el passat 20 d'octubre.

«Pensament cristià i ètica» és el títol de la conferència que dictà el Dr. Gaspar Mora, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, com a lliçó inaugural del curs de l'I-REL en el marc del cicle de conferències que sobre «Els valors de les Grans Religions» tindrà lloc a un ritme d'una per mes fins a l'abril del 1995.

En Gaspar Mora, que parla amb un llenguatge entenedor, va expressar un pensament molt profund sobre el valor de la religió i de l'ètica, sempre en relació amb la vida. Que la moral està fonamentada en Déu i lligada a la vida, que la vida compta més que la paraula, que l'Església no pot exercir el monopoli de la veritat i que als cristians la norma de vida és l'Evangeli i no la llei, són unes de tantes afirmacions proposades en la conferència que captivà tothom de manera que es van fer curts els escassos cinquanta minuts de durada.

El Dr. Ramon Prat Pons, director de

l'I-REL, va fer la presentació del ponent i donà un breu resum de les activitats dutes a terme el curs passat, alhora que va presentar les activitats d'aquest nou curs 1994-95 que s'estava inaugurant. A la taula de la presidència, a més del Dr. Prat i el professor Mora, eren presents el Dr. Josep Maria Tamarit, vice-rector de la Universitat de Lleida, i Mn. Josep Llanas, vicari general de la diòcesi de Lleida, ambdós ostentant la representació del rector i del bisbe, respectivament. També hi era present el Dr. Manuel Lladonosa, director del Servei d'Assistència i Formació Religiosa (SAFOR) de la Universitat de Lleida.

En acabar la sessió, Tamarit tingué unes paraules d'elogi per la tasca que duu a terme l'I-REL i es felicità per la col·laboració establerta entre la Universitat i l'esmentat institut que, respectant la independència i laïcitat de la Universitat, que no professa un laïcisme hostil, comporta un reconeixement del fet i pensament religiosos en la nostra cultura, i de la importància que en aquest camp té l'Església catòlica, sense que això representi una aposta confessional.

Val a dir que l'I-REL, en el curt

temps de vida amb què compta, s'ha acreditat en veritat com una eina que afavoreix el diàleg fe-cultura. Un espai on poder actualitzar els coneixements, respondre els interrogants i ajudar tots aquells que cerquen el sentit de la seva vida. És un servei de l'Església de Lleida en el món de la cultura, als milers d'universitaris de Lleida, i a la fe en les nostres terres.

L'I-REL està vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya en el marc del Conveni de col·laboració entre ambdues institucions signat el 8 de novembre de 1993. En el curs 1993-94 van ser 117 els alumnes inscrits en els cursos ordinaris (Teologia i Bíblia), 37 van ser els participants en el curs sobre Educació en la Sexualitat, 70 foren els alumnes del curs a Monso, i 28 als quals es parlà, a l'arxiprestat del Baix Cinca, sobre Apostolat Seglar.

El fet religiós en la història de la humanitat, a càrrec del Dr. Manuel Bellmunt, serà la propera conferència que tindrà lloc el 17 de novembre, a l'estatge de l'I-REL, c/ Canonge Brugulat 11, a les 20 h.

■ Jaume Montaña

SOLSONA

Obres de millora al santuari del Miracle

S'estan portant a terme les obres d'acondicionament i millora de la Casa Gran del santuari del Miracle. S'ha començat per la reparació de la teulada i es continuarà amb diversos treballs de rehabilitació de l'interior, que estava molt degradat, de tal manera, que, un cop acabats els treballs, aquell edifici (que és l'únic propietat de la Diputació de Lleida malgrat que la comunitat de monjos benedictins de Montserrat en té el dret d'ús fins l'any 2045) pugui acollir un museu, un arxiu i altres equipaments.

■ Lluís Badia i Torras

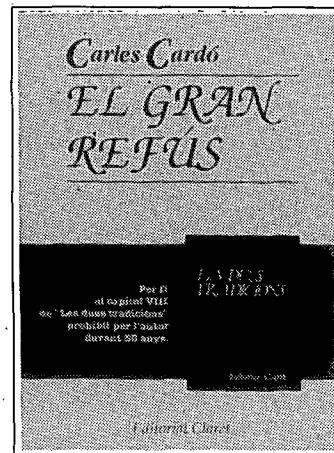
65 anys al servei dels malalts

La ciutat de Solsona va voler homenatjar les Germanes Carmelites Vedruna, que van arribar ara fa seixanta-cinc anys, per tenir cura dels malalts de l'hospital Pere Màrtir Colomès, actualment transformat en residència d'ancians, als quals continuen servint amb la mateixa eficiència i amor. L'acte va tenir lloc el 9 d'octubre a la sala d'actes del centre hospitalari i el van presidir el bisbe Antoni i l'alcalde de la ciutat, Sr. Ramon Llumà, i va revestir una notable brillantor, però, sobretot, un caliu molt fraternal: s'emmarcava dintre de les celebracions que Solsona ha organitzat per a commemorar els 400 anys de la seva titulació com a ciutat.

■ LL.B.T.

Editorial Claret

Roger de Llúria 5 - 08010 Barcelona - Tel. (93) 301 08 87 Fax (93) 317 48 30

Carles Cardó EL GRAN REFÚS

Col. Els Daus 139. 112 pàg.

El gran refús que Cardó denuncia fou el d'una bona part de les autoritats eclesiaístiques catalanes que —«més fidels a la monita política rebuda de Madrid que a la missió apostòlica confiada per Roma»— refusaren reconèixer la realitat de Catalunya. El gran refús fou també el «refús sistemàtic de les dretes espanyoles a tota comprensió». Aquest refús va malmetre les esperances nascudes al voltant d'un moviment cristià diferent, obert i en sintonia amb el poble. I aquest refús va fer, finalment i fatalment, inevitable la tragèdia que s'hauria hagut d'evitar. Carles Cardó, amb una prosa clara i contundent ens donà en Les dues tradicions (escrit entre 1938 i 1943) la que ell considerava clau explicadora del que acabava de passar. Però, per expressa voluntat de l'autor, en l'edició de Les dues tradicions hi mancava un capítol, el VIII. Ara, després de gairebé mig segle de calaix i lacre, ens arriba la peça que faltava.

URGELL

Meritxell a la galeria de Verges Patrones de Natzaret

L'arxiprest d'Andorra beneí la majòlica

ANDORRA LA VELLA.— El prevere Blai Fortuny, arxiprest de les Valls d'Andorra, el 8 d'octubre beneí la majòlica de la Mare de Déu de Meritxell, col·locada a la galeria de les Verges Patrones en la basílica de l'Anunciació de Natzaret. Assistien a l'acte sis preveres i els quaranta feligresos d'Urgell que participaven al IV Peregrinatge del bisbat a Terra Santa.

L'acte, solemnitzat pel trilleig de les campanes de la basílica de Natzaret, tingué un to senzill, però emotiu per la representació diocesana que l'envoltava, particularment de nou feligresos andorrans, i pel lloc evocatiu de la celebració. Després de celebrar l'Eucaristia a la Cova de l'Anunciació, els pelegrins van caminar en processó cap a la galeria de les Majòliques de les Verges Patrones d'arreu del món. Als peus de la majòlica de Meritxell Blai Fortuny llegí la benedicció solemne d'imatges i el poble entonà un càntic. També participà a l'acte el Bisbe de Damasc que casualment estava a la basílica. Acabat l'acte, els pelegrins van enviar al Sr. Bisbe el telegrama següent: «Bis-

be Joan Martí Alanís. La Seu d'Urgell. Lleida. Verge Meritxell present Natzaret. Preguem per vostè, Bisbat i Andorra. Blai. Afel Nijim».

Més tard, a Jerusalem, el Vice-custodi de Terra Santa va agrair al poble andorrà la donació de la majòlica i ressaltà que «ha estat col·locada en una Basílica que també us pertany, perquè és patrimoni de tota l'Església universal». La majòlica ocupa un lloc ben visible, doncs ha estat col·locada al primer lloc de l'entrada al temple a la galeria de les Maredeus.

La majòlica representa la imatge de la Mare de Déu de Meritxell, amb un rètol gravat d'identificació i un esbós dels santuaris actual i antic. Ha estat dissenyada i gravada per Sergi Mas, de Sant Julià de Lòria, i té unes mides de 2 x 0'70 mts. L'obra ha estat promoguda pels preveres de les Valls d'Andorra i ha estat pagada per subscripció popular de totes les parròquies andorranes.

Andorra i tot el bisbat d'Urgell tenen un símbol a Natzaret, allà on Déu es va fer Paraula pel sí-

més generós. Els devots de Maria han cregut la Paraula i els pelegrins a Natzaret han donat gràcies al Totpoderós que obra meravelles.

■ Antoni Mirabet

GIRONA

Ha mort Mn. Joan Juanola i Oliveras

40 anys al servei del santuari de la Mare de Déu dels Àngels

GIRONA.— A la residència de la Seguretat Social ha mort el rector del santuari de la Mare de Déu dels Àngels mossèn Joan Juanola i Oliveras a l'edat de 66 anys. En feia ja quaranta que ocupava el càrrec de capellà custodi d'aquest santuari i durant el seu llarg govern ha aconseguit fer d'ell un gran centre d'espiritualitat i d'esbarjo. Ara fa un any va organitzar una setmana de predicació mariana amb motiu de commemorar-se el 50è aniversari de la reposició de la imatge de la Mare de Déu en el soli, després que fos sostreta durant la guerra civil. La setmana de predicació va ser retransmesa pràcticament a tota la diòcesi a través d'una emissora muntada en el mateix santuari i dirigida per dos professionals, des de les set del matí de cada dia fins a les vuit del vespre.

Mossèn Joan Juanola havia nascut a la població garrotxina de la Miana i als 12 anys va ingressar al seminari de Girona, essent ordenat el juliol de 1953. Va ser vicari de Caldes de Malavella, Sils i Cassà de la Selva, fins que el 1955 va ser nomenat capellà del santuari dels Àngels. Deu anys després el bisbat li va encarregar, a més, les parròquies de Sant Mateu de Montnegre i Castellar de la Selva. Quan tornava d'una d'aquestes parròquies va tenir un petit accident de cotxe i poc després va ser ingressat a l'hospital Trueta de Girona per operar-lo d'un coàgul sanguini al cap. Si bé al principi semblava que l'operació havia estat un èxit, al cap d'uns dies va tenir unes complicacions que van obligar als metges a portar-lo a la UVI on, finalment va morir. El bisbe de Girona, Jaume Camprodon, va presidir la missa de funeral, concelebrada amb una dotzena de sacerdots, i a l'homilia va recordar el seu zel per mantenir la devoció a la Mare de Déu i la dignitat del santuari.

■ M. Caballé

BARCELONA

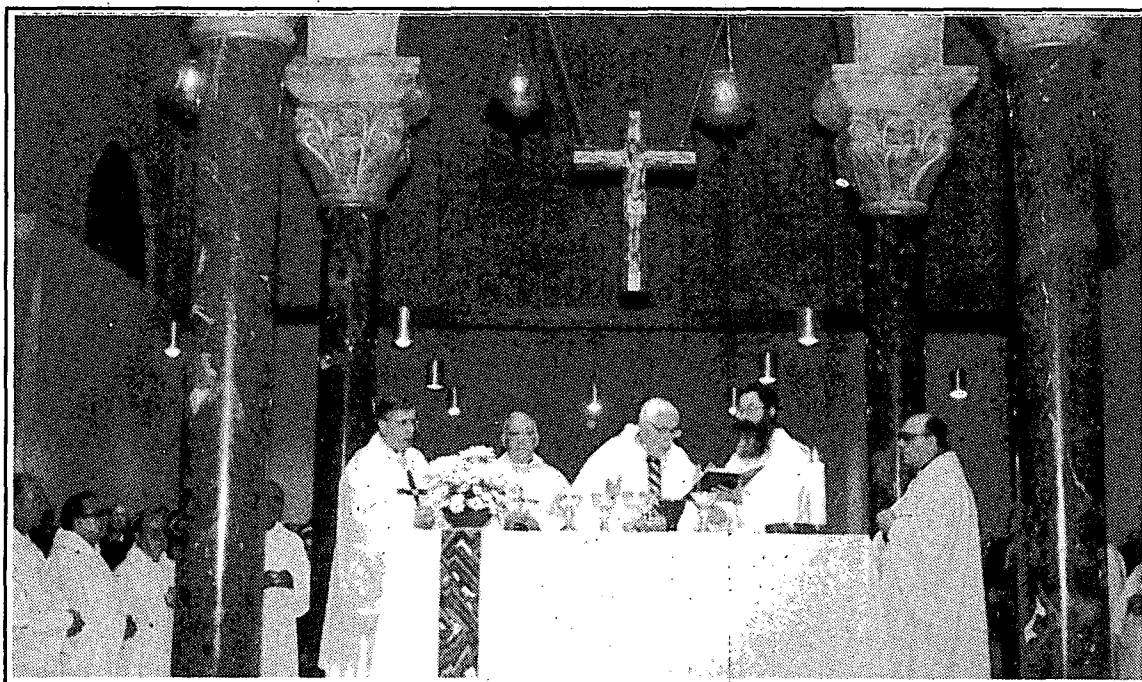
En el 25è aniversari del seu traspàs

Missa en memòria del Dr. Manuel Bonet i Muixí

BARCELONA.— El propassat 21 d'octubre se celebrà a l'església del monestir de Sant Pere de les Puel·les, la missa en memòria de l'il·lustre català, Dr. Manuel Bonet i Muixí, amb motiu del 25è aniversari de la seva mort a Roma. L'eucaristia fou presidida pel cardenal Narcís Jubany i concelebrada amb els bisbes auxiliars de Barcelona, Mons. Ramon Daumal—emèrit—, Mons. Pere Tena i Mons. Carles Soler i Perdigó. Hi assistiren la comunitat monàstica benedictina, les auxiliars diocesanes, nombrosos preveres—pertanyents la majoria a la Unió Sacerdotal de Barcelona, obra del Dr. Bonet—, familiars i amics de l'homenatjat i un bon nombre de fidels. Cal assenyalar que entre els sacerdots hi era present el capellà de la comunitat benedictina del monestir, Mn. Francesc Vergés i Vives, que va ser el més íntim i més gran amic de Mn. Manuel Bonet.

Tenia una gran esperança

L'abadessa del monestir de Sant Pere de les Puel·les, Maria Lourdes Soler, féu un breu parlament sobre la figura humana i espiritual del Dr. Bonet. «El consideràvem—manifestà la Mare

Mons. Carles Soler i Perdigó, Mons. Ramon Daumal, Dr. Narcís Jubany, Mn. Josep Urdeix i Mons. Pere Tena durant la celebració de l'eucaristia

abadessa—com un germà gran. Era un home d'una gran esperança. Sempre deia el següent: «Si la fe minva, l'esperança es torna agra». Va comentar que aquest acte commemoratiu tenia lloc al temple del monestir de Sant Pere de les Puel·les perquè 25 anys abans—concretament el 10 d'agost de 1969—s'hí celebrà el solemne funeral per a l'ànima del fundador de la Unió Sacerdotal de Barcelona.

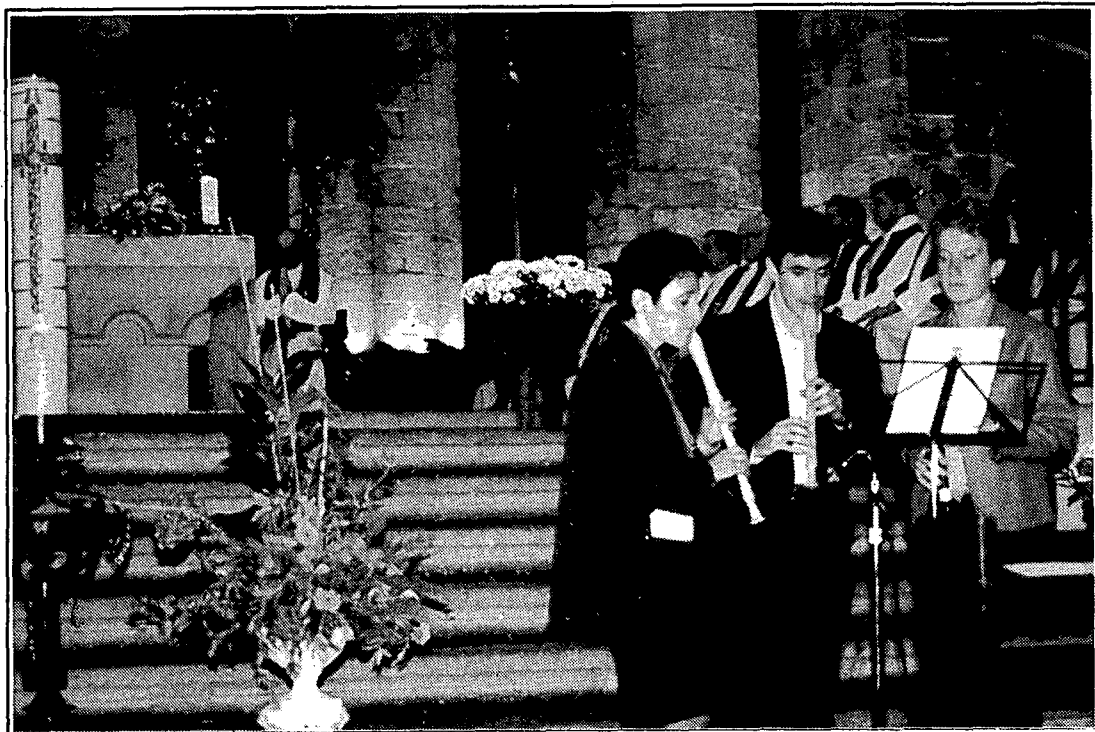
El Dr. Jubany va asseverar en la seva homilia que el Dr. Manuel Bonet posseïa «un dinamisme humà ben característic». Tot seguit afegí que «era molt intel·ligent, obert, sincer, apassionat, ple d'iniciativa i amb un clar tarannà de lideratge». Va fer esment de la Unió Sacerdotal de Barcelona, una associació

sacerdotal, evangèlica, eclesial i diocesana que, amb el Dr. Bonet al capdavant d'un grup de joves sacerdots, va crear-se als anys 1946-47. «Fou una iniciativa agosarada i profitosa alhora», digué el Dr. Jubany. Finalitzà la seva allocució rememorant que Mn. Manuel Bonet i Muixí «va viure moments d'il·lusió i d'angoixa» al llarg de la seva vida. Una figura clau de l'Església del nostre temps.

■ Miquel Àngel Codina

BARCELONA

La missa en memòria de Pau López Castellote va ser molt participada

Més de mil persones en unes solemnes i emotives exèquies

Adéu a Pau López Castellote

BARCELONA.— Més de mil persones van omplir Santa Maria del Mar per acomiadar, dimecres passat, Pau López Castellote, delegat per a la Pastoral Familiar que va morir de càncer el diumenge anterior. López Castellote, de 65 anys, tot just complia un any al capdavant de la delegació, on havia realitzat una profunda reorganització en les comissions que abastava diversos aspectes de la vida de les famílies.

Ahora havia impulsat la celebració de l'Any Internacional de la Família, per a la qual cosa, començà a editar el fulletó *Família Viva*, i posà els pilars per a la Festa de la Família que la diòcesi celebrarà el 18 de desembre al Palau Sant Jordi.

L'arribada a la Delegació, però, havia estat precedida per la seva feina de pedagog i mestre. També havia dirigit el Col·legi de Nostra Senyora, dels pares escolapis, i actualment participava com a director editorial en la distribuïdora Family Films.

El funeral va estar presidit pel bisbe auxiliar de Barcelona, Joan Carrera, el qual va llegir una carta de l'arquebisbe, Ricard M. Carles, que deia: «Des que el vaig conèixer com a bisbe de Tortosa, m'impressionà el seu sentit de Déu i de l'Església, l'opció de fe, i la proximitat als problemes humans». L'arquebisbe també va lloar «l'empenta i la generositat» de Pau López al capdavant de la Delegació de Família, «que volia portar a terme seguint les indicacions del Sant Pare en l'Any Internacional de la Família, i del seu bisbe».

Un home de fe

A l'acte, a més de la presència de la mare, Josefina Castellote, l'esposa, Aurèlia Heredia i els cinc fills, hi era present el pare Andreu Trilla, provincial dels escolapis, i Mn.

Agustí Viñas amic personal de la família, el qual va llegir l'homilia. Després, un ex-alumne de Pau López va reconèixer, en el seu mestre, un home que «en tots els fets de la seva vida ha manifestat un gran amor a l'Església i al seguiment de Jesucrist».

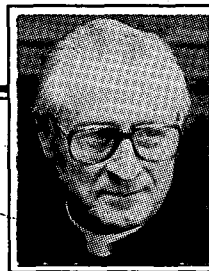
També van assistir altres cares conegudes i persones amb responsabilitats en la diòcesi, com Mn. Antoni Matabosch, cap de la Delegació de laics, que comprenia la de la Família. Matabosch va reconèixer que «aquests mesos de llarga malaltia han estat una prova, realment, el lligam entre el que deia i practicava ha estat molt íntim».

El delegat per a l'ecumenisme, Jaume González-Agápito, destacà la coherència intel·lectual i «l'esforç per integrar el pensament amb l'opció de fe cristiana, i d'això fer-ne un tot vivencial». En aquest sentit, el pedagog i recent membre del Consell Pastoral, Carles Armengol, es lamentava de l'oblit dels treballs de Pau López en el seu camp, «possiblement perquè ha estat un dels pocs representants d'una pedagogia cristiana molt compromesa».

La delegada de Joventut, Rosa Deulofeu, reconegué haver-se sentit molt interpel·lada per «la seva profunditat de relació amb Déu». «Era un home de fe» —sentencià. I el membre del Consell Pastoral i periodista Marcel·lí Joan destacà la coherència dels seus principals i com «es va il·lusionar molt amb la seva feina».

Per últim, Esther Romero, presentadora de *Signes dels Temps*, subratllà «com va tenir molt clar l'esforç per cercar la veritat i fer-la vida» i definí Pau López Castellote com «un home bo, i molt seriós en la vida i en les coses de Déu».

■ Guillem Farré

CARTA DOMINICAL

Amb Déu com a fons

«Ningú no em necessita. Ningú no m'estima. Mirar al meu entorn ve a ser mirar un buit que em glaça el cor.» Van ser les paraules -n'he escoltat de semblants prou sovint- d'un home molt intel·ligent, molt bo, però molt vell i molt sol.

Ara bé, tenia una certesa al fons de l'ànima, que l'alliberava de tota desesperació. Era un creient de debò, conscient que Déu el mirava i l'estimava. Sabia que ell, a Déu, sí que li importava.

La mirada de Déu damunt vostre. No és només quan hi penseu o li parleu -no ens creguéssim pas que una cosa o l'altra li són indiferents al Pare Déu-, sinó en tot moment. Déu us mira amb amor. La vida tota és com un paisatge immens, amb Déu com a fons, a tota l'amplada de l'horitzó.

Una experiència reiterada d'alguns és que, tot i estar d'esquena, si hi ha algú que els mira fixament, se n'adonem i es giren per veure qui és que se'ls mira. Doncs bé, adonem-nos que sempre ens està mirant Déu.

I li hem de tornar aquesta mirada, perquè tota vida ve de Déu.

Cap vida no pot evitar la mirada de Déu. No n'hi ha cap que Déu no se l'hagi estimada abans.

Algú es deu preguntar: ¿Com es diu l'amor que Déu em té?

Et responc: S'anomena vida, espòsa, espòs, fill, filla, promès, salut, treball, amistat, temps... Té el nom dels que tu estimes i d'allò que estimes.

És important d'identificar cada dia en les nostres vides els signes de l'amor de Déu, per tal que això ens faciliti de captar-nos com a fills.

Perquè, amb l'agraïment de saber que el temps, la salut, la consciència de sentir-se home, són un do de Déu, ja no és tan fàcil l'equivocació de dir-se a un mateix: «La salut, el temps, el cos... són meus i faig amb ells el que jo vull.»

No us endinseu en aquest nou curs amb el sentiment que sou indiferents a Déu. Feu-ho il·lusionats de poder realitzar -per Déu, res no és impossible- allò que Déu espera de nosaltres. I en forma part la preocupació per la realització cristiana dels altres: sobretot dels qui, d'alguna manera, depenen de vosaltres.

La nostra època necessita ser reevangelitzada.

Els vostres pares us han transmès una tradició de fe i d'amor a Déu. Vosaltres: adults, matrimonis, joves d'ara; heu de saber passar a les generacions que us segueixen la consciència de ser mirats i estimats per Déu.

És un valor -el valor suprem dels homes i del món- que es podria malmetre, si no en tenim cura entre tots.

¿Mireu Déu algun cop al dia? ¿Sou conscients de la presència d'ell en les vostres vides?

Com a pare i pastor vostre, us demano a tots els fills de Déu que, aquest curs, cadascú des del seu lloc faci un esforç més per elevar el nivell cristià a la llar, a l'oficina, al taller.

Ah!, i que ningú no permeti que es glaci cap cor que tingui a prop, si és que li fa l'efecte que no és estimat.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

La indiferència (i III)

Crec que no és lícit ser indiferent, sobretot pel que fa a l'esperit, perquè la indiferència destrueix personalment i col·lectivament. Quan el president Pujol se'n queixava, ho feia davant d'una gent que, amb desig de treballar pel país, pateixen en el propi ésser aquesta plaga tan negativa.

Les dades que el nostre setmanari ofereix als seus lectors, són eloqüents: cinquanta-vuit revistes, entre setmanals i mensuals, fan un tiratge total, entre totes, cada mes, de 430.000 exemplars, que se suposa que arriben per 1.250.000 lectors... ¿No sembla una pobra xifra per un país de sis milions d'habitants?

I una pregunta per acabar: ¿quants dels fidels que van a Missa, adquireixen el Full Dominical? Ens sorprendriem, i molt desagradablement, si coneguéssim la xifra exacta.

Cal reconèixer, amb tristesa, que tot això és fruit de la indiferència que, malauradament, abasta tota l'escala social.

■ Oriol Camps

• **PERSPECTIVES PER A LES COLONIES I ACTIVITATS DE VACANCES.** - Simposi europeu organitzat per l'Escola de l'Esplai de la Fundació Pere Tarrés, els dies 11, 12 i 13, al Centre Cultural Fundació La Caixa, de Barcelona (Pg. Sant Joan 108). Més informació: c/ Numància 149-151, 08029 Barcelona; tel. 410-16-02 (de 10 a 13h i de 15 a 20h).

• **TROBADA EN MEMÒRIA DELS EXCURSIONISTES.** - Organitzada pel Foment Excursionista de Barcelona (FEB), enguany al santuari de la Mare de Déu de Loreto, de Bràfim (Alt Camp), diumenge 13, a les 12h, acte commemoratiu i celebració de la missa.

• **L'ANIMADOR MISSIONER.** - Trobada organitzada per les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya i Balears, del 18 al 20 de novembre, a la Casa d'Exercicis de la Selva del Camp (c/ Sant Rafael 1; tel. 977/84-40-08). Més informació i inscripcions: a la pròpia Delegació diocesana de Missions.

BARCELONA

• **SANT CARLES BORROMEU, PATRÓ DE LES ENTITATS BANCÀRIES.** - A la comunitat parroquial de Sant Carles Borromeu (c/ St Lluís 89-93, 08024 Barcelona), divendres 4, a les 20h, celebració

de l'eucaristia, presidida pel cardenal Narcís Jubany; dissabte 5, a les 21h, concert per la Coral Sant Carles; diumenge 6, activitats infantils i per a gent gran.

• **75è ANIVERSARI DE LES DARDERES A TERRASSA.** - Acció de gràcies per la fundació de la comunitat de Germanes Franciscanes Missioneres de la Nativitat de Nostra Senyora (més conegudes per Darderes), a la ciutat de Terrassa, diumenge 6, a les 18h, a la basílica del Sant Esperit, amb celebració de l'Eucaristia presidida pel bisbe Dr. Carles Soler i Perdigó.

• **AULA DE TEOLOGIA DE MONTALEGRE.** - Inici del curs sobre Història de l'Església, dirigit pel Dr. Ignasi Segarra, cada diumenge, de 10.45 a 11.30h, a partir del dia 7, a c/ Valldonzella 13, 08001 Barcelona (tel. 301-43-47).

• **CONFERÈNCIES AL C.I.C.** - Activitat del diumenge, de 17 a 18.30h; dia 7, diàleg en la fe i celebració de l'eucaristia, amb el P. Josep Massana, caputxí; dia 14, conferència «Una amateur al museu» de Lola Mitjans; dia 21, «El món de la borsa no ha de ser desconegut», amb Maria-Angels Vallvé, i dia 28, «Reflexions sobre la família actual» de Mn. Josep M. Boix. El C.I.C. és a Via Augusta 205 (tel. 200-11-33).

• **XIX ANIVERSARI DEL TRASLLAT DEL DR. TARRÉS.** - A l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià, on té el sepulcre, diumenge 7, a les 19.30h, amb celebració de l'Eucaristia presidida pel Sr. Arquebisbe, que hi conferirà l'admissió als ordres d'alguns seminaristes.

• **ARXIPRESTAT DE SANT OLEGUER.** - Seminari sobre «Relacions socials: quin és el futur possible?», dirigit per Antoni Cuenca, els diumenges 7, 14 i 21, a les 20.30h, a la Parròquia de Sant Oleguer (c/ Nàpols 137, 08013 Barcelona; tel. 231-36-04).

• **COL·LEGI DE RECTORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA.** - Reunió al Seminari Major, dimarts 8, a les 11.30h: dissertació del Sr. Arquebisbe sobre «La contemplació sacerdotal de Déu Pare»; a les 13h, celebració de l'Eucaristia en memòria dels sacerdots morts des del novembre de l'any passat.

• **TROBADA D'UNIVERSITARIS AMB L'ARQUEBISBE.** - Convocada per la Delegació de Pastoral Universitària, dimarts 8, a les 20.30h, a la capella de la Universitat de Barcelona (Pl. Universitat), amb celebració de l'eucaristia i un temps compartit plegats. Més informació, també d'altres activitats: C.C.U. (Centre Cristià dels Univer-

sitaris, c/Villarreal 81 bxs, 08011 Barcelona; tel. 323-33-68).

• **ASPAÑAS: 15a ESCOLA DE PARES.** - Conferències i taula rodona els dimarts 8, 15, 22 i 29, de 19 a 21h, a l'Oficina del Ciutadà, a Barcelona (c/ Calàbria 129-131). Més informació: tel. 454-48-00 i 454-48-09.

• **SIS CONCERTS ELS DIMARTS, A POMPEIA.** - Cicle de tardor: dimarts 8, a les 20.30h, a l'església-santuari de la Mare de Déu de Pompeia, de Barcelona (Av. Diagonal 450; tel. 416-18-12), concert d'orgue amb el P. Robert de la Riba.

• **L'ORGUE DE LA CATEDRAL DE BARCELONA.** - Dins el 5è cicle de concerts, dimecres 9, a les 20h, L'orgue simfònic: amb Lot-har Knappe a l'orgue.

• **TALLERS D'ORACIÓ I VIDA.** - Segons el mètode del P. Larrañaga (ofmCap), durant 15 setmanes. En dimecres, de 9 a 11h i de 20 a 22h, a Barcelona: Parr. St Joan Bosco (Pl. Ferran Reyes 2, 08027 Barcelona); sessions informatives el 9 de novembre. En dijous, de 17.30 a 19.30h, a Piera: Fraternitat Franciscana (c/ Lope de Vega 5; tel. 776-03-21; sessió informativa el 24 de novembre).

• **V PREMI JOAN MARAGALL SOBRE ÈTICA: HUMANISME I CRISTIANISME.** - Convocat per la Fundació Joan Maragall, destinat a obres d'investigació o assaig sobre el tema i dotat amb un milió de pessetes. Termini d'admissió: 10 de novembre, a les 19h. Més informació: c/ Rivadeneyra 3 bxs, 08002 Barcelona; tel. 412-33-31 (de 10 a 14h i de 16 a 20h).

• **GERMANETES DELS POBRES, DE GRÀCIA.** - Exposició de treballs fets pels residents a favor de les cases de missions a l'Àfrica; a partir del dia 10 (fins al 10 de gener), al c/Sant Salvador 1, 08012 Barcelona.

• **ESCOLA DE PREGÀRIA DELS JOVES.** - Segona trobada d'aquest curs, sobre les Benaurances, dijous 10, de 20 a 21h, a la catedral. És una activitat de la Delegació de Pastoral de Joventut (tel. 301-12-77).

• **ALIANÇA EN JESÚS PER MARIA.** - En el 40è aniversari de la mort del P. Antonio Amundarain, fundador d'aquest institut secular, dissabte 12, a les 18h, a la Parròquia de la Puríssima Concepció (c/ Aragó 299, 08009 Barcelona), celebració de l'Eucaristia presidida pel Sr. Arquebisbe.

• **XXIII REUNIÓ ANUAL DELS GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT DE BARCELONA.** - Sota el lema: «Pregar en i per a la família», diumenge 13, a partir de les 10.30h, al col·legi La Salle Bonanova (Pg. Bonanova 6, 08022 Barcelona), amb punts de reflexió a càrrec de Mons. Ricard M. Carles. Es clourà amb les vespres i l'Eucaristia, a les 17.45h, que presidirà el bisbe Dr. Ramon Daumal. Més informació: tel. 218-10-05.

• **RECÉS FEMENÍ.** - Dirigit pel P. Alfredo Muntané, s.i., diumenge 13, a la Casa de Betània, de Cornellà de Llobregat (c/ Bonavista 37, metro L5: Gavarrà; tel. 375-11-02).

• **UNIÓ EUCARÍSTICA REPARADORA.** - Trobada mensual, diumenge 13, de 16.30 a 19.30h, dirigida per Mn. Francesc de P. Sala, a les Missioneres Eucarístiques de Natzeret (c/ Mare de Déu de la Salut 26, 08024 Barcelona; tel. 213-01-82).

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA (Fund. Ll. Espinal).** - Seminari «Davant una democràcia de "baixa intensitat"», en dimarts, a partir del dia 15, de 20 a 21.30h, a càrrec M. Dolors Ollé, al Centre Cívic Trinitat Vella (c/ Foradada 36-38, 08033 Barcelona). Més informació: tel. 317-23-38.

• **CONVIVÈNCIA PER A MINUSVALIDS.** - Amb el matrimoni Martín G. Sopuerta, del 18 al 20, a la casa d'exercici Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona). Més informació: tel. 203-88-62.

• **MONESTIR DE SANT MATIES.** - La comunitat de monges jerònimes (final del c/ Bellesguard) comunica que la celebració dominical de l'Eucaristia és a les 11 del matí.

TARRAGONA

• **X JORNADA DE FORMACIÓ.** - Per a consiliaris, animadors i responsables de grups de joves, dissabte 5, de les 10 a les 18h, a la Casa d'Exercicis de la Selva del Camp.

LLEIDA

• **TROBADA DE MANS UNIDES MÓN RURAL.** - Presentació de la nova delegada i de la campanya d'aquest curs: «Un sol món, un projecte comú», dijous 10, de les 10 a les 16h, a c/ Blondel 11, de Lleida.

• **GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT.** - Trobada anual, diumenge 13, a les 10.30h (fins a les 18.30h, amb el res de vespres), a la Casa d'Exercicis (seu vella).

• **DELEGACIÓ DE PASTORAL DE JOVENTUT.** - Sessió del curset de formació per a consiliaris i consiliàries, sobre antropologia, dijous 10, de les 20 a les 23h, a l'IREL (c/ Cnge. Brugulat 11; tel. 28-15-38).

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de novembre el Sant Pare ens demana pregàries per als qui es comprometen en la política, a fi que sentin cada cop més la responsabilitat de la seva vocació com a servei generós i transparent pel bé comú.

Jesús ensenya als apòstols que els reis de les nacions les dominen, però entre vosaltres —diu— el més gran serà com el més petit i el qui governa com el criat que serveix.

El polític està al servei del bé comú que és el bé de tots els ciutadans. Si alguna preferència ha d'haver-hi, els preferits han de ser els més febles. Això és vàlid a tots els nivells de govern, des del local fins a nivell internacional.

La vocació política condiona la vida d'una persona; és una autèntica calamitat que els casos de corrupció hagin creat una imatge menyspreable del polític, quan de fet és una vocació tant

noble des de la qual es pot fer tan de bé. La condició per superar aquesta mala imatge és sens dubte la generositat de la persona que no busca el propi enriquiment i la transparència en la seva gestió.

Intenció missional

El Sant Pare també ens demana pregàries perquè l'anunci de l'Evangeli en els pobles d'Àsia, trobi sincera i profunda acollida i produeixi en aquelles nacions fruits excel·lents.

Hi ha nacions amb un alt percentatge de catòlics; d'altres amb molt pocs catòlics. El conjunt no arriba al 3%. Però la seva formació és bona. També hi ha clergat nadiu. És d'esperar, doncs, que sabran proclamar l'evangeli d'acord amb les cultures i religions autòctones.

■ Antoni Ma. Serrallonga, s.j.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

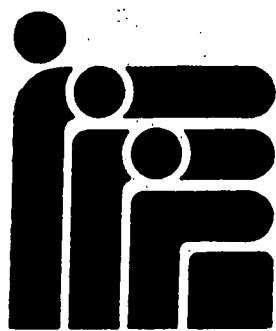
"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

GUSTAVO PÉREZ BARQUIRIMETO 1011A-CARACAS VENEZUELA	24.804	Ptes.
PJOAN M. VILA CANAL PADRESCARMELITAS ED. ARAGUA VENEZUELA	24.804	Ptes.
M. ÀNGELS MASSIP SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS 600004 MYLAPORE MADRAS ÍNDIA	35.724	Ptes.
JOSEPH M. VIÑAS MISSIONERS CLARETIANES MALABO GUINEA EQUATORIAL	24.804	Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	Província.....
Població.....	D.P.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	
Sucursal nº.....	
Nº. compte corrent.....	
Població.....	
Província.....	
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població.....	Data.....
Signatura.....	
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88	

**FEDERACIÓ
CATALANA
DE VOLUNTARIAT
SOCIAL**

Diàlegs sobre voluntariat social rural

La Federació Catalana de Voluntariat Social projecta organitzar un matinal de diàleg sobre Voluntariat Social Rural. Seria un dissabte al matí durant el segon trimestre del curs.

Preguem als interessats, ho comuniquin a c/ Grassot 3 (93) 458-99-05, Barcelona.

9a Trobada de l'Associació Auxília

L'Associació Auxília organitzarà a Madrid, els propers dies 28, 29 i 30 d'octubre, la novena trobada d'alumnes disminuïts físics i professors voluntaris d'ensenyament per correspondència.

S'esperen un total de 120 assistents entre els quals 43 alumnes són disminuïts físics de tota Espanya (25 cadires de rodes).

PUNTS INFORMATIUS

Un dels serveis que ofereix la nostra Federació és el d'acollir els futurs voluntaris, informar-los i orientar-los cap a una de les associacions que ens hagin demanat persones amb unes determinades característiques. Les entitats que utilitzen aquest servei, faran bé en anar-nos actualitzant les dades. Les que encara no ho fan, els animem a que no ho demorin.

On adreçar-se:

BARCELONA

ASSOCIACIÓ FAMILIAR DE MALALTS MENTALS. C/. Art, 7-9 C.P. 08041. Dilluns matí de 11 h. a 13 h. Tel. (93) 455 13 34.

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL. C/. Concili de Trento, 313 C.P. 08020. Dilluns tarda de 17 h. a 20 h. Tel. (93) 278 02 94.

FUNDACIÓ I.C.S.E. C/. Pelai, 9, pral. C.P. 08001. Dimarts matí de 11 h. a 13 h. Tel. (93) 318 46 26.

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL. C/. Grassot, 3, 2a planta C.P. 08025. Dimarts tarda de 17 h. a 20 h. Tel. (93) 458 99 06.

COMPARTIR. C/. València, 370 C.P. 08009. Dimecres matí de 11 h. a 13 h. Tel. (93) 207 41 60.

CONEXC/. Casanova, 36, baixos C.P. 08004. Dimecres tarda de 17 h. a 20 h. Tel. (93) 451 41 00.

ASSOCIACIÓ CIUTADANA ANTI-SIDA C/. Junta de Comerç, 6, 1r 2a C.P. 08001. Dijous matí de 11 h. a 13 h. Tel. (93) 317 05 05. AUXÍLIA C/. Angli, 50, 2n. C.P. 08017. Dijous tarda 17 h. a 20 h. Tel. (93) 204 75 02.

RAUXA C/. Dr. Rizal, 14, baixos C.P. 08006. Divendres matí de 11 h. a 13 h. Tel. (93) 415 62 98.

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL C/. Grassot, 3, 2a. planta. C.P. 08025. Divendres tarda de 17 h. a 20 h. Tel. (93) 458 99 06.

BAIX LLOBREGAT

CASAL MARIANO C/. Girona, 30 C.P. 08830 Sant Boi de Llobregat. Dimecres

tarda de 17 h. a 19 h. Tel. (93) 630 30 62. PARROQUIA SANT ANTONI SANTA GEMMA C/. Verge de la Mercè, 67 C.P. 08950 Esplugues de Ll. Dimecres tarda de 18 h. a 19 h. Tel. (93) 473 66 88.

EL GARRAF

Pça. Enric Cristòfol Ricart, 12 C.P. 08800 Vilanova i la Geltrú. Dilluns tarda de 18.30 h. a 20 h. Tel. (93) 815 39 34.

VALLÈS ORIENTAL

Roger de Llúria, 1 C.P. 08400 Granollers. Dimarts tarda de 18 h. a 19 h. Tel. (93) 879 61 81.

VALLÈS OCCIDENTAL

VOLUNTARIS SANT CUGAT C/. Sant Antoni, 10 C.P. 08190 Sant Cugat del Vallès. Dimarts tarda de 18 h. a 19 h. Tel. (93) 589 09 73.

GIRONA

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL C/. Rutllà, 20-22 C.P. 17002. Dimarts matí de 9.30 a 14 h. Dijous tarda de 17 h. a 20.30 h. Tel. (972) 22 71 81.

LLEIDA

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL C/. Comerç, 38, 1r C.P. 25007. Dilluns a divendres de 9.30 h. a 14 h. i de 16 h. a 19 h. Tel. (973) 22 19 84.

TARRAGONA

FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL C/. Rambla Nova, 33, 4t. 2a. C.P. 43003 Dimarts tarda de 17 h. a 20 h. Tel. (977) 24 48 28.

Un dia és un dia!...

De vegades, quan un ofereix, i l'altre vol defugir, l'adquirir algun compromís que comporti continuïtat, sol fer-se aquesta exclamació: - "Bah, un dia és un dia..."

No voldríem, es clar, que avui se'ns interpretés en aquest sentit. En primer lloc perquè ens sentim responsables, i ufanosos, del compromís que tenim contret envers nosaltres mateixos i envers aquells als quals intentem servir.

És un compromís que no neix de cap impressió o entusiasme momentani, ni es tracta d'un voluntariat que s'ofereix per a alguna ocasió puntual. Ambdós obeeixen a una decisió que és presa a consciència i amb desig de perseverar.

Com ens dela l'amic Candel en el missatge per al DIA DEL 1992: -

"Aquest és el voluntariat que va més enllà d'esdeveniments ocasionals i és el motor social que manté viva l'esperança i la dinàmica de la humanitat que sofrem."

A més, si a la nostra Federació ens agrada parlar, ni que sigui un cop l'any, entorn del DIA INTERNACIONAL DEL VOLUNTARI, és perquè celebrem aquest DIA com qui solemnitza una Festa assenyalada. Una d'aquelles festes que recreen ja en el moment de fer-ne els preparatius.

Aquest és l'horitzó positiu i real que volem oferir-vos des d'aquest finestral encarat a tota mena de vents d'esperança i obert a tothom que estima el proïsme com a si mateix. Un horitzó que voldríem concorregut per multitud de persones disposades a treballar gratuïtament, i en equip des d'alguna Associació de voluntariat, donant suport i ajuda a tanta gent oblidada i desatessa com hi ha entre nosaltres.

I, què més voldríem, sinó que, enmig d'aquella munió de persones ben disposades, tu hi fossis també!...

Hi ha moments que només un tracte d'amistat i simpatia pot solucionar o almenys alleugerir. Pensa-hi... i actua d'acord amb la teva consciència

Què és això del Voluntariat Social?...

- És la unió de voluntats, esforços, experiències i projectes posats en comú per gent voluntària que treballa en diversos sectors o territoris.
- És una dedicació exclusiva a col·lectius marginals o de manca, per part de totes les entitats d'acció social que treballa amb voluntaris arreu de Catalunya.
- És una comunitat de persones disposades a:

- acollir i acompanyar
- compartir i ajudar
- escoltar i donar consol
- orientar i gestionar

a persones amb disminució (física, psíquica, orgànica, sensorial), droga-addictes, gent gran amb problemes, infants maltractats, malalts, persones soles, pobres, reclusos, ex-reclusos, etc. etc.

Si desitgeu més informació, podeu adreçar-vos a qualsevol dels nostres punts informatius.

Hi ha necessitats que només un tracte d'amistat i simpatia pot solucionar o almenys alleugerir. Pensa-hi i actua d'acord amb la teva consciència.

Vida Creixent

MOVIMENT CRISTIÀ

«Viure és aprendre's part de dins d'un mateix, mentre observem com en la placidesa de les coses se'ns apaivaguen els sentits i en CREIXEN arrels que convertim, a poc a poc, i sense esforç, en un passat riquíssim.»

(Miquel Martí i Pol, a «Llibre d'absències»)

XI Assemblea diocesana de Vida Creixent de Barcelona

Commemoració dels deu anys de la implantació del moviment de gent gran a Catalunya

Titulant així la ressenya de la trobada anual d'aquest moviment cristià de gent gran, explica ja per si mateixa l'optimisme encomanadís, realista i creixent en què s'anà desenvolupant la susdita trobada del dissabte 22 d'octubre al Col·legi de Sant Ignasi, de Sarrià, en la seva doble vessant: celebrar el X aniversari de la creació de Vida Creixent a Catalunya i la seva XI assemblea diocesana. Optimisme encomanadís perquè la fraternal amistat que lliga els membres del moviment ens enforteix i vigoritza per anar endavant. Realista perquè sabem que només som simples instruments de l'Esperit Sant i que és Ell qui dona impuls al creixement de la nostra vida espiritual, com a tot cristià, conscients que l'Esperit bufa on vol. I aquesta espiritualitat ens condueix a desenvolupar un apostolat que consolida la presència del moviment, cada dia creixent, tant en l'Església com en el món.

Pregària inicial i reflexió

S'encetà la trobada amb una pregària-reflexió del consiliari diocesà, P. Lluís Antoni Sobreroca, convallescent d'una seriosa intervenció quirúrgica, sortosament superada, fou llegida per Mn. Jaume Serrano que el substitueix mentre duri la seva recuperació. Fou una apropiació encoratjadora d'un fragment de la segona carta de Sant Pau als cristians de Corint ponderant la bona acollida que donaren a la seva tasca realitzada. Per la seva importància i considerant-la un

veritable obsequi per a tots i cada un dels membres del nostre moviment, la publiquem íntegrament en aquestes pàgines.

J.M. Ainaud de Lasarte parla de la gent gran

A continuació, l'historiador Josep Maria Ainaud de Lasarte, recentment guardonat amb el Premi d'Honor de la Fundació Jaume I, pronuncià una conferència sobre el tema «La gent gran en la societat d'avui». Després d'una breu ullada històrica, exposà el paper de la gent gran en el món laboral i econòmic, la problemàtica de la jubilació, la seguretat de les pensions enfront de la inseguretat de la feina dels joves en l'actualitat, ... S'estengué també en el paper de la gent gran en el món social, destacant la necessitat de relacionar-s'hi de manera digna, sense cap limitació en l'esperit de servei envers els altres, amb bona disposició, embolcallat tot això per l'impuls d'una fe fermament viscuda i irradiada amb esponta-

neïtat i sinceritat. Fent-ho així, diu, la societat ho capta. I, evidentment, no va deixar d'esmentar la relació avis/néts com a fet positiu que fomenta la convivència familiar i augmenta el coneixement i connexió dels infants i joves amb el passat.

La història de deu anys i les activitats presents

En Josep Lluís Fernández Coll féu la història dels 10 anys de Vida Creixent a Catalunya. (Nom que no respon a la traducció literal de «La Vie Montante» francesa, nascuda el 1962, o de «Vida Ascendente», denominació arreu d'Espanya des de l'any 1981, i dels països llatino-americans. El P. Sobreroca va cercar un nom bíblic, i repassant la Bíblia, des del Gènesi fins a l'Apocalipsi va trobar que el verb créixer hi figurava com a mínim 45 vegades. D'aquesta manera va néixer el nom d'aquest moviment de gent gran).

És un dels pocs moviments cristians que té una implantació

estructural per a tot Catalunya. Vida Creixent va constituir la coordinadora catalana formada pels coordinadors i consiliaris diocesans que es reuneix tres vegades cada any, i a la que també els bisbats de Mallorca i Menorca; estudia els temes a tractar cada curs, entre altres qüestions.

En Josep Alcañiz presentà la memòria d'activitats del moviment en el curs 1993-94. Volem destacar aquí la trobada de «Vie Montante» europea a Montserrat, del 27 al 30 de gener, organitzada per Vida Creixent. Cal assenyalar-ne la qualitat de la temàtica, com al seu dia ja se'n feu ressò CC., així com l'èxit de la seva organització com es manifestà reiterada i explícitament a la representació de Vida Creixent que assistí al Congrés Internacional de Moviments de gent gran celebrat a Miami els dies 17 i 18 de maig. No en donem la relació freda dels actes, ja que el que compta n'és la vida —conclou l'expositor— que hi ha donat la participació de cadascú, que amb amistat, espiritualitat i apostolat, l'han feta creixent.

Renovació de càrrecs

Després de la lectura i aprovació de la memòria econòmica presentada per en Santiago Rua, es procedí a la renovació de càrrecs. Destaquem-ne només, amb perdó per les omissions, el nomenament d'en Josep Lluís Fernández Coll com a coordinador diocesà, en substitució d'en Joan Viñas, que ho ha estat des del començament. Amb aital

motiu se li feu ofrena d'una placa d'agraïment i d'un volum amb les signatures dels animadors dels diferents grups de Vida Creixent de l'arquebisbat, detall que agrai ben cordialment, assegurant-nos la continuïtat en la seva col·laboració com a membre del consell assessor.

Els mitjans de comunicació

En el punt sobre el moviment i els mitjans de comunicació, l'Oriol Camps, redactor de CC, posà de relleu el suport que el setmanari ha donat sempre a la difusió de l'ideari i activitats de Vida Creixent, suport que CC seguirà donant, convençuda que Vida Creixent «no és una simple entelequia, sino una gran realitat».

Al seu torn, en Joaquim Arnal, saluda l'aparició de Ràdio Estel amb la seguretat que l'Esperit sabrà conduir-la d'aital manera que els oients trobin en els seus programes *Esplai* honest, *formació* engrescadora de la vida cultural i espiritual i *informació* dels esdeveniments tant de l'Església com de la societat.

Testimoniatge de les diòcesis catalanes

En començar el testimoniatge de les diòcesis de Catalunya, d'entrada es llegí una comunicació del President de Vida Ascendente associant-se a la nostra celebració, comunicació cordialment agraiada per tots els assistents. Prengueren la paraula els portaveus dels bisbats de Tarragona, Lleida, Vic, Tortosa, Girona, Solsona, Urgell i Barcelona, de Catalunya, com també els de Mallorca. També dels grups d'Andorra (del bisbat d'Urgell)

un dels darrers constituïts. En els seus parlaments hi traspuava la satisfacció per la trobada i l'optimisme per un futur curull de profit espiritual.

S'acabà la sessió del matí amb la lectura de la «Carta de la Pau» dirigida a l'ONU, promoguda per l'Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral i l'Universitat Albertina. La susdita carta s'està signant a diferents ciutats de més de trenta països i ho fou també per una gran majoria dels assistents a la trobada.

Dinar de germanor, esplai, i cloenda de la diada

A continuació arribà el dinar de germanor, transcorregut amb plena i sincera alegria, després del qual tingué lloc una estona d'esplai amb les cançons del grup d'havaneres «Cavall Bernat» dirigit per J. Ortega Monasterio.

A continuació els assistents els reuniren a la capella, en Joan Viñas clogué la diada amb unes sentides paraules per acabar-se amb una solemne Eucaristia pre-

sidida per Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, celebrada amb els preveres-consiliaris que hi participaren. Era el capvespre i ens acomiadàrem de la Verge amb el cant de la Salve i entre nosaltres amb l'himne de Vida Creixent.

Acabo aquesta ressenya amb el dubte de no saber si hauré aconseguit reflectir l'Esperit que ha batejat al llarg de la trobada. Era ja negra nit quan sortíem de la capella i abandonàvem el col·legi, però els nostres cors estaven joiosos i il·luminats pel ressò dels darrers versos de l'himne de Vida Creixent que acabàvem de cantar:

*Perquè estimem el món en què
vam néixer
com una gràcia que Déu ens
donà,
ens esforcem per ajudar-lo a
créixer
i amb nostra alegria fer-lo un
xic més humà.
I aquesta alegria ningú no ens
la prendrà.*

■ Josep Maria Ràfols i Rovira

RACÓ DE L'ANIMADOR

L'hora dels relleus

Gràcies a Déu, podem afirmar amb rotunditat i goig que la trajectòria del nostre moviment es va consolidant, dins d'una absoluta i prometedora normalitat.

La passada Assemblea n'ha estat una prova evident. Per primera vegada en deu anys la renovació de càrrecs s'ha pogut fer d'acord amb el que estableixen els nostres estatuts.

Fins ara, els relleus o canvis de persones es produïen segons les necessitats i les circumstàncies de cada moment, més que no pas per un escrupolós, i farsaic potser, compliment d'unes normes. Unes normes que si bé són necessàries no les considerem imprescindibles. Perquè, fet i fet, sempre és la vida la que s'imposa...

Destaquem aquest fet dins l'espai de l'animador perquè de la mateixa manera que avui ens alegra veure com el nostre moviment avança, es consolida i es renova, així també els animadors es de grup hem de fer tot l'esforç possible perquè un èxit així es doni en la vida del grup respectiu.

És qüestió de fer més estreta i íntima la col·laboració entre els integrants del grup perquè intervinguin cada cop més en tot allò que l'hi doni més vida i animació.

I, a la vegada, obrir els braços a totes les persones que estimen i treballen per la pau i la felicitat de tots els qui vivim de l'amor d'un mateix i únic Pare del cel.

Si preveïem amb temps, i preparam degudament, l'hora dels relleus, podem estalviar-nos haver d'entonar una «hora dels adéus» precipitada i mai desitjada.

■ J.N.C.

Pregària-reflexió

Després de deu anys, quina és la nostra millor carta de presentació?

La nostra carta som nosaltres mateixos: la portem escrita en els nostres cors, i tothom la pot conèixer i la pot llegir.

És evident que nosaltres som una carta que ve de Crist i que ha estat confiada a la Comunitat Cristiana.

No ha estat escrita amb tinta, sinó amb l'Esperit del Déu viu, i no en tauletes de pedra, com la Llei antiga, sinó en tauletes de carn, en els nostres cors.

Aquesta és la confiança que, gràcies al Crist, nosaltres tenim davant de Déu. No és que nosaltres ens refiem de nosaltres mateixos, com si fossim capaços de fer res pel nostre compte: tot el que podem fer i hem fet ve de Déu; ell ens ha fet capaços de ser servidors, en la maduresa de la vida, de la nova aliança, que no és la de la lletra de la Llei, sinó la de l'Esperit. Perquè la lletra mata, però l'Esperit dona vida.

Si a Moisès, servidor de la Llei antiga, li resplendia la cara de tal manera que els israelites no podien mirar-lo de fit a fit per la glòria que irradiava, tot i que era una glòria passatgera, ¿com no tindrem més glòria els servidors de l'Esperit? *Quina glòria és estar al servei de la justícia salvadora que dura per sempre!*

Tenint, doncs, una esperança com aquesta, podem parlar i parlem obertament... Res no ens ofusca l'enteniment gràcies al Crist. En girar-nos vers el Senyor, se'ns il·lumina el cor i la ment.

On hi ha l'Esperit del Senyor, hi ha la llibertat. Tots nosaltres, amb la nostra actuació convençuda i lliure, reflectim com un mirall la glòria del Senyor, som transformats a la seva mateixa imatge, amb la glòria cada vegada més gran, per obra del Senyor, és a dir, de l'Esperit.

Per això, sabent que la misericòrdia de Déu ens ha confiat aquest servei, *no ens acovardim.* Més aviat evitem obrar d'amagat, com qui se n'avergonyeix; ens comportem sense astúcies i no adulerem la paraula de Déu. Ben al contrari, sentint-nos en presència de Déu, procurem guanyar-nos la confiança de tothom dient obertament la veritat.

I, si l'Evangeli que anunciem queda encara cobert d'un vel, és només, per als qui tenen com un absurd la doctrina de la creu.

Quan prediquem, no ens anunciem a nosaltres mateixos: anunciem que Jesucrist és el Senyor; i proclamem que som servidors per amor de Jesús.

El mateix Déu que digué: *Que la llum resplendís enmig de les tenebres*, és el qui ara ha resplendit en els nostres cors; així som il·luminats amb el coneixement de la glòria de Déu, que brilla en el rostre de Crist.

Però portem aquest tresor en gerres de terrissa, perquè quedi ben clar que aquest poder incomparable ve de Déu, i no pas de nosaltres.

Com a col·lectiu, ens sentim ben units amb tota la gent gran del món, oprimida pertot arreu, però no esclafada; sense camins a seguir, però no sense sortida; perseguida, però no atrapada; tirada per terra, però no abatuda; sempre portem en el nostre cos els senyals de l'agonia de Jesús, perquè també en el nostre cos s'hi manifesti la seva vida.

És ben bé així, nosaltres, els qui vivim les pròpies xacres i les nafres de les estructures socials, ens sentim sempre amenaçats, però així la vida de Jesús es manifesta en la nostra carn mortal i en la nostra consciència social. D'aquesta manera, si la mort continua la seva obra en nosaltres, no menys la vida veritable.

Diu l'Escriptura: *He cregut, i per això he parlat.* Nosaltres, doncs, sabent que tenim l'esperit mateix de la fe, també creiem, i per això parlem i anirem parlant amb paraules i amb obres;

sabem que aquell qui va ressuscitar Jesús, el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb Jesús i ens hi portarà al costat.

Tot això és en bé nostre; així la gràcia de Déu, que es multiplica a mesura que s'estén a molta gent, farà que sigui desbordant l'acció de gràcies feta a la seva glòria.

Per això no ens acovardim: encara que físicament ens anem consumint, interiorment ens renovellem cada dia més. Els sofriments que ara passem són lleugers i d'un moment, però van acumulant un pes incomparablement immens de glòria, que durarà per sempre.

Nosaltres no fixem la mirada en això que veiem, sinó en allò que no veiem, perquè les coses que veiem passen, però les que no veiem duren per sempre.

Sabem que quan es desfà la casa terrenal del nostre cos, que és tan sols una tenda, tenim al cel un altre edifici, que és obra de Déu, una casa no feta per mans d'home, eterna.

És per això que gemeguem, pel gran desig que tenim de revestir-nos de la nostra casa celestial, ja que en aquella hora serem despullats, però no quedarem pas nus.

Els qui ara vivim en aquesta tenda, gemeguem apesats, perquè no voldríem despullar-nos d'aquest cos, sinó revestir-nos de l'altre, i que així la nostra condició mortal quedés absorbida per la vida immortal. Déu és el qui ens ha destinat a la vida immortal i ens ha donat l'Esperit com a penyora del que vindrà.

Així, doncs, *ens sentim sempre plens de confiança;* sabem que, mentre vivim en el cos, vivim com emigrats lluny del Senyor, ja que fem camí per la fe, sense veure-hi. Ens sentim, doncs, plens de confiança, i preferim emigrar del cos i anar a viure amb el Senyor. Per això, tant si vivim en el cos com si n'emigrem, només ens delim per ser-li plaents. Perquè tots nosaltres hem de comparèixer davant el tribunal del Crist, on cadascú ha de rebre el que li correspongui segons el bé o el mal que haurà obrat en aquesta vida.

Sabent què vol dir venerar el Senyor, *intentem de convèncer tots els germans, particularment els qui ja són grans.* Déu prou que ens coneix... No cal tornar a fer la nostra pròpia recomanació, però sí aprofitar l'ocasió d'aquests primers deu anys de Vida Creixent a Catalunya de gloriarnos no tant de les aparences, sinó del que hi ha en els nostres cors. *Per la gràcia de Déu som el que som, i la gràcia que ell ens ha donat no ha estat infructuosa.* Hem treballat tant com hem pogut, però no nosaltres, sinó la gràcia de Déu que hi ha en nosaltres.

Tenim seny... L'amor del Crist ens domina: hem comprès que ell ha mort per tots perquè ja no visquem per a nosaltres mateixos, sinó per a ell que ha mort i ressuscitat per tots nosaltres.

Per això nosaltres, des d'ara, ja no valorem ningú de manera purament humana; i si en altre temps ho havíem valorat així, ara ja no ho fem. Tots els qui vivim en Crist som una creació nova.

El que era antic ha passat; ha començat un món nou. I tot això és obra de Déu, que ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist i ens ha confiat, a nosaltres, aquest servei de la reconciliació. *Som ambaixadors de Crist.*

Com a col·laboradors de Déu, no ens deixem perdre la gràcia que hem rebut. Ell diu: *T'he escollit a l'hora favorable, t'he ajudat a l'hora de la salvació.* Ara és l'hora favorable, ara és el dia de la salvació. *Donem-ne gràcies a aquell qui ho ha fet possible!*

(Apropiació encoratjadora d'un fragment de Pau als cristians de Corint ponderant la bona acollida que han donat a la tasca realitzada per ell — 2C 3,1-6,2—)

■ Lluís Antoni

Evocació i record de Pau López i Castellote

Davant la mort d'un bon amic i un home just

El vaig conèixer fa molts anys. S'ha dit d'ell, aquests dies, que era un home coherent. En conseqüència, ha estat exemplar. M'explico. Quan Jesús diu que els homes puguin veure les nostres bones obres, perquè lloin el Pare del cel, no està insinuant que fem les obres bones perquè siguin vistes; ni tan sols per donar un bon exemple. Ningú no es pot imaginar Jesús fent obres bones merament per donar un bon exemple. Ell les feia a partir d'una comunió perfecta i ininterrompuda amb la voluntat del Pare, cosa que va fer de tota la seva vida un exemple sublim. I mai no actuava des de l'epidèrmica manca de profunditat de mirar només el bon exemple.

Aquesta ha estat sempre la postura de fons dels homes justos. Pau López Castellote donava un bon exemple, perquè les actituds li brollaven des del més profund de si mateix. Perquè era conseqüent amb les seves conviccions. Penso que en això no es permetia ni rebaixes ni excepcions.

Ja ha arribat el moment que ell esperava, amb ferma esperança i amb serenitat sobrenatural, en la poesia que va escriure a l'hospital el dia del seu sant, fa quatre mesos. Explicava com veia que sant Pau hagués dit l'arribada del «dia de Crist».

«Tu vas fent trucs, Senyor, a la meua porta/ que, amb dèbil veu, jo intento contestar./ Dóna'm la força d'oferir la vida/ al truc darrer que em vulguis adreçar».

«La meua dèbil veu serà més dèbil/ en arribar al llinar del meu final./ Estic segur, però, que em daràs força/ per pronunciar el teu Nom tot expirant.» Va tenir la delicadesa d'enviar-me la dedicada aquell mateix dia.

Als qui l'han conegut, els semblarà pobre tot el que jo en pugui dir. Els qui no l'han conegut, difícilment es podran fer una idea de la personalitat humana i cristiana d'en Pau.

Poden ajudar una mica a comprendre la seva delicadesa d'esperit i la seva lucidesa intel·lectual aquests fragments d'una altra poesia seva de fa quatre anys. La va fer després d'un recés meu, en què vaig comentar la coneguda poesia de sant Joan de la Creu: «Volé tan alto, tan alto, que le di a la caza alcance.» «Volé tan bajo, tan bajo —es-crivia Pau—, que no hay quien del suelo me alce./ No soy águila que pueda/ traspasar el amplio cielo./ Soy hormiga que se mueve con pasos torpes y lentos./ La mayor parte del año/ lo paso en el hormiguero,/ noche oscura, estrecho espacio,/ anhelando el cielo abierto./ A pesar de no ser águila,/ sino hormiga en su agujero,/ siento de Dios la mirada.../ Y veo en la oscuridad/ que Dios quiere, en mi miseria,/ mi vida santificar/ aunque, ¡ay!, volar no sepa./ Gracias dé la creación/ al Autor de maravillas/ que expresan su Don de Amor/ en águilas y en hormigas.»

La darrera lliçó d'esperit de lliurament als altres ha estat llegir el seu cos perquè el fessin servir per a tot allò que fos útil per a l'estudi o la investigació. Ha estat despul·lar-se d'ell mateix fins després de mort i tot. Servir corporalment més enllà de la pròpia mort...

Qui pogués ser formiga, com ho va entendre i ho va viure en Pau!

Ricard-Maria Carles,
arquebisbe de Barcelona

Donant l'última lliçó

El passat 23 d'octubre va morir en Pau López Castellote, escriptor, pedagog i mestre de mestres. Aquests darrers anys el càncer l'havia anat rossegant silenciosament per dins. Jo no el vaig tenir mai com a mestre però he conegut molts dels seus deixebles i en ells he pogut descobrir sempre aquella mà i aquella traça d'un bon mestre. Personalment l'havia conegut tot participant amb ell en algunes de les tertúlies del programa *Signes dels Temps* de TV3 i se'm va fer un home molt agradable i suggerent.

En Pau no va poder donar la seva última lliçó ni al COU «Jaume Bofill» dels escolapis de Diputació, ni a la Delegació episcopal de Pastoral Familiar, ni a cap altre dels centres i institucions on ell participava i col·laborava, perquè en Pau era un jubilat que continuava treballant amb il·lusió.

Per si feia tard a classe, en Pau ha donat el seu cos a la Facultat de Medicina per tal que, fins a l'últim moment i fins a l'últim tros, serveixi per a la investigació i la ciència mèdica. És un home que ho ha donat tot per l'ensenyament, ha donat fins i tot el seu cos, s'ha donat ell mateix per al servei docent. Amb la seva mort ara ens està donant a tots plegats una última lliçó de pedagogia pràctica. En Pau ja sabia que no tot s'ensenyava amb paraules sinó que molt sovint són les actituds, els gestos, les accions... i, fins i tot els silencis, allò que més s'aprèn. Perquè «un mestre ensenya més pel que calla que no pas pel que diu». És allò que els pedagogs crec que anomenen «currículum ocult».

En Pau ara ens ensenya des del silenci. Ara, enmig d'una classe pràctica de joves metges ell està donant la seva última lliçó. Entre el materialisme i la transcendència de tot instant docent ell pren l'actitud de sempre: la postura d'aquell que té més experiència i vol ser causa d'experimentació per als seus alumnes. I aquesta lliçó ens l'està donant a nosaltres, sense paraules, només amb el seu cos.

Tota la seva vida ha tingut sentit, fins a l'últim instant. Una vida que es va iniciar en la dificultat més absoluta i que el va portar a ser un home apassionat per la mateixa vida. Un home que ens ha deixat com a últimes meditacions els seus darrers escrits a *Catalunya Cristiana*, autèntiques reflexions sobre la mort humana amb els ulls de la fe. Un home apassionat per l'amor i la família. Un home apassionat per l'autèntica i real reforma de l'ensenyament, amb profunditat, sense deixar d'exigir-li una més gran i global dedicació als joves.

Era un home molt íntegre, coherent, admirable. Malgrat que jo, de vegades, no compartís algun dels seus posicionaments davant del món, de la societat o de l'Església, perquè era «massa apassionat...», li reconec la seva integritat fins al final i més enllà del final. Sembla que sento la seva última lliçó perquè, com ell darrerament ens deia, «des del cel encara faré més feina».

Francesc Romeu i Torrents

En el silenci

Fa ben poc que, a l'altra banda d'aquesta mateixa taula, on ara estic escrivint emocionat aquestes ratlles, em vas venir a veure. Després de parlar-me amb entusiasme característic de tants projectes interessants com et bullien al cap —i al cor—, projectes relatius a la família i al món de la comunicació social, em vas dir com de passada que no et trobaves bé. Vaig sentir l'estremiment interior de comprendre què volien dir unes paraules així en llavis d'una persona que no sol parlar gaire d'ella mateixa i que ja està marcada per l'estigma d'un mal lleig, incurable.

Quan te'n vas anar, em van venir a la ment molts records personals: sobretot les converses que tinguérem a Sant Jeroni de la Murtra, en aquells dies que tu pujaves a retirar-te per pregar i per treballar en solitud i en silenci. Sabies que aquelles converses de sobretaula no trencaven el silenci. Em parlaves dels teus orígens, tan humils; de la teva època d'escolà als jesuïtes de Casp, quan et canviaves les espadenyes per unes sabates negres que hi havia a la sagristia per utilitzar durant la missa. Em parlaves ple d'afecte del pare Orlandis, s.i., a qui tant devies en la teva formació i de la seva escola. Parlaves del Costa i Llovera, del Jaume Bofill, del Consell Català d'Ensenyament, dels teus projectes editorials.

La teva biografia era un recurs per parlar d'allò que més t'estimaves, persones i institucions, i per fer-ho amb pedagogia, pensant ajudar també els qui t'escoltàvem; però en parlar tu, s'anava dibuixant la figura d'un home que s'ha forjat tenaçment en el gresol de la sofrència i la superació constant.

Ben sovint, sortien a la conversa els teus alumnes, aquells nois i aquelles noies que moltes vegades trucaven a la porta del teu despatx. Em deies que ho deixaves tot per atendre'ls, per escoltar-los, perquè pensaves que volien ser escoltats, que passaven crisis i que potser aquella ocasió era única, que qui sap si es tornaria a repetir, perquè algú estigués per ells i els digués una paraula. Et preocupava molt la formació, la solidesa de pensament, l'autenticitat, el sentit comú. Em parlaves dels teus fills, dels jocs familiars que organitzàveu a casa quan ells eren petits, plens de sana fantasia i d'enginy. Em parlaves, Pau, de filosofia i de teologia, i de l'Església, d'una Església que tu tant estimaves; em parlaves del món. Et feia patir el món, la gent desorientada, els plantejaments lleugers, la superficialitat, l'error... De vegades pensava que la realitat et feia patir massa i, insensiblement, jo t'oferia algun contrapunt, i tu l'escoltaves benigneament amb la saviesa del mestre que sap decantar l'orella cap al deixeble.

També aprofitaves algunes estones, per escriure sonets, sobre el claustre, sobre la història, sobre la vida i la mort. I és que, sota el teu posat enèrgic i el teu semblant a voltes sever, bategava un infant capaç de descobrir les coses per primera vegada, capaç d'entendre-se i de somriure. Quan somreies, Pau, el teu rostre s'il·luminava.

Et recordo també dret a la sala d'actes de l'Escola Pia de Diputació, davant centenars d'alumnes del COU Jaume Bofill que tu vas dirigir durant vint-i-tres anys. Quan t'adreçaves a aquella gervació, amb fermesa i sense estridències, la teva figura petita s'engrandia notablement i es produïa el silenci. També el temps i el silenci aniran donant la justa mesura a la teva personalitat de pensador, de pedagog, de cristià.

Després del teu comiat, llargament anunciat, sentim una orfanesa estranya. Ens resta la teva família, els teus llibres, els teus articles, les institucions que vas fundar, el record de tantes generacions d'alumnes, la inquietud pedagògica. Ens resta el testimoni de la teva fe, coratjosa i vibrant. Però et trobem a faltar, Pau.

Jaume Aymar i Ragolta
delegat per als Mitjans de Comunicació Social
de l'arquebisbat de Barcelona

L'àmplia representació de «Catalunya Cristiana» que va assistir a la cerimònia religiosa, prèvia a l'enterrament, per a l'etern descans del comú amic Lluís Romaní, va coincidir a destacar la precisió i encert amb què el rector de la parròquia de Sant Pere de Riudebitlles, mossèn Lluís Bonet, va definir la seva figura.

Tots els qui vàrem tenir l'oportunitat de treballar amb en Lluís ens adonàrem del seu tarannà afable i respectuós i de la responsabilitat amb què assumia la seva feina. També sabíem de les seves aficions musicals i de les seves vibracions patriòtiques. De tot això en parlà a l'homília mossèn Bonet i hem cregut convenient reproduir-la en record de qui va ser company de feina i també un amic.

En un altre requadre, transcrivim les emotives paraules d'una de les persones que formava part de la Coral que ell va fundar.

En Lluís Romaní ha mort. Les seves despulles mortals estan per última vegada en aquesta església, que tant estimava. Molts el recordarem amb la seva figura esprimbada dirigint els cants de la celebració dominical del dissabte. Amb la seva mort hem perdut un gran home, un gran cristià, un gran amant de la música, i un enamorat de Catalunya i de la seva llengua.

Quan dic que ha estat un gran home no ho dic pas per la seva importància política o econòmica, sinó per la seva personalitat, que es va anar curant d'un bagatge cultural, fortament arrelat a les tradicions de la nostra terra. El seu coneixement de la llengua catalana el va portar a fer de corrector de català en el setmanari *Catalunya Cristiana*. Però la seva personalitat es manifestava per la seva fidelitat a la que va ser la seva esposa, als fills, als familiars, pel seu tracte afable i respectuós i per la dedicació al seu treball i últimament a la coral Riudebitlles que fa quinze anys que va fundar.

Però jo voldria parlar de Lluís Romaní com d'una persona d'una fe profunda, que ha practicat tota la vida i que ha estat el suport on s'ha agafat fort en els moments més durs de la seva vida, com va ser la malaltia i la mort de la seva esposa i últimament afrontant cara a cara amb tota consciència la seva pròpia mort.

«Gràcies mossèn, estic en pau amb Déu.»

Nascut al si d'una família cristiana va ser encaminat des de petit cap a les pràctiques de pietat i les celebracions de l'església. De jove es va integrar dins l'escoltisme dirigit per Mn. Batlle que, a més de donar-li una formació humana i integral, el va afirmar en la seva vivència cristiana. La seva disponibilitat per la música i el cant el va portar a formar part de grups que amb el cant gregorià i el cant polifònic animaven moltes celebracions de l'eucaristia per diverses parrò-

quies de Barcelona. Formà part de diverses corals i va ser precisament a través del cant que va conèixer l'Agustina, que seria la seva esposa, la mare dels seus fills i la companya de camí.

Però aquesta fe que l'ha acompanyat tota la vida ha estat la roca ferma on s'ha arrapat fortament en veure que la malaltia minava el seu organisme i que havia de fer front a la pròpia mort. Quan va decidir deixar Barcelona i pujar a Sant Pere de Riudebitlles el primer que va fer va ser telefonar-me comunicant-me la seva arribada a les Toeses, i demanar els sagraments de l'església per preparar-se per la mort que veia inevitable. Va voler fer una confessió general de tota la seva vida, demanant perdó a Déu per totes les seves mancances i pecats. Després va rebre l'eucaristia i la Santa Unció. En acabar em digué: «Gràcies mossèn, quina tranquil·litat em dona saber que estic en pau amb Déu. Ara ja em puc morir. Els fills ja són grans i s'espavilen; els nets creixen plens de vida, i el que més em preocupava, la coral, veig que està en bones mans i que continuarà endavant. Ja ho he fet tot en la vida».

Ens va ensenyar a estimar la música

Fa prop de quinze anys, en Lluís Romaní i l'Agustina Turullols va engrescar un grup de persones de St. Pere per endegar una coral: la Coral Riudebitlles. No va faltar, quan se sabé la notícia pel poble, qui vaticinés: «res, quatre dies», però qui això deia no coneixia l'empenta i la tenacitat dels seus directors.

Ara, quinze anys després, en veiem els resultats. I és que amb en Lluís Romaní al davant de la Coral hem après molt més que a cantar i a estimar la música: hem après el gust per la feina ben feta, a treballar amb constància i tenacitat per aconseguir resultats, a no conformar-nos amb un «anar passant» sinó a esforçar-nos per fer-ho millor... i tot això ens ho ha ensenyat amb el seu to sempre respectuós amb tothom, amb el seu tarannà nerviós però segur, amb el seu caràcter tolerant i senzill, amb la seva fràgil figura i el seu gest tan elegant.

Sens dubte, trobarem a faltar el nostre mestre; és llei de vida: les persones se'n van però les obres queden. I nosaltres hem après la lliçó. Per tot això, i en nom de la Coral Riudebitlles,

Moltes gràcies, Sr. Romaní.

pava, la coral, veig que està en bones mans i que continuarà endavant. Ja ho he fet tot en la vida».

Des de la seva arribada l'he

anat a visitar diverses vegades i gaudia de poder rebre l'eucaristia i poder conversar de diferents temes, però el que no oblidava mai era preguntar per la coral, pels assaigs i per la festa que ell esperava amb tanta il·lusió de la celebració dels 15 anys de la coral.

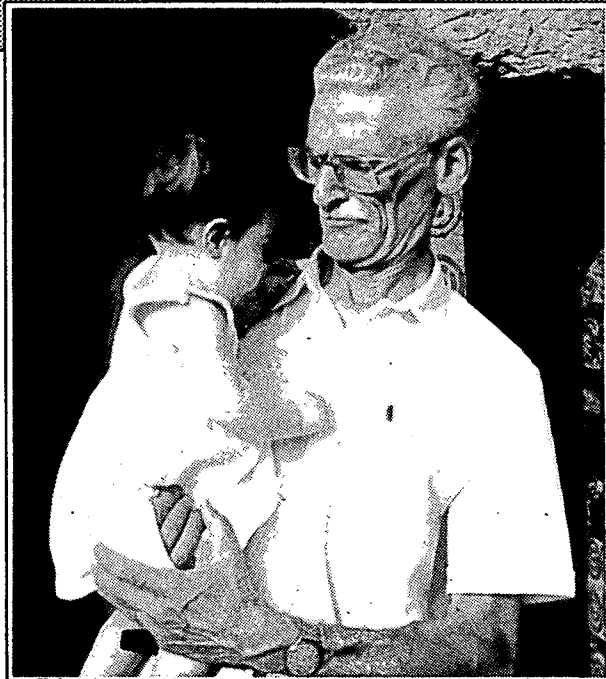
La música i el cant, els grans objectius de la seva vida

Per això avui no puc passar per alt en Lluís Romaní com a músic, autodidacte, format a l'escola dels grans directors de les corals on ha cantat. La música i el cant han estat els grans objectius de la seva vida. Ell i l'Agustina estaven sempre atents a qualsevol concert de música clàssica i, quan l'economia familiar els ho permetia, gaudien de poder assistir a algunes representacions al Liceu. Aquest amor a la música i al cant el van portar a fundar la coral Riudebitlles. Encara recordo el dia que va venir a la Rectoria dient que tenia ganes de treballar per al poble de Sant Pere, que volia fundar una coral, tot i que no ho veia fàcil ja que només comptava amb persones sense coneixements musicals ni de solfeig. Però el seu esperit tenaç va lograr conjuntar les diferents veus i va poder oferir cada any uns concerts al poble, i fins Sant Pere de Riudebitlles ha estat aclamat a diferents indrets de Catalunya, gràcies a la coral que ell va fundar, que ha anat pujant setmana a setmana i que, com ja he dit, ha estat la il·lusió de la seva vida.

En Lluís Romaní ha mort i hem vingut a l'església a acomiadar-nos d'ell i pregar per ell al nostre Pare del cel. Com a creients en Jesucrist en aquests moments ens encoratja la seva fe i la seva humanitat. Per això no ens costa demanar a Déu Nostre Senyor que l'aculli en el seu Regne i el faci participar de la vida per sempre del cel i pugui ajuntar-se a cantar l'himne de lloança i acció de gràcies que àngels i sants entonen en el cel. Demanem que li

En record de Lluís Romaní

Un gran cristià i un enamorat de Catalunya

En Lluís Romaní era un home de tracte afable i respectuós

i la Roser, que són els qui l'han cuidat durant aquest últim període de la seva vida i han viscut més la seva malaltia; els germans i familiars que són els qui més el trobaran a faltar i patiran el dolor de la seva absència. I tots plegats aprenem d'ell a cercar els valors autèntics de la bonhomia, del servei, de l'honradesa, de la fidelitat, de la fe compromesa i fins i tot del goig pel cant.

Encomanem-lo a

perdoni els seus defectes i pecats que, com qualsevol persona humana, segur que també tenia.

Aprenem d'ell la fe compromesa

La nostra presència sigui de condol pels fills, sobre tot el Lluís

Déu Nostre Senyor, per tal que, en trobar-se amb Déu cara a cara, pugui escoltar aquelles dolces paraules: «Vina, beneït del meu Pare, a posseir el Regne preparat des de tota l'eternitat».

● C.C.

AVÍS A JUBILAT/DA O PERSONA PROPERA A JUBILAR-SE

L'Obra de la Mare de Déu de Fàtima necessita

GESTOR-ADMINISTRADOR

La Fundació de la Mare de Déu de Fàtima escollirà d'una terna d'interessats, el perfil dels quals seria el següent:

- Formació i Experiència Directiva o Executiva.
- Catòlic, practicant i convençut.
- Bona salut, energia, decisió, capacitat de negociació.
- Capacitat per a relacionar-se en mitjans públics, religiosos, polítics, socials.
- Eficàcia en aixecar recursos, controlar un pressupost i motivar els seus col·laboradors.
- Hi ha previst compensar econòmicament el seu temps de dedicació en forma legal i compatible amb la seva pensió de jubilat.

La fundació entre múltiples activitats manté Residència de Gent Gran, Centre internat per a infants i bebès amb abandonament social. Assistència a tuberculosos i necessitats en general.

Enviar Currículum a: **GEFICE**

Consultors de Direcció
Departament de Selecció Executius
a/at. Quílez, J. - FAX: 451 45 98
Plaça de Letamendi, 3 pral., 1a.
08007 Barcelona

S'ha celebrat a Barcelona el «IV Simposi Internacional sobre Regulació Natural de la Fertilitat»

Els països rics imposen un «imperialisme anticonceptiu»

S'ha celebrat a Barcelona el IV Simposi Internacional sobre Regulació Natural de la Fertilitat, que en coincidir amb l'Any Internacional de la Família, va tenir per lema «Natura, Ciència i Família».

El Simposi, que va inaugurar el conseller de Sanitat de la Generalitat, Xavier Trias, va comptar amb la participació de destacats experts d'arreu del món en el camp dels mètodes naturals de regulació de la fertilitat.

Els mètodes naturals de regulació de la fertilitat són, segons la definició de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), «aquells mètodes que es basen en l'observació i reconeixement, per part de la dona, de les fases fèrtils del seu cicle ovàric i en l'abstinència en la fase fèrtil si allò que es vol és ajornar temporal o definitivament una gestació».

Segons dades que va difondre l'ONU durant la Conferència sobre la Família que va tenir lloc al Caire, als països desenvolupats, un 22 per cent de les dones casades i en edat fèrtil fan servir mètodes naturals per regular la seva fertilitat. A Espanya es calcula que aquest percentatge és el mateix.

El Simposi el va organitzar l'Associació Espanyola de Professors de Planificació Familiar Natural (AEPPFN) i la Universitat de Barcelona. L'AEPPFN va néixer a Barcelona l'any 1991 davant la

El conseller de Sanitat, Xavier Trias, va inaugurar el simposi

necessitat d'aplegar les diferents iniciatives en el camp de la difusió, ensenyament i recerca sobre els Mètodes Naturals de Regulació de la Fertilitat. L'Associació intenta reunir els professionals de la salut que, des de diferents perspectives i especialitats poden col·laborar en aquest important aspecte d'educació sanitària.

Entre els ponents més destacats hi havia el doctor John Billings, que junt amb la seva dona, Evelyn, és el descobridor del mètode que porta el seu nom i que es basa en l'observació del moc cervical per part de la dona. El doctor Billings va assenyalar que la diferència més important entre els mètodes naturals i els altres sistemes de natalitat radica en què els primers suposen una nova actitud per part de l'home de respecte cap a la feminitat, atès que ajuden l'home i la dona a assumir conjuntament la responsabilitat de la seva fertilitat.

El doctor Billings va afegir que els mètodes naturals no comporten efectes secundaris, es poden aplicar a totes les circumstàncies i tenen un alt índex d'eficàcia.

Per una altra banda, va denunciar «l'imperialisme anticonceptiu» de la majoria dels països rics, que condicionen el seu ajut econòmic als països pobres a que aquests tinguin una política antinatalista.

Augmenta la demanda d'ensenyament

La presidenta europea de la FIDAF (organització internacional que investiga i estudia els mètodes simptomàtics), Michèle Guy, va manifestar durant el Simposi que als darrers anys s'ha produït un augment del nombre de demandes d'ensenyament de Mètodes Naturals de Regulació de la Fertilitat, tant pel que fa als països desenvolupats com als països en desenvolupament.

La conferència d'inauguració del IV Simposi la va pronunciar el professor Enrique Rojas, catedràtic en Psiquiatria, qui va dir que «el concepte d'amor es troba desvirtuat. No hi ha al diccionari cap paraula que pitjor es faci servir, sotmesa a tants maltractaments que ha acabat per buidar-

se del seu veritable significat». El doctor, que va assegurar que el «sexe s'ha convertit en una nova religió», va denunciar els intents de separar el sexe de l'amor. «Una sexualitat aïllada de l'amor autèntic degrada i aliena als que la practiquen».

El professor Rojas es va referir a l'amor conjugal, del qual va dir que «és un sentiment gratificant, una tendència cap a la persona a la qual s'estima, un acte que ha de basar-se en la voluntat i la intel·ligència per conduir cap a un compromís que és fidelitat».

Nova mentalitat contra la procreació

El tema de la demografia i de les conseqüències de la Conferència del Caire també va ser present durant el Simposi, on diferents experts en la matèria van advertir sobre l'existència d'una nova mentalitat en contra de la procreació. Segons el professor Josep Maria Alsina, titular de Sociologia i Ètica de la Universitat de Barcelona, «les tesis antinatalistes que es van posar de

El professor Rojas afirma que una sexualitat aïllada de l'amor degrada la persona

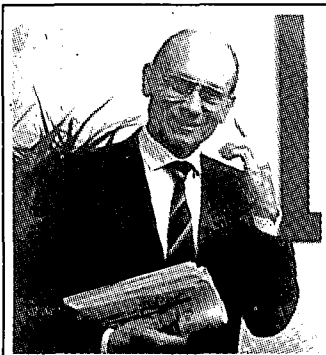
manifest al Caire no són indicadors únicament d'una mentalitat hedonista i materialista, sinó d'una nova mentalitat en contra de la procreació, basada en eliminar el significat transcendent del fill, de forma que no neixin nens perquè no es troben motius que justifiquin la seva existència».

Per una altra banda, el professor Gerard-François Dumont, de la Universitat de París-Sorbonne, es va referir també a la Conferència del Caire i va dir que l'increment de la població mundial no és a causa de l'augment de la natalitat, com es va dir durant la conferència, sinó a la davallada de la mortalitat. A més, va assenyalar que aquest creixement és relatiu, ja que depèn del lloc del que es parli. «No hi ha una població única, sinó moltes poblacions, ja que no és el mateix la població de Catalunya que la de Hong Kong, per posar un exemple», va dir. El professor va alertar sobre la taxa de natalitat a Espanya, que «té el rècord mundial de debil·fecunditat».

La conferència de cloenda la va pronunciar la doctora Montserrat Rutllant, presidenta de l'Associació Espanyola de Professors de Planificació Familiar Natural, que va finalitzar amb aquestes paraules: «Només quan els equips de Mètodes Naturals mantinguin a la seva estructura un adequat equilibri entre el nivell científic, el respecte a la natura i l'esperit de servei a la unitat familiar, haurem aconseguit realment ser unitats educatives de primer ordre per prevenir molts dels problemes de les famílies del 2000».

■ S.P.

SORDESA

JO HO HE RESOLT

Gràcies a GRIMOFON i per només 39.000 ptes. (tan sols fins el 15/XI/94) vostè pot beneficiar-se d'un audífon d'avançada tecnologia a un preu IMMILLORABLE, ja que l'adquireix directament del fabricant.

Als centres GRIMOFON1 assessoraran del model que millor s'adapti a les seves necessitats. Tot sota un estricte control mèdic. Sol·liciti tractament personalitzat, trucant al Tel. (93) 415 79 49

GRIMOFON Centre Auditiu
c/. Rosselló, 273 (Pg. Gràcia)
08008 BARCELONA
Telèfon (93) 415 79 49
(Dissabtes tarda, tancat)

Avortament i eleccions municipals

Aparentment no hi ha cap relació entre una i altra qüestió, la realitat és una altra. Constatem-ho:

D'aquí poques setmanes entrarà al Congrés dels Diputats una nova llei que significa la plena llibertat d'avortar dins les 12 primeres setmanes de gestació. Aquesta llei no pot ser aprovada si a més del partit del govern, el PSOE, no s'hi afegeixen altres partits per assolir la majoria necessària.

Pels catòlics l'avortament s'ha convertit arreu en una pedra de toc de la seva relació amb l'Estat. La doctrina de l'Església nega a l'Estat el dret de regular aquestes qüestions inherents a la condició humana.

És una hipocresia que partits i persones que a Madrid estan obertament a favor de la llei, es dediquin després, en aproximar-se les eleccions municipals, a fer la «gara gara» a capellans i bisbes i a cercar desafortadament els vots dels catòlics, presentant la dimensió política municipal com totalment independent de la vida política general. Això, que fins a cert punt pot tenir sentit i lògica en petites poblacions, és una falsetat en les grans ciutats on alcalde i candidats són pesos pesats de la política i en algun cas són, a més, diputats a Madrid.

Si els catòlics volem mantenir simultàniament el pluralisme polític

i la coherència de la nostra fe en allò que incideix en la vida col·lectiva, no ens hem de deixar portar per la prestidigitació política i hem de reclamar coherència.

L'avortament no és ni molt menys l'única raó per qualificar políticament. Altres factors, com el del servei a les arrels de Catalunya, és a dir a la seva dimensió nacional, la sensibilitat social i la prioritat pels més desvalguts, per exemple, també ho són. Per tant de la mateixa manera que sembla il·lògic donar suport a candidats o partits obertament favorables a l'avortament, tampoc no tindria sentit donar el vot en raó només de la militància antiavortista a candidats, allunyats de la defensa i promoció dels valors nacionals i socials. En aquests casos, l'abstenció o el vot en blanc és una actitud ben digna i eficaç.

L'existència de partits que es diuen i presenten com d'inspiració cristiana és una crida a l'exigència. En aquest cas seria difícil justificar que partits d'aquesta naturalesa tinguessin com a caps de llista persones que en la seva trajectòria política han militat decididament amb el seu vot al Congrés, i amb la seva actuació, a favor de l'avortament.

■ Marc Tallafero

Els elements que componen el cosmos

Que en són de variades, Senyor,
les vostres obres, i totes les beu
fetes amb saviesa. La terra és
plena de les vostres criatures.

(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau

El mateix any que Antonio de Ulloa descobria el platí a Amèrica, a Europa es feia també el descobriment d'un nou element:

un metall que s'anomenà cobalt. Aquesta vegada el protagonista va ser un succ. És una història que també presenta el seu interès. La descoberta va causar sensació. Va córrer de seguida per tot Europa, mentre que la notícia del platí no hi va arribar fins tres anys després i, com ja vam dir, sense donar-hi gaire importància per creure que

G. Agricola es trobaven junts minerals i medicines, de manera que la figura del farmacèutic-químic-mineralogista era corrent. El fill va seguir el camí del pare, i, a més a més, va estudiar medicina amb el professor Hemann Boerhaave. Tragüé el títol de metge el 1726, però no va voler exercir la professió, malgrat que hi havia obtingut fama, ja que fou cridat a ser un dels metges que va assistir el rei Frederic I de Suècia al seu llit de mort. Va preferir dedicar-se als minerals. El 1727 rebé el nomenament d'encarregat del departament de mines d'Estocolm, i el 1730 de mestre de la casa de la moneda.

Un mineral que es feia servir feia dos segles per treure'n un pigment blau utilitzat en pintura, era un interrogant per als mineralogistes. Hom no sabia de què era compost. Es creia que era un mineral de coure pel seu aspecte, però totes les temptatives per extreure'n aquest metall resultaven in-

cobalt; cast. cobalto).

La troballa va ser celebrada. Un temps després Brandt obtenia una càtedra de química a la universitat d'Uppsala. Es pot dir que va ser el primer químic sense rastre d'alquimista. Més encara, es va dedicar a combatre els fraus i l'esoterisme dels alquimistes que encara feien de les seves.

Propietats i aplicacions del cobalt

La descoberta bé fou prou interessant, però de moment ningú sabé quines aplicacions donar al nou vintut. Haurem d'esperar dos segles. Però els seus compostos sí que tenien aplicacions. I ja n'havien tingut. Pels volts del 2000 aC ja trobem a Babilònia restes de pintura blava en algunes estàtues, pigment que era certament un compost de cobalt. I és que, encara que el metall cobalt sigui blanc, la majoria dels seus compostos són d'un blau molt intens i bonic. Aquest fet s'aplica per veure si un mineral conté cobalt: es polvoritza, es posa amb bórax al foc d'un bufador i si el bórax fa una perla blava, és que hi ha cobalt.

Per això durant segles s'havien fet servir (i encara ara!) en pintura diversos compostos de cobalt. El primer (etimològicament!) de tots els esmalts va ser l'anomenat «smalt», que és un silicat de potassi i cobalt, d'un blau boniquíssim, i encara avui dia és usat en grans quantitats en la indústria del vidre. El blau de Thenard és un aluminat de cobalt també molt utilitzat. Hi ha vidres blaus que es fabriquen dissolent en la seva fosa una petita quantitat d'una sal de cobalt.

Però el cobalt pur, en estat metàl·lic no es comença a fer servir industrialment fins ben entrat el segle actual, i encara amb gran parsimònia. Un primer ús va ser el cobaltat, o revestiment amb cobalt, de certs metalls per evitar-ne la corrosió. Ara s'ha abandonat totalment perquè el níquelat fa el mateix efecte i és a més bon preu. Tanmateix la

noblesa del cobalt acabà imposant-se: la gran duresa i resistència a la corrosió de certs aliatges de cobalt fan que acabin fent-se servir sense discussió: la «stellite» per a eines de tall, el «kantahal» per a resistències elèctriques, el «vitallium» per a cambres de combustió de turbines de gas i per a aletes de turboreactors, l'«alnico» per a imants permanents...

Un descobriment important referent al cobalt va ser el de la composició de la vitamina B₁₂: resulta que cada molècula d'aquesta vitamina consta de 183 àtoms dels quals un (només un!) és de cobalt, però, és clar, si falta ja no es pot sintetitzar la vitamina B₁₂ i sense aquesta vitamina és impossible viure. Hom es tornaria anèmic. Per això si els animals d'un ramat donen símptomes d'anèmia serà degut molt probablement al fet que les plantes que mengen no han pogut fabricar la B₁₂ i n'hi ha prou amb aspergir algun compost de cobalt pel terreny de pastura per fer desaparèixer la malaltia dels animals.

Mencionem, per acabar, la «bomba de cobalt» (què no és una bomba en el sentit bèl·lic!) tan útil per combatre el càncer o altres formacions tumorals per mitjà de radiacions emeses per un cobalt radioactiu. Es tracta de cobalt-60 que és un isòtop inestable que es desintegra emetent els raigs que maten cèl·lules canceroses. El cobalt ordinari és el de pes atòmic 59. El radioactiu s'obté de l'ordinari gràcies a la radiació de neutrons que es produeix en les piles atòmiques dels reactors nuclears.

La producció mundial de cobalt és actualment d'unes 8.500 tones anuals. La meitat surten del Zaire, i l'altra meitat s'obté de la resta de països productors: Canadà, Estats Units, Finlàndia, Marroc i Zàmbia. El 75% se'n va a la metal·lúrgia i la resta cap a altres usos.

Francesc Nicolau és Professor de la Facultat
Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

20. Georg Brandt i el cobalt

es tractava simplement de plata de baixa qualitat. El cobalt fou reconegut com metall nou tot seguit.

Un metge mineralogista

Georg Brandt (1694-1768) va néixer a Riddarhyttan (Västmandland, Suècia). No s'ha de confondre el seu cognom «Brandt» amb «b» final (com s'escriu en suec) amb el del descobridor del fòsfor Brand, que era alemany. El seu pare era un farmacèutic que es dedicava a la mineralogia, cosa força freqüent a aquella època. Des dels temps de

fructuoses, de tal manera que els minaires li havien posat el nom de «koboldt» (o «kobold»), que vol dir bruixot, follet, esperit de la terra, perquè es mostrava com embruixat, com si una força oculta no li deixés cedir el coure que, segons creien, contenia. Era el 1735 quan Brandt va aconseguir esbrinar què hi havia en el «koboldt»: va posar-lo a una temperatura més alta i ben barrejat amb carbó, bo i prenent certes precaucions, i... un metall blanc, blanquíssim, més que la plata, aparegué en el gresol. Modificant un xic el mot dels minaires li posà «kobalt» i així ha passat a totes les llengües (cat.

Puiggarí 5-7
08014 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 16 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça.....

Població D.P..... Província..... Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària ☐ xec nominatiu que adjunto

(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

Data..... Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....

Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/llibreta

☐ Entitat
 ☐ Oficina
 ☐ DC
 ☐ Compte

Data..... Signatura del titular del compte/llibreta

EN AQUELL TEMPS...

Intrigues de palau

¿Us recordeu del conte de les mil i una nits? Per si algú no se'n recorda faré un resum.

Va succeir fa segles quan vivia a l'antiga Pèrsia un home poderós i ferotge que, desesperat per una decepció amorosa, acollia al seu jaç cada nit una donzella i després d'haver-la feta seva, la matava abans de l'albada. Això ocorregué fins que va tocar el torn a una jove, que començà a explicar-li un conte de manera que, en arribar a trenc d'alba, encara no l'havia acabat. El nostre home que, a més a més, de ser ambiciós i cruel, era tafaer, va voler esperar a la nit per conèixer el desenllaç de la història. La dona que era previnguda, finalitzat el conte, va començar una altra narració, que tampoc en una nit va aconseguir concloure. I d'aquesta manera, salvant la seva vida i contant contes, van passar mil i una nits. Aquest nucli narratiu permet unir una sèrie d'històries més o menys enginyoses que ens han arribat a través de diverses recopilacions.

El músic rus Rimski-Korsakov va inventar una bonica suite simfònica que titulà amb el nom de l'enginyosa dona que va salvar la seva vida i la de moltes donzelles: Schéhérazade.

Endinsats en aquesta història i alhora en la sensual i sensorial música, retrocedint en el temps uns 500 anys, estem preparats per a la narració que avui explicaré.

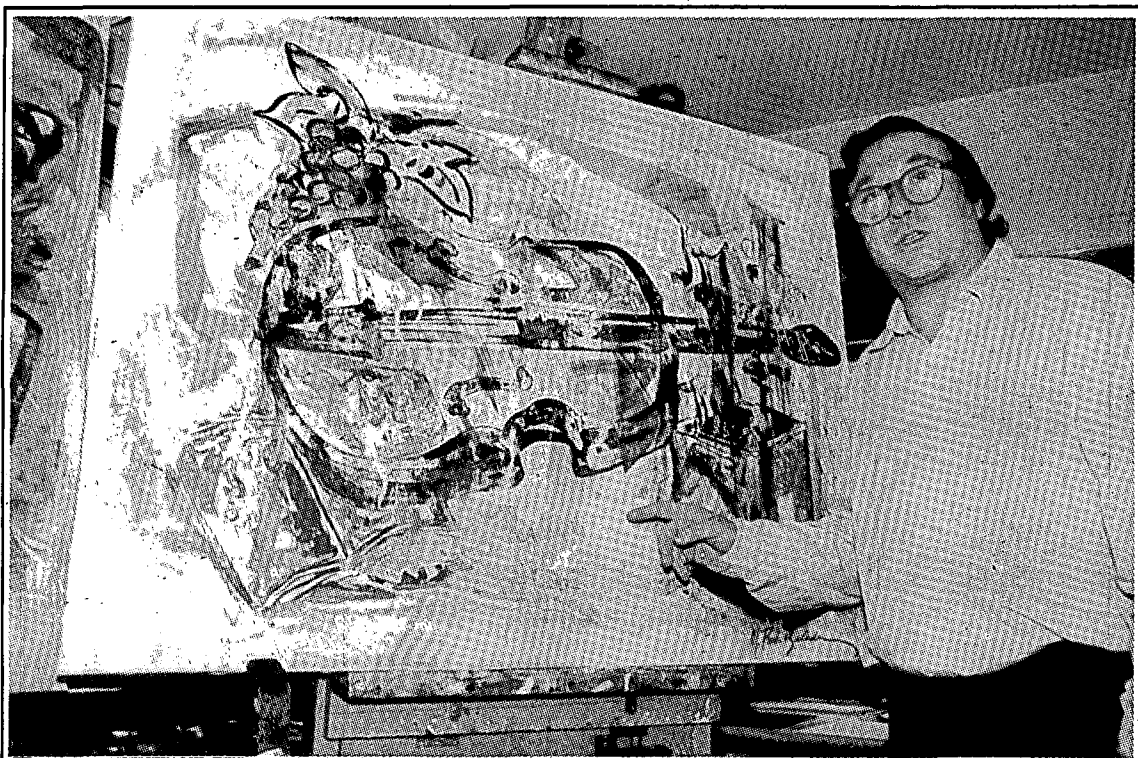
Va succeir a la ciutatella de Susa on vivia el poderós Asuero, que regnava des de la llunyana Índia a l'enigmàtica Etiòpia. Un dia que el sobirà amb els seus col·laboradors més propers banquetjava satisfet, va pensar que s'havien de satisfer amb la presència de la reina. Però, Vasti que així s'anomenava, coneixedora de l'embriaguesa dels varons, no va voler ser la joguina, i no va assistir a la cita, o més ben dit l'orde, que li havien donat. Aquesta negativa va excitar el rei qui, seguint els consells dels savis, va desposseir la Vasti del tron. Aquest càstig havia de servir d'escarment a les esposes del seu vast imperi que, apresada la lliçó, obeeïren sempre els seus marits. Va ordenar venir les seves donzelles i les va fer seves. Aquest rei no les matava, senzillament les arraconava en el seu harem. Però un dia li tocà el torn a l'Estrella, era una verge molt bonica, que posseïa, a més a més, l'exotisme de la seva raça estrangera. L'Estrella va captivar el rei i la va asseure al seu tron. Ja estava satisfet, s'havia desfet la malifeta i podia enviar-la, tranquil·la, i avorrida ella, al gineceu.

Continua en la narració la descripció d'una sèrie d'intrigues de palau i de jocs polítics. Apareix una trista realitat comuna, molt sovint, a les altes esferes: la corrupció, i com a conseqüència i és habitual, el poble és el qui perd, aquesta vegada d'una manera més cruel i injusta que habitualment ocorre, atès que, es condemna el populatxo, que són emigrants: a l'extermini. El rei ignorava, en firmar l'orde, que la seva reina pertanyia a aquest poble condemnat, però els seus concitadans sí estaven assabentats de la situació privilegiada que tenia l'Estrella. L'encarregat d'efectuar les gestions és un oncle seu que coneixia, fil per randa, els afers de palau, ja que ell mateix ocupava càrrecs importants, tot i que pertanyia a allò que, en llenguatge polític actual, diríem que era de l'oposició al partit governant.

Intervenien ara uns aspectes molt humans: l'Estrella té por, sap que sols és una simple, tot i que predilecta, joguina per al rei. El qual fa temps que no sol·licita els seus favors. Però s'ho juga tot, arrisca la seva vida, que ja és dir, ho fa perquè confia en la pregària i el dejuni que practica amb la seva gent. I aconseguir el favor reial; però no exposa la seva petició, l'ajorna. A continuació ve un joc que no m'agrada (l'anomeno: la paràbola de la salsa maionesa). L'Estrella el convida a un banquet, el rei hi assisteix, el torna a convidar i una altra vegada el rei es presenta complagut. Aquest és el moment oportú, quan amb tota seguretat la petició serà atesa, l'Estrella ho sap i aprofita l'ocasió. Demana la seva salvació i la del seu poble, i li és concedida. I qui havia trametat l'intriga és condemnat.

Aquesta és la història que a la Bíblia apareix com el llibre d'Esther. És una bonica història, origen per al poble jueu de l'alegre festa dels «purim» o de les sorts. Per a tothom, després de gaudir de la seva bellesa, és una història que ens ensenya a ser valents, a aprendre de l'astúcia femenina, a valorar el dejuni i la pregària... Torno a repetir la història d'Esther és encisadora. Abans de llegir-la no oblideu la música russa de què us parlava al començament.

■ P-J. Ynaraja,
capellà de la Llobeta

Aquest és un dels quadres cedits pel pintor

El pintor Manel Pujol i Baladas subhastarà set obres per fer una donació als pobres

BARCELONA.— Manel Pujol i Baladas, artista de Vic que rebé l'encàrrec de realitzar unes obres pictòriques per a les subseus olímpiques de l'any 92, i que, amb més fama internacional que local, ha exposat a les sales més prestigioses d'Europa i dels Estats Units —com el museu d'Art Hispànic de Sant Francisco, la sala Olímpica de Laussanne, o la Colet de Barcelona—, ha fet donació de set teles perquè siguin subhastades el 19 de desembre.

Els guanys que se'n treguin aniran destinats a una institució d'ajuda a la marginació de la ciutat comtal. Precisament aquests dies, una comissió constituïda per membres de diverses entitats que treballen directament en el terreny de la pobresa i de la drogaaddicció, decideixen el destí de la recaptació de la subhasta.

Pujol i Baladas, ha declarat que «l'artista ha d'estar connectat amb la seva societat, i tots els que han fet coses ho han estat». «No cal ser artista —continua el pintor—, tothom s'ha de comprometre si volem que aquesta societat sigui justa. Si cada persona en el seu àmbit fes alguna cosa, tot aniria millor».

L'estil del pintor de Vic ha passat per diverses etapes figurativistes. Actualment, conserva la figura, però accentua la dimensió d'obra oberta mostrant el traç del pinzell i creant nivells superposats en la tela perquè l'observador pugui completar el quadre. Aquesta intenció comunicativa revolucionària, està despertant passions en una exposició que realitza a Estocolm, i ha provocat en els crítics el qualificatiu «d'obra eminentment poètica».

■ Guillem Farré

UNA VEU EXULTANT

Una veu exultant és un cantoral amb 275 cançons, 39 de les quals són de gregorià en català.

Molts ja han descobert aquest cantoral que ha d'arribar a totes les parròquies i comunitats.

Aquestes cançons són com melodies populars amb lletres plenes de contingut i agraden als petits, joves i grans.

Les cançons del cançoner «Pregàries» de la col·lecció «Cançons per al poble» publicat l'any 1971, ara les trobareu en aquest cantoral: Una veu exultant dels núms. 193 al 275.

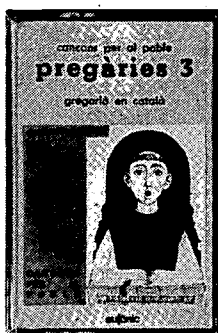
Edició també amb lletra sola. 17 cassettes. Preus populars.

GREGORIÀ EN CATALÀ

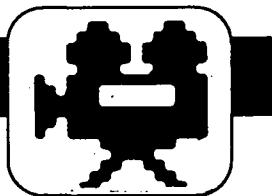
- Heus ací dos cassettes preciosos de gregorià en català. La solfa i la lletra les trobareu al cantoral Una veu exultant, preparat per Mn. Josep Soler.
- Interpreten aquests cassettes: La coral «Nou ressò» i «Amics del cant gregorià de Gràcia». Direcció: Joan Úbeda. Solista: Mn. Lluís Saumell. Organista: Xavier Saliotti.

ADVENT,
IMMACULADA
I NADAL

Aquests cassettes de gregorià en català no poden faltar ni a casa teua ni a la teua comunitat.

CINEMA

Tess y su guardaespaldas (Guarding Tess)

Director: Hugh Wilson. **Intèrprets:** Shirley MacLaine, Nicolas Cage, Austin Pendleton.

El cineasta Richard Brooks deia que «escriure per a la pantalla no té res a veure amb l'aspecte tècnic del cinema i sí amb els personatges, la història i l'estructura». El cinema nord-americà de les últimes dècades ha atorgat una gran importància al pur desplegament tècnic, sense preocupar-se sempre per insuflar vida a aquest aparell. No obstant, sembla que en els últims anys alguns guionistes tornen a idear pel·lícules amb històries suggestives, diàlegs intel·ligents i personatges ben dissenyats. *Tess y su guardaespaldas* n'és un exemple.

Es tracta d'una comèdia dramàtica, a mig camí entre *Passando a Miss Daisy* i *El guardaespaldas*. Descriu les complexes relacions professionals i d'amistat entre Tess Carlisle (Shirley MacLaine), una capritxosa ex-primera dama nord-americana, en el llindar de la mort, i Douglas Chesnic (Nicolas Cage), el jove i estricte agent que dirigeix l'escolta personal assignada de per vida a Tess. Ambdós són intel·ligents i amb caràcter, i pateixen una frustració: ella, la de veure coartada la seva vida privada amb una protecció que no desitja; ell, la d'haver de realitzar un treball ingrat, que no omple les seves ànsies d'acció. Discuteixen sovint, malgrat que, en el fons, s'aprecien sincerament.

Hugh Wilson (*Loca Academia de Policía*) trenca en aquesta pel·lícula amb la seva mediocre trajectòria anterior i realitza una delicada posada en escena, que aconsegueix ressaltar els nombrosos petits encerts del guió, escrit pel propi Wilson i Peter Torokvei. El treball del director i les matisa-

des interpretacions de Shirley MacLaine i Nicolas Cage demostren una vegada més com amb subtilitat es poden convertir en universals i atractius els problemes més quotidians. Així, conviuen l'alegria, la tragèdia, la tendresa, la reflexió, sense ressentir-se, en cap moment, el to amable i divertit que les enllaça. I s'aconsegueix fer vibrar l'espectador sense recórrer a efectes musicals o visuals, ni a burdes invocacions dels sentiments més primaris.

A més a més, d'aquesta manera resulten molt suggerents les idees que s'ofereixen sobre l'amistat, la vellesa, la soledat, l'egoisme, les relacions paresfills o el sentit de la feina ben feta. En fi, una delícia de pel·lícula que s'atreveix a confiar en la sensibilitat de l'espectador.

■ **Jerónimo José Martín**
(Aceptensa)

Crònica televisiva

És actriu, balladora i cantant. Una artista espanyola de personalitat immensa, arrabassadora, polèmica, única. Inoblidables són el fulgor dels seus ulls, l'elegància dels seus moviments, la puixança de les seves mans i el foc abrusador de la seva veu quan actua. La vitalitat feta dona. La passió feta art. Podrà agradar o no però cal reconèixer l'inqüestionable valor del llegat artístic que ens ha proporcionat al llarg dels anys. Una força de la natura que va brollar del poble per al poble i que ha esdevingut amb el temps una deu de talent inesgotable. Un mite nacional. El seu nom: Lola Flores.

Actualment Antena 3 TV emet els diumenges a les

La passió feta art

dotze de la nit la sèrie biogràfica de quatre capítols «El coraje de vivir», dirigida i escrita per Luis Sanz, sobre la vida de Lola Flores. Amb una quota mitjana de pantalla de 2.313.000 espectadors, s'ha convertit en el programa de més audiència de la seva franja horària tot i que l'horari d'emissió sigui força intempestiu per a una producció d'aquestes característiques.

Lola Flores omple i traspasa la petita pantalla amb el seu art i carisma. Ella mateixa és l'encarregada de relatar i interpretar la seva apassionant biografia. Des dels inicis de la seva trajectòria en el món de l'espectacle fins a la consagració com a artista de la mà del «cantaor» Manolo Caracol —la seva parella professional i sentimental durant molts anys—, des del seu casament amb un dels principals artífexs de la rumba catalana, Antonio González, «un gitano de semblant romàntic» —segons les paraules de «la Faraona» el primer cop que el veié, a Barcelona— fins al naixement dels seus tres fills: Lolita, Antonio i Rosario, passant pels rellevants personatges que ha conegut com Miguel de Molina o Mario Moreno «Cantinflas» i pels grans triomfs professionals aconseguits a Espanya i Hispanoamèrica. Una existència viscuda intensament. Geni i figura...

Seqüències de pel·lícules seves com «Embrujo» (1947) de Carlos Serrano de Osma, «La niña de la venta» (1951) de Ramón Torrado, «Pena, penita, pena» (1953) de Miguel Morayta o «Morena Clara» (1954) de Luis Lucía tenen, òbviament, un pes específic cabdal a la sèrie. Lola Flores, un ésser humà i una artista que fa tronar i ploure.

■ **Miquel Àngel Codina** Periodista

II Premi Literari per a Gent Gran «Josep Estadella»

Convoca: Consell Comarcal del Segrià.

Lliurament dels treballs: Consell Comarcal del Segrià. Av. de Rovira Roure, 43. Tel. (973) 23 06 86. 25006 Lleida (Segrià).

Resum de les bases: El premi estarà dedicat cada any a un literat de les Terres de Ponent. Podran optar-hi totes les persones a partir de 60 anys de les Terres de Lleida, amb narracions de tema lliure.

Extensió màxima: 3 folis.

Els treballs es presentaran per duplicat, mecanografiats a doble espai i amb un pseudònim.

S'acompanyaran d'un sobre tancat on figuraran les dades personals, el telèfon i una fotocòpia del DNI de l'autor.

Jurat: Jordi Pàmies, Pepita Reimundi, Josep Teixidó, Josep Ribes, Manuel García i Maite Vidal, que actuarà com a secretària.

Termini de presentació de treballs: 10-XI-94.

Veredict: 24-XI-94.

Dotació: Primer premi: 50.000 ptes. Segon premi: 30.000 ptes.

LA SARDANA I LA DANSA

La vitalitat de la cultura popular

Éra precis deixar un testimoni de la força i amplitud de la cultura popular catalana. La personalitat catalana rep contínuament mostres de desaprovació, expressades, fins i tot, a les nostres pròpies llars. La convivència cal acceptar-la, ja que ens hi obliga la condició d'humans, però sense que això pugui significar una minva de la nostra manera de ser, de viure, sense que malmeti la nostra personalitat.

Una amplíssima zona de la nostra ciutat ha acollit múltiples manifestacions de caràcter popular. No ha estat precis buscar-hi un aspecte determinat. Des del tipus d'activitat que ja ha assolit un desenvolupament ampli, fins al més modest, particularitzat en petits grups, Catalunya ha demostrat que sap cantar, ballar, riure, sentir i expressar múltiples formes de cultura popular, obertes a tothom, perceptibles per tota persona que acati una paraula simple, però de repercussions immenses: respecte.

La Sardana i la Dansa han estat presents a l'Exposcultura. Una vintena llarga d'esbarts hi han desfilat, procedien de tots els àmbits de Catalunya, i hi han fet acte de presència perfectament identificats amb l'ample moviment que Exposcultura presentava. La sardana ha incorporat l'aplec de les Roquetes, un dels més prestigiats avui, i ha tancat els actes amb el concert al Palau de la Música Catalana. Fins i tot, hi ha estat present també aquesta discutida Sardanova, potser no tan nova en l'aspecte coreogràfic, però plenament revolucionària en la part musical. És evident que no és aquest l'espai per fer crítiques sobre la qualitat del que s'hagi vist. És tema per als tècnics, tot i considerant que sempre, tot és millorable. Però s'ha demostrat, encara que per molts no era imprescindible, la potència i qualitat de la cultura popular catalana, o sigui que els valors del poble català mereixen una atenció que, a vegades, sembla que troba massa oposicions.

■ **Josep Ventura**

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convalscent. Poques places.

Tel. 427 44 53.

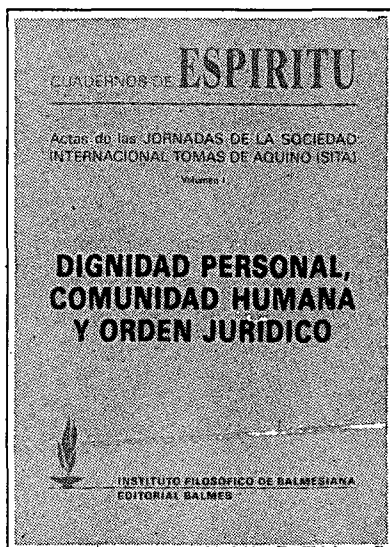
La dignitat de l'home, una qüestió primordial

Han estat presentades al saló d'actes de Balmesiana, les Actas de las Jornadas de la Sociedad Internacional Tomás de Aquino (S.I.T.A.) *Dignidad personal, comunidad humana y orden jurídico* celebrades a la mateixa institució barcelonina al setembre de 1993.

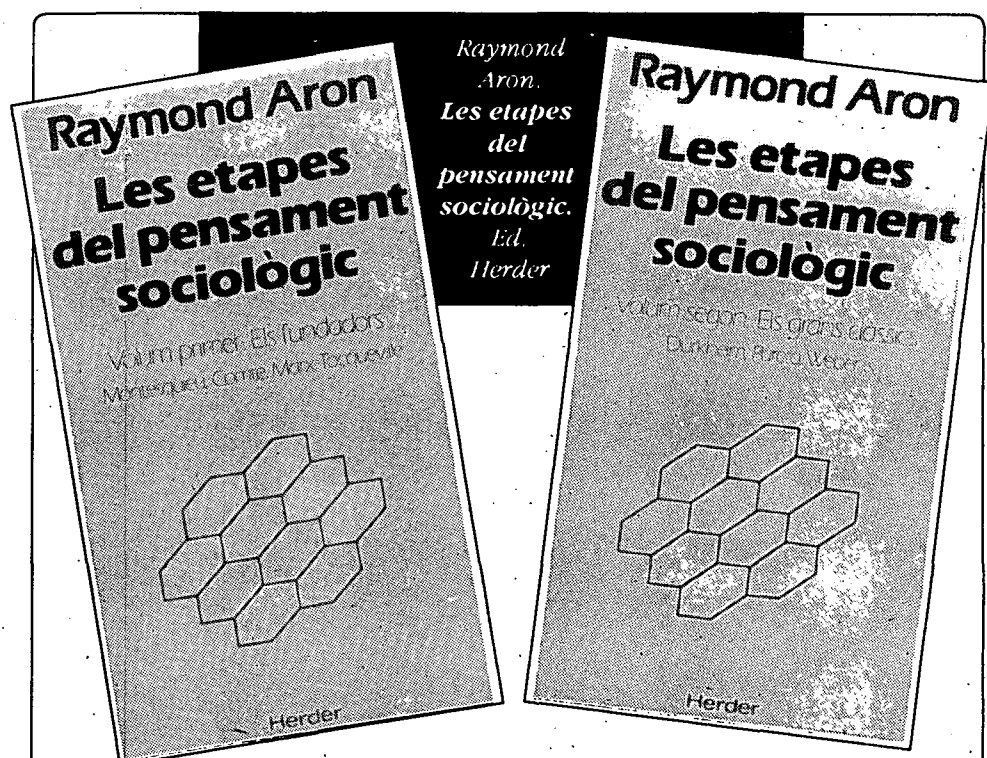
Els dos grans volums recullen les cent sis comunicacions presentades en les Jornades per participants de diferents indrets. Temes d'antropologia, filosofia, ètica, dret, política, sociologia, història i teologia s'articulen al voltant de la consideració de la dignitat de l'home, una de les qüestions més urgents del nostre món. Destaquen, sens dubte, les ponències de les sis sessions plenàries: *Persona digna en una sociedad justa*, del Dr. Victorino Rodríguez, O.P.; *Ser personal y relación interpersonal*, del Dr. Francisco Canals; *Naturaleza y razón en la configuración del derecho natural*, del Dr. Jesús García López; *Las referencias morales del ordenamiento jurídico*, del Dr. Agustín Luna; *La dignidad personal y la comunidad humana dentro del orden jurídico*, del Dr. Juan B. Vallet de Goyisolo; i *El «Novus Orbis» y el hombre nuevo. El triple legado antropológico del tomismo del s. XVI*, del Dr. Abelardo Lobato, O.P., per qui sant Tomàs d'Aquino ha donat origen a «un nou humanisme cristià, ben fonamentat en l'ésser personal, projectat a la comunitat dels pobles, i amb les garanties d'una fonamentació a allò que és just». Es clou l'edició amb una recopilació de les cròniques i entrevistes aparegudes en els mitjans de comunicació i amb el parlament de clausura de Mons. Carles Soler Perdigó, bisbe auxiliar de Barcelona, qui va valorar molt positivament la participació de nombrosos joves professors.

«La filosofia de sant Tomàs —afirma Joan Pau II— mereix un estudi atent i acceptació convençuda per part de la joventut del nostre temps, pel seu esperit d'apertura i universalisme, característiques que és difícil trobar en moltes corrents del pensament contemporani». La publicació de les Actes *Dignidad personal, comunidad humana y orden jurídico* es troba al servei d'aquest desig i del propòsit amb que fou fundada la S.I.T.A. al 1977 —amb motiu d'un Congrés celebrat a Balmesiana sota la presidència en aquell temps del cardenal Karol Wojtyła—: promoure un diàleg fecund entre el pensament de sant Tomàs i la cultura del nostre temps.

■ Enrique Martínez

Dignidad personal, comunidad humana y orden jurídico.
Ed. Balmes.

Una obra clàssica de la sociologia

Les etapes del pensament sociològic és una obra basada en els cursos que Raymond Aron (1905-1983) va impartir a la Sorbona a finals dels anys cinquanta i començaments dels seixanta. Publicada primer en forma d'apunts ciclostilats, va aparèixer després com a llibre tant en anglès (1965) com en francès (1967). Amb els anys, ha esdevingut una obra clàssica de la sociologia, i no pas perquè hagi envellit, ans al contrari, perquè ha resistit el pas del temps sense deixar de ser d'actualitat.

Si en el moment de la seva edició original l'obra d'Aron fou sovint rebutjada en el món universitari per la seva anàlisi crítica de Marx, avui és paradoxalment la seva aproximació no dogmàtica a aquest autor la que fa que preservi tot l'interès i que no hagi

caigut en l'oblit, com ha passat amb tants dels estudis que eren, fa vint-i-cinc anys, de rabiosa actualitat però de molta menys consistència.

El primer volum, dedicat als «fundadors», al costat de la figura de Marx, hi apareixen tres pensadors francesos: Montesquieu, Comte i Tocqueville. En optar per aquesta selecció, Aron trenca amb l'ortodòxia de la sociologia acadèmica francesa, però eixampla enormement les perspectives del pensament sociològic. El segon volum inclou l'anàlisi de tres autors considerats «els grans clàssics»: Durkheim, Pareto i Weber. Amb això, l'obra sencera esdevé un excel·lent manual de teoria sociològica, indispensable per als sociòlegs d'avui i de demà.

● C.C.

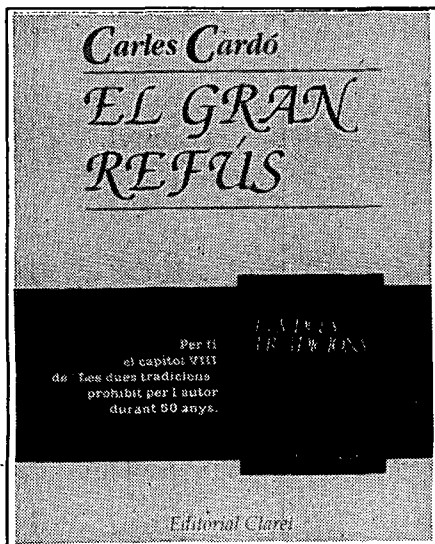
El refús de la realitat de Catalunya

L'any 1977, Editorial Claret va editar el llibre del doctor Cardó *Les dues tradicions, Història espiritual de les Espanyes*, però, per expressa voluntat de l'autor, no va publicar-se el capítol VIII, titulat *El gran refús*. L'autor va donar la seva autorització perquè el text es donés a conèixer més endavant. La seva fidel submissió a l'església no li permetien d'emetre judicis tan durs sobre personalitats eclesiàstiques (Gomà, el bisbe Irujo, el seu secretari Baucells i altres), mentre visquessin.

El llibre està destinat a exposar les causes, remotes i pròximes, de la gran tragèdia de la guerra civil. El capítol publicat ara denuncia que una bona part de les autoritats eclesiàstiques catalanes refusaren reconèixer la realitat catalana.

El gran refús fou també el «refús sistemàtic de les dretes espanyoles a tota comprensió». Aquest refús va malmetre les esperances nascudes al voltant d'un moviment cristià diferent, obert i en sintonia amb el poble. I aquest refús va fer, finalment i fatalment, inevitable la tragèdia que s'hagués hagut d'evitar.

● C.C.

Carles Cardó. *El gran refús*.
Editorial Claret.

Ferran Soldevila. *Textos d'història i política 1924-1967*. Ed. Generalitat de Catalunya.

Un historiador de prestigi internacional

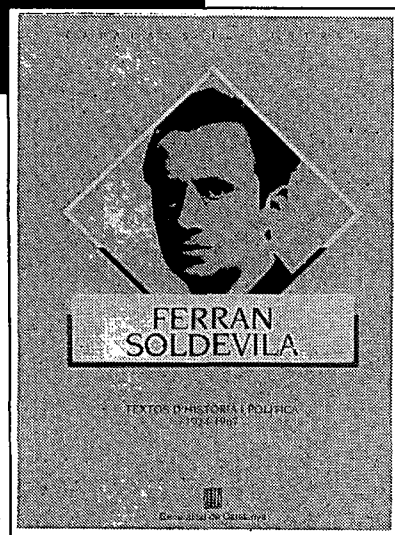
Ferran Soldevila i Zubiburu és conegut sobretot per les seves facetes d'historiador i de literat, però la seva múltiple activitat el portà a altres camps: la poesia, el periodisme i la producció dramàtica. En tots ells demostrà que era veritablement un intel·lectual sòlid i convençut de quina havia de ser la seva contribució personal al progrés del seu país en l'àmbit de la cultura.

En aquest any de commemoració del centenari del seu naixement, la Generalitat de Catalunya posa a disposició del ciutadà un conjunt de textos —dispersos i sovint desconeguts— amb el propòsit que, el lector pugui reconstruir la concepció històrica que presidí la seva obra i constatar l'evolució que anà experimentant el seu pensament. La majoria dels treballs seleccionats foren publicats per la premsa de l'època, cosa que conferí a aquesta antologia una notable amenitat. Altres eren articles més elaborats i de gran nivell científic, que solia publicar a *«Revista de Catalunya»*. A més, inclou també dues entrevistes que ens acosten certs aspectes de la personalitat humana de Ferran Soldevila.

El lector es trobarà, per citar algun dels treballs de més repercussió cívica, amb l'article *«Les tres concòrdies»* on es concentra el seu ideari bàsic. En ell Soldevila defensa la necessitat d'una concòrdia interna entre els diferents partits i forces catalanes a l'entorn dels temes cabdals, com ara l'autonomia política del Principat.

Cal afegir, per acabar, que el prestigi de Ferran Soldevila adquirí una àmplia dimensió internacional, tant per la seva presència a congressos i simposis, com pels seus contactes amb universitats d'arreu del món, especialment angleses, italianes, sardes i occitanes.

■ J.M.P.

MaiNada

Avui publiquem una oració. Perquè, tot i que la gent està perdent l'hàbit de resar, pregar a Déu continua essent molt important. L'home, ple de defectes i problemes, amb maldecaps, malalties, penes... necessita l'ajuda del Senyor. Ja ho sabem que Ell no ens abandonarà mai perquè ens estima. Però potser és bonic que sovint li diguem que nosaltres també l'estimem.

Aquesta és l'oració escolta, la dels antics Minyons de Muntanya. Molts que ja som avis, encara la resem sovint. ¿Per què no l'apreneu, eixerits?

Bon Jesús, que vingúreu al Món per salvar els homes i ensenyar-los de ser bons i de fer el bé,

ensenyau-nos a ser sempre generosos, a estimar-vos i servir-vos com Vós ho mereixeu, a estimar i servir el proïsme per amor a Déu, a estimar i servir la Pàtria més que a nosaltres mateixos, i a ajudar els seus fills a tractar-se amb cor de germans: a no tenir por de cap esforç ni sacrifici per bé dels altres, a donar-nos sense miraments no pensant en el repòs ni en el plaer i a no esperar altra recompensa que la de saber que fem sempre la vostra Santa Voluntat.
Així sia.

L'Eixerit

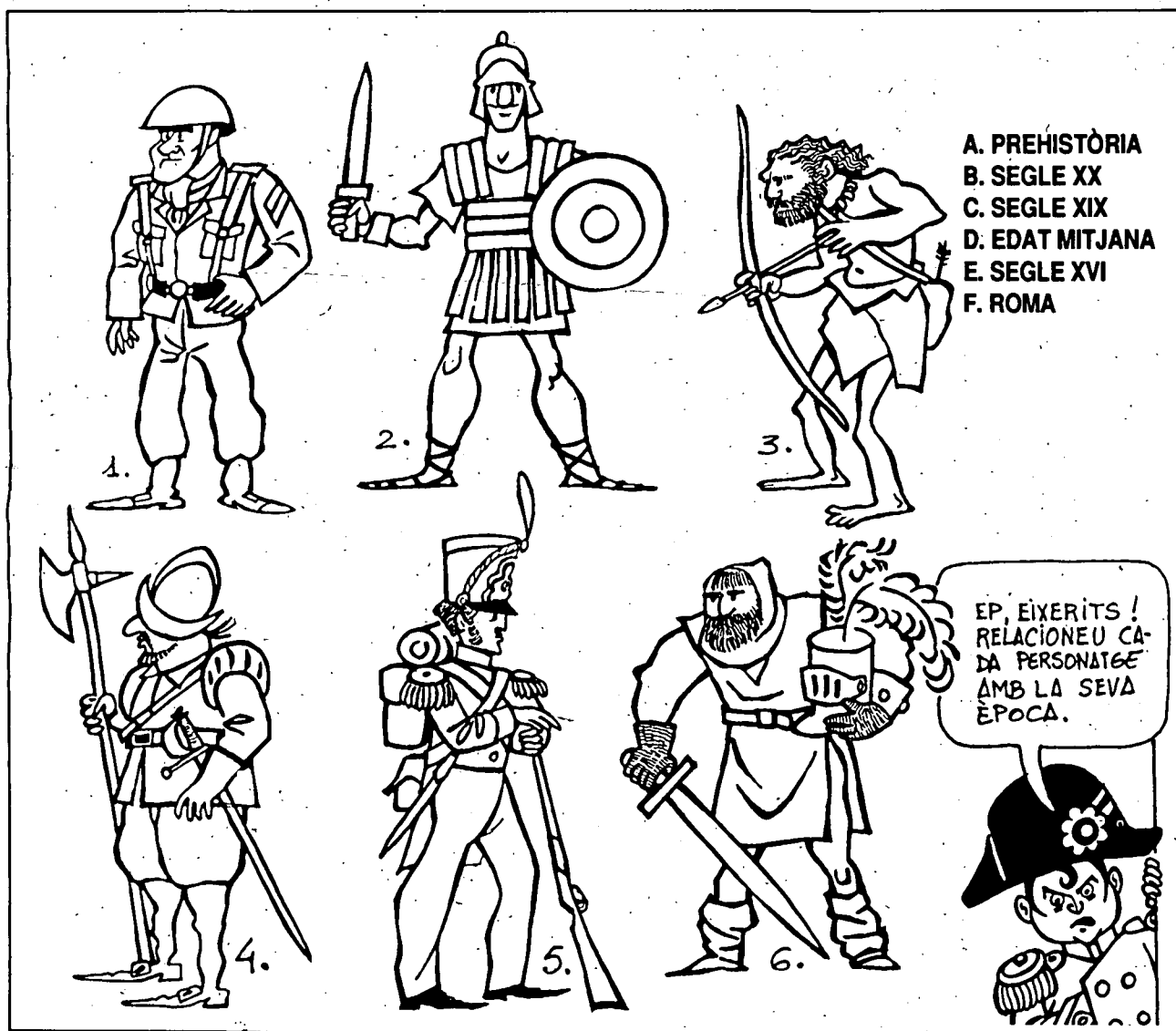
Una mica de sucre tot ho fa passar

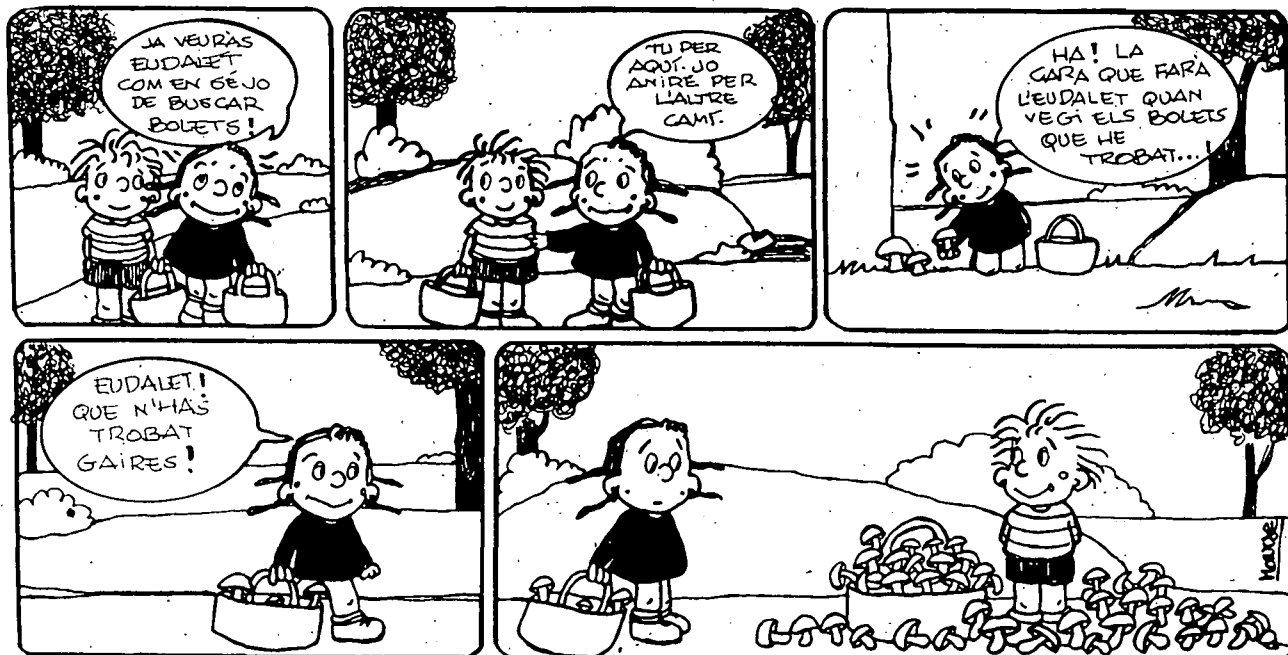
Fa uns dies vaig parlar-vos de Peter Pan, un nen que només va acceptar créixer per tal de ser pare, i que malgrat tot, va haver d'aprendre moltes coses per ser un bon pare. I és que això de ser pare deu ser força complicat. Ara em ve a la memòria un home que estava molt enfeinat i que no tenia temps per anar a fer volar un estel amb els seus fills. I recordo que aquells nens van rebre la millor ajuda que mai no haurien pogut somniar. Amb un llarg abric i un barretet ple de flors, a casa seva va s'hi va presentar Mary Poppins. Bufava vent del nord, i aquella noia estrafolària, amb el seu paraigua xerrameca, va passejar-los per dibuixos de guix i va ensenyar-los a espantar els fantasmes de la cobdícia, la por i la tristesa. Aquella fada encisadora va fer que entenguessin que els diners no són el més important, i també va fer que ho compregués el seu pare. I per fi van anar tots junts al parc a fer volar un estel.

Mary Poppins ens va ensenyar a volar amb les nostres rialles, i a fer fugir els problemes amb una sola paraula màgica que mai no oblidarem. I també ens va ensenyar que un somriure, un petó, un afalac, una mica de paciència, d'afecte, poden fer meravelles. Perquè una mica de sucre tot ho fa passar.

ANNA

LA BALDUFÀ

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Dimarts

03.20

Testimonió: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte

07.30

Últimas preguntas.

Diumenge

11.00

La Missa: amb la participació de la Coral Puigsacalm, de les Preses (Garrotxa, bisbat de Girona), sota la direcció d'Anna-Maria Ibáñez; (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

12.00

Pueblo de Dios.

CANAL 33

Divendres

16.30

Signes dels temps: Aquesta setmana entrevista al Dr. Ricard M. Carles i Godó, arquebisbe de Barcelona (director: Josep-Maria Pont)

Dissabte

12.50

Signes dels temps: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 04/11

22.45

Creure, avui: El cristià davant l'avortament, amb el P. Abel; (director: Ramon Safont-Tria).

DI 07/11

15.00

Creure, avui: (repetició).

Dv 11/11

22.45

Creure, avui: Els cristians davant la crisi econòmica. Amb la presència del jesuïta Josep Miralles, professor d'ESADE. Espai cultural: Els campaners. Josep Clariana parla de les campanes. Informatiu i agenda (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa: Stabat Mater*, op. 53 de Szymanowski; *Lauda Sion salvatorem*, de F. Couperin; *Ave verum corpus*, KV 618; *Lauda Sion Salvatorem*, de Lassus.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós.

10.00 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE,OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris*: paraules del arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

22.05 *Objectiu, l'home*: Amb motiu de les eleccions al País Basc, no hi ha programa.

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

de 07.00 a 01.00 h. *Emissió de música i informació*: religiosa, general, de serveis i cultura. Durant aquestes setmanes es van incorporant els programes a partir de les 22.00 h.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SABADELL/COPE (OM 882)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*.

21.00 *El Espejo*.

Diumenge

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

10.00 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Radio, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h.

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.20h.

Cadena Cope-Reus (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) dissabte 12h.

Ràdio La Canonja (FM 102.3) divendres 20h.

L'Espluga FM Ràdio (FM 107.4) dissabte.

Ràdio Falset (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h.

Ràdio El Morell (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h.

Ràdio Montblanc (107.0) diumenge, a partir de les 11 h.

Ràdio Santa Coloma de Queralt (FM 107.5) dissabte 13h.

Ràdio Sant Pere i Sant Pau (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h.

Ràdio La Vilella Alta (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont). L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.

Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.

Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.

Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.

Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, (FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Ulldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÒ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE VIC

LLUITA I FESTA: Durada 15'. Lectura de l'Evangeli del diumenge i breu comentari a càrrec de Josep M. Masnou. Conversa setmanal del bisbe (es publica al Full Diocesà); bloc de notícies i informació religiosa. L'emeten:

Anoia Ràdio (FM 92.2)) diumenge 10.05h.

Ràdio Montesquieu (FM 106.5) diumenge 13.00h.

Ràdio Moià (FM 107.8) dijous 21.30 h.

Ràdio Ona Juvenil (FM 103.8) diumenge 16h.

Ràdio Ripoll (FM 90) diumenge 9.45h.

Ràdio Voltregà (FM 101.1) diumenge 10h.

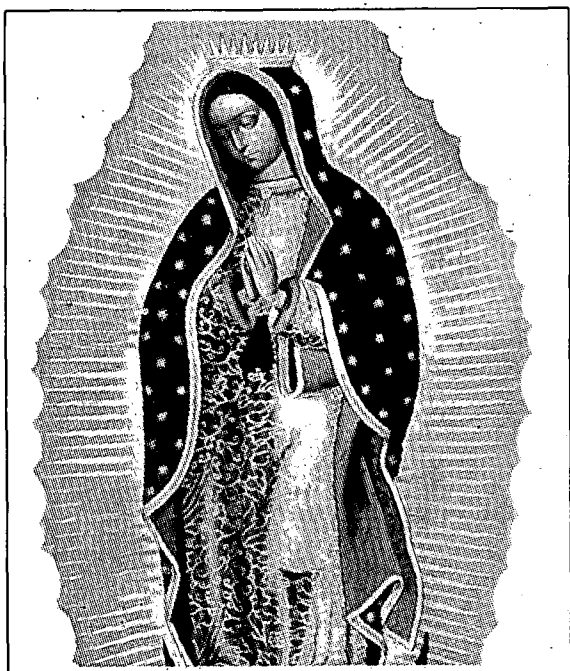
Ràdio Zènit (FM 103.1) dissabte 11h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

VIATGE A

Del 9 al 22 de novembre

MÈXIC / YUCATÁN / GUATEMALA

**«Un repàs a les
cultures
pre-colombines
i a
l'evangelització»**

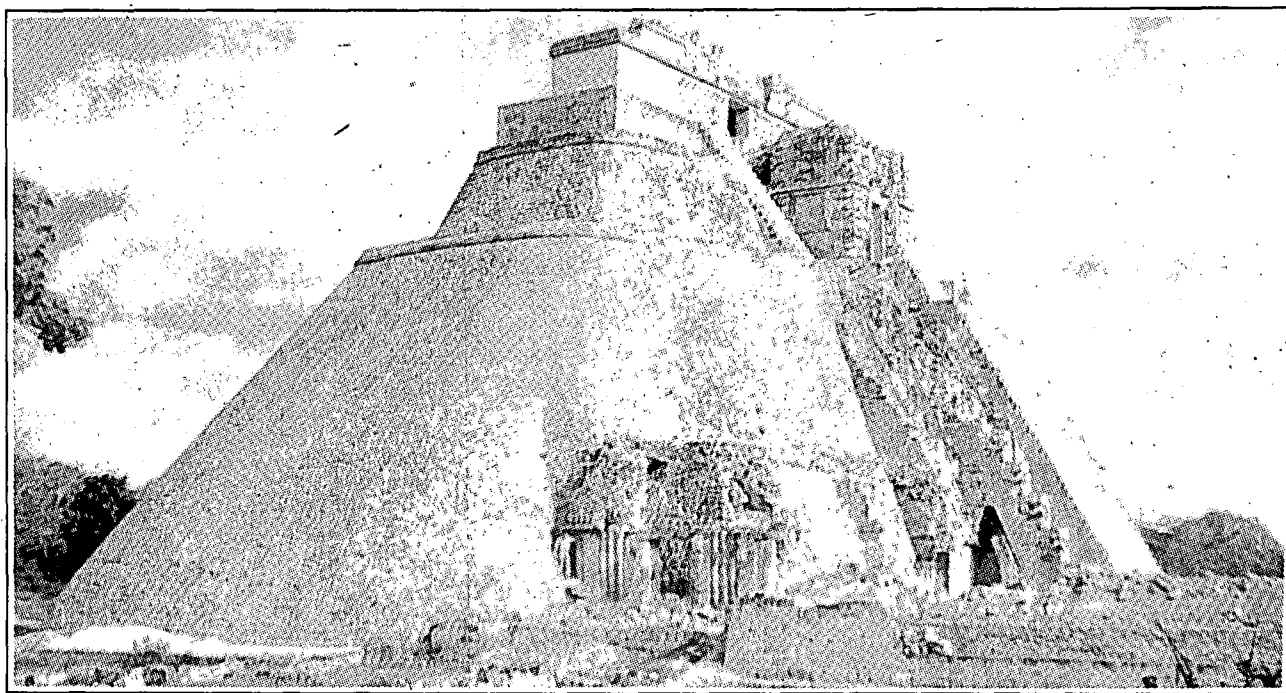

- CIUTAT DE MÈXIC i santuari de Guadalupe.
- TEOTIHUACÁN: punt neuràlgic de la mitologia mexicana.
- VILLAHERMOSA: capital moderna de l'estat de Tabasco i antic centre de la cultura olmeca.
- PALENQUE: important centre arqueològic de la cultura maia, situat al bell mig de la selva tropical.
- MÈRIDA: ciutat colonial construïda pels espanyols, capital del Yucatán.
- KABA: amb el Palau de les Màscare, la construcció més extravagant de l'imperi maia.
- UXMAL: elegància en els seus edificis i rica decoració.

- CHICHÉN ITZÁ: espectacular centre de culte maia.
- CANCÚN: important zona turística, banyada per les clares aigües del Carib.

GUATEMALA:

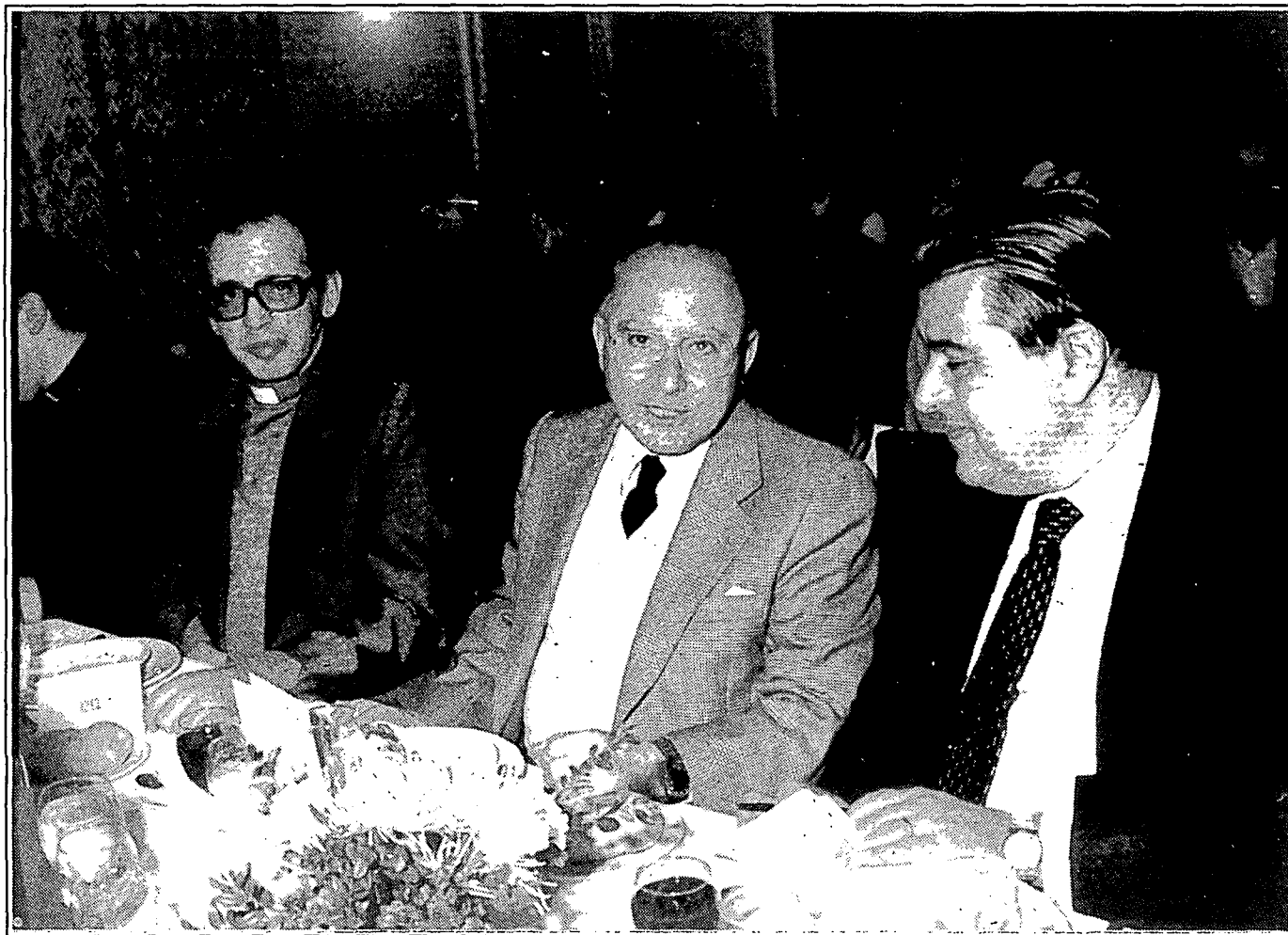
- TIKAL: bressol de la civilització maia, situada al centre de l'exuberant selva tropical del Petén.
- GUATEMALA: capital del país.
- CHICHICASTENANGO: vila indígena amb mercat artesanal.
- LLAC ATITLÁN: als peus d'aquest volcà, amb interessants poblats on es mantenen vius els costums i les tradicions.

DEMANEU INFORMACIÓ

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació/
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

LLINDAR

Coneixedor de la gravetat del seu mal, Pau López ens manifestà fa uns mesos amb molta senzillesa, però també amb absoluta claredat, quina era la seva darrera voluntat: «De cap manera no voldria que, quan m'arribi el moment, els del voltant meu em deixessin morir sense tenir-ne consciència (...) Certament jo no sé —com no ho sap ningú— si conservaré l'ús de raó fins als últims moments de la meua vida. Però jo agrairia molt a la meua família natural i eclesial que vetlessin perquè la meua consciència, si se m'esvaeix, es vagi esvaint en actes d'amor a Déu i al proïsme, en la pregària confiada, en el goig d'unir-me a Jesucrist mort en creu, camí de la resurrecció».

Així s'expressava el nostre amic Pau López i Castellote en un bellíssim article publicat al nostre setmanari el passat 28 d'abril («*Família i bona mort*»). Sabem prou bé com el desig del nostre amic, traspasat fa pocs dies, ha estat plenament acomplert. Ell ha mort, en efecte, acompanyat per la tendresa i l'amor dels seus, de la seva esposa, de la seva mare, dels seus germans i dels seus cinc fills. Hem estat

moltíssims els qui aquests darrers mesos l'hem acompanyat també amb la nostra pregària i el nostre afecte. La Missa exequial, el passat dia 26 d'octubre, a Santa Maria del Mar, aplegà una gran gentada per dir-li, emocionada, el darrer adéu i pregar per la seva ànima. De quin esclat

d'afecte i de comunió no ha estat amarada aquesta malaltia i, finalment, aquesta mort!

Rellegint els seus articles dels darrers dos anys, el temps que jo porto de director del setmanari que ell tant estimà, he pogut verificar, una vegada més, fins a quin punt aquest nostre gran col·laborador i amic reflexionà en profunditat sobre el sentit de la seva malaltia i afrontà amb un gran coratge la seva pròpia mort. Als lectors de «CC» Pau López ens advertí per primera vegada del seu mal el 27 d'agost del 1992. I ho féu per agrair la delicadesa de què fou objecte per part de metges i infermeres durant la seva primera hospitalització («*Sanitat i delicadesa*»). El completà poc després amb un segon article (8-10-1992), que titulà «*El silenci*». El reivindicava no solament en l'àmbit hospitalari sinó com un valor essencial en l'educació i en la vida. Més tard, en el seu article «*La malaltia*» (25-3-93), ens oferí aquest preciós testimoni personal en contra de l'eutanàsia: «Jo he passat per una malaltia greu, i si només hagués cregut en mi —fa molts anys em van proposar la recitació d'un credo que començava "jo crec en mi"—, probablement hauria sol·licitat els ajuts per acabar amb la dignitat d'un déu que no s'humilia davant de res. Però gràcies a Déu, em vaig sentir molt acompanyat per les pregàries de moltíssimes persones (...) Tots hem de lluitar contra la malaltia. Però si la tenim, aprofitem-la

per donar glòria a Déu, unint el nostre dolor al del Fill de Déu crucificat. Crec que és l'única forma de preparar-se per a una mort digna». I el 10 de juny del mateix any, a «*Hi ha una joventut que espera*», ens explicava la seva conversa, amb motiu d'«el dia del malalt», amb els estudiants de l'Escola d'Infermeria i Fisioteràpia Blanquerna: una veritable lliçó de pedagogia sobre l'atenció als malalts i el seu acompanyament fins a l'hora de la mort!

Algú podria pensar, erradament, que durant aquest període Pau López es deixà vèncer pel pessimisme i que eren, sobretot, les nuvolades les que omplien el seu horitzó mental. Res més lluny de la veritat! Durant aquest temps el seu esguard, certament, es concentrà en el fet del dolor i del sofriment, però sempre fixant els ulls en la resurrecció i en la vida definitiva. Més encara, a l'article «*L'alegria cristiana*» (2-9-93), ens urgí a compartir la seva profunda joia. «*Quin dubte hi pot haver que el cristià ha de ser sempre una persona alegre*», començava dient. I, després de desenrotllar admirablement el sentit i la necessitat de la joia cristiana, clouia així el seu article: «*M'agradaria seguir l'exemple dels qui, amb la seva alegria, testimonien la Creu que duu a la Resurrecció*». Hi seguiren dos articles més en els quals ens convidava també a viure sempre en l'optimisme cristià: «*Recomençar*» (16-9-93) i «*Pensar en la mort és pessimisme?*» (21-7-94). D'aquest en són les següents frases: «*Jo estimo la vida d'aquest món —per cert, regal de Déu—; jo tinc la vida plena d'il·lusions i de projectes, en els quals voldria que brillés sempre la noblesa; a mi em dol separar-me de la gent que em volta: m'agrada contemplar la bellesa de la creació. Però jo no voldria que ni això, ni res, m'impedis dir "Sí" al meu proïsme i, per damunt de tot, a Déu, del qual el meu proïsme és imatge. I el "Sí" definitiu és el de la mort*».

Pau López afrontà amb un gran coratge la seva malaltia i la proximitat de la mort, preparant-se espiritualment per a fer de la mateixa el darrer i més lúcid acte d'ofertament a Déu de la pròpia vida. Ens ho revelà d'una manera especial en els seus dos darrers articles, «*Família i bona mort*» (28-4-94) i, sobretot, a «*El misteri del dolor*» (24-9-94). «*No vull que m'allarguin la vida artificialment més enllà de la prudència guiada per l'amor. Però tampoc no vull que me l'escurcin ni un moment amb la intenció d'estalviar-me els sofriments*». Tanmateix, en el seu darrer article encara besllumava l'esperança d'una seva guarició: «*Jo —que estic malalt— vull anar a Lourdes. Hi vaig per demanar a Maria que m'ajudi a donar al meu dolor el sentit que Jesucrist ha donat a la creu. Si, a més, per Maria Déu em vol curar, jo li ho agrairé. Mentrestant, continuaré lluitant amb les armes que em dona la medicina*».

Pau López ens ha lliurat una darrera lliçó magistral, fent de la seva malaltia i de la seva mort un veritable acte pedagògic. En la vida i en la mort, l'amic i mestre Pau López i Castellote ha viscut per a la lloança del Crist i l'encoratjament dels germans! En donem gràcies a Déu! director

■ Manuel Valls i Serra director

La darrera lliçó de Pau López

ARA MATEIX

Apunt sobre el llibre del Papa

■ J. Carrera Planas

—¿Es ven gaire?, li vaig preguntar a la dependenta, mentre m'embolicava el llibre del Papa. Em va respondre, somrient, que sí, que es venia força. I això que tot just acabava de sortir... Ara, vuit dies després, he repetit la mateixa pregunta a un amic llibreter, prou expert en la seva professió. «S'està venent molt bé», m'ha dit sense vacil·lar. Alguns coneguts, d'altra banda, m'han comentat també que l'estan llegint i que el troben d'allò més interessant. Jo ja m'ho pensava, és clar, que «Travesant el llindar de l'esperança» seria tot un èxit. Però tenia ganes de comprovar-ho. Sobretot pel que fa als lectors de les nostres latituds. N'hem sentit tantes sobre Joan Pau II... Encara l'altre dia, un comentarista de la nostra ràdio nacional catalana pretenia aigualir la cosa amb brometes tan agudes com aquesta: deia, més o menys, que no havíem d'envejar aquest succés del Papa perquè per a arribar-hi havia hagut de sofrir calamitats com ara la de restar cèlibe tota la vida...

Hi ha un contrast ben clar entre una certa crítica «sàvia» i amplis sectors populars sobre aquest Papa. Precisament una característica seva és saltar la barrera d'aquella crítica i contactar amb un gran nombre d'homes i de dones que no es troben representats per ella. Els seus viatges pastorals han estat això. I ho és ara el seu llibre.

Les qüestions —totes d'una gran actualitat— que Vittorio Messori ha formulat a Joan Pau II són, probablement, les que la majoria li hauríem fet, i han donat lloc a les respostes vives, personals i cenyides al tema, que formen el cinquanta-cinc capítols del llibre. Les dues qualitats que trobo més atractives del seu contingut són: el factor personal que Karol Wojtyła hi introdueix i l'obertura d'esperit que demostra. Ambdues dibuixen una gran qualitat humana i espiritual.

El factor personal és decisiu. Marca la diferència entre un text doctrinal —una encíclica, per exemple— i un de testimonial. Per al meu gust, encara hauria volgut veure més accentuat aquest aspecte. Però Déu n'hi do! El record de l'oració a l'Esperit Sant que li va ensenyar el seu pare i el seu missatge; la franca simpatia personal envers els hebreus, arrelada en records de la infantesa; la devoció mariana que se li tornà més ferma quan treballa, com a obrer, en una fàbrica, durant la segona guerra mundial; l'amistat amb el jove Jerzy Ciesielski, un laic casat, conscient d'aquesta vocació; el seu descobriment de Sant Joan de la Creu; el seu treball pastoral amb la joventut quan era capellà...

L'obertura d'esperit que traspuja aquest llibre reconforta els qui ens hem resistit a acceptar la llegenda d'un Papa fonamentalista. Després de llegir aquesta síntesi tan matisada del seu pensament, ¿serà possible mantenir-la encara?

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

En la nostra recerca de les causes de l'oblit de Jesucrist a Europa, voldríem proposar avui una visió, sens dubte simplificada, d'algunes tensions internes de l'Església actual, que, malauradament, tendeixen a cristal·litzar en ruptures.

Ens referim a la típica dialèctica eclesial Papa-Concili.

Una petita al·lusió històrica ens pot ajudar a centrar la nostra reflexió.

El Concili de Constança, als començaments del segle XV, va posar fi al Cisma d'Occident donant un Papa a l'Església, Martí V. Orgull de l'emperador alemany Sigemon, el servei d'aquest Concili en l'Esperit Sant va ser immens, en una Europa dividida per causa de l'adhesió a un dels diferents papes existents (Roma, Avinyó, Pisa). El papa Benet XIII però, no va acceptar el Concili i morí excomunicat a Peníscola.

Alguns anys més tard, el Concili de Basilea, a causa d'un conciliarisme cada cop més exagerat i excoient, derivà en Concili cismàtic; el papa Eugeni IV el condemnà i convocà i dugué a terme el Concili de Florència, per la unitat dels cristians orientals i occidentals.

Caldrien molts matisos, però ja veiem que la dialèctica Papa-Concili és fecunda en la Comunió, i que la contradicció excoient és mortal per als qui es radicalitzen.

Però deixem el passat i mirem al present.

El Vaticà II va ser convocat per Joan XXIII i va ser acabat per Pau VI. L'obra global, realitzada en quatre anys (1962-1965) per més de dos mil pares i que produí 16 documents, és d'una profunditat teològica i pastoral extraordinària i a quasi 30 anys de distància, estem encara molt lluny d'haver-ne esgotat la potencialitat.

Ara bé, de manera molt esquemàtica ¿com podríem descriure les interpretacions radicals, que han estat causa de problemes molt seriosos, i han contribuït a fer «oblidar» l'evangelització del Nom de Jesús, com a tasca primordial de tots?

D'una banda, la defensa de la figura papal contra el Concili, jutjat infidel a les posicions dels últims papes, ha provocat la ruptura tradicionalista, sota la direcció del difunt Mons. Marcel Lefebvre.

D'altra banda, la defensa del Concili i del seu «esperit» contra la interpretació papal del mateix, ha provocat defeccions i tensions abundants i doloroses, sense que hi hagi però un grup «conciliarista» constituït, en ruptura cismàtica amb Roma.

En els dos casos, la situació és paradoxal de manera extrema.

A la dreta, per salvar el Papa es condemna el Papa que aprova el Concili. La situació resultant és una contradicció vivent: estar per Roma, tot estant contra Roma. Només queda la solució de dir que la Roma d'avui no és la Roma eterna... però aleshores Roma ja no és infal·lible! Les contradiccions s'acumulen i les angoixes també. Tot porta a la crispació, tan llunyana de l'Esperit del Crucificat.

A l'esquerra, per salvar el Concili es condemna la in-

terpretació «oficial» que Roma no ha deixat de donar des de Pau VI fins als moments presents. Aleshores, les constants referències conciliars de documents, normes i estructures, són jutjades com a subtils manipulacions romanes per impedir la veritable fructificació conciliar. Només cal pensar en els comentaris freqüents a les encíclics, nou Codi de Dret Canònic, Catecisme, exhortacions sinodals, o discursos pontificis. D'aquí ve encara l'especulació que potser un altre papa, després de Joan Pau II, «entendrà» finalment el Vaticà II... Mentrestant, per salvar el Concili, s'està contra les possibilitats concretes de realitzar-lo i contra la lletra mateixa dels textos conciliars en les seves afirmacions sobre la tasca del Papa i dels Bisbes.

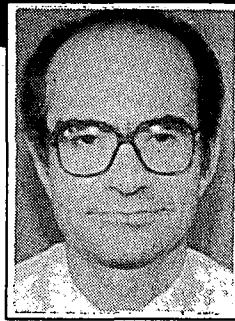
Els esdeveniments eclesials són esdeveniments de fe, interpel·len la nostra llibertat creient, i ens demanen una «superació». Finalment, res no s'explica sense aquesta referència al Misteri, encara que raons culturals, socials, polítiques o econòmiques puguin influir. De les nostres actituds envers l'Església haurem de donar comptes a Déu. Tot esdevé «qüestió de consciència» —*digue-ho a l'església; i, si tampoc no escolta l'església, que sigui per a tu com un pagà i un publicà* (Mt 18,17)—.

Si, en canvi, en la fe que confia en l'Esperit, ens obrim

Papa-Concili

Quan les paradoxes esdevenen contradiccions

■ Ferran Guillén

a la Comunió eclesial i jeràrquica, no ens serà difícil de comprendre que Papa i Concili són de Crist i per Crist, com Pere i Col·legi Apostòlic són de Crist i per Crist, i que la possible tensió esdevé en l'Esperit Sant

una dialèctica fecunda vers la pau eclesial, penyora de pau eterna.

Rellegim tranquil·lament *Lumen gentium* 22: «Així com, per disposició del Senyor, sant Pere i els altres Apòstols formen un sol col·legi apostòlic, de semblant manera, el Romà Pontífex, successor de Pere, i els Bisbes, successors dels Apòstols, es troben units entre ells...»

Voler viure el Concili contra Roma, així com voler salvar Roma contra el Concili, no és solament «perdre el temps», sinó tancar-se a la «gràcia conciliar» que és conduïda i aplicada pel Papa i pels Bisbes, sabent molt bé que Papa, Bisbes i nosaltres, serem jutjats per la nostra fe en Crist —*el qui no creu ja està condemnat* (Jo 3,18)— i pel nostre amor —*el qui odia és un homicida* (Jo 3,15)— i que el món espera el testimoni d'aquesta fe i d'aquest amor per poder creure.

Ferran Guillén és escolapi

SABER ESCOLTAR

Estructures!

Durant els anys seixanta era freqüent referir-se a les estructures. Venien a ser tema recurrent. Un amic bromista solia dir que tothom en parlava, especialment els homes, perquè tenien gènere femení. No hi havia reunió que no culpés les estructures i que no es referís o bé al seu canvi o bé a la seva abolicció. Sens dubte, l'esperit dels anys seixanta, tenia almenys part de raó en les seves crítiques i aspiracions. Tanmateix no es podia oblidar que el vertader canvi és el del cor de les persones.

El cert és que s'emprengué —també en l'Església— una campanya de renovació estructural. Això tingué el pro i el contra. Calia minvar les estructures i renovar-les. Més d'un arribà a la conclusió que l'edifici cultural i religiós s'esfondrava. Fins i tot, es donà el cas que alguns —potser hereus d'una altra formació i amb una personalitat que necessitava crosses— naufragaren en

aquest moment.

La necessitat crea l'òrgan, se sol dir. Tota organització social necessita elements sostenidors. Tot edifici requereix una estructura. Ara tenim una quantitat enorme —exagerada potser— d'estructures. Els qui no les volien —suposo que ells— n'han creades moltes. Tant que ara hi ha més organització que persones. I certament, tanta estructura, pot dificultar l'agilitat de l'acció.

Alerta! Crec que calen estructures. Les mínimes. Les que realment es necessiten per viure i per evangelitzar. I s'ha de continuar —s'ha de creure— en la formació i la cooperació dels altres. Perquè els altres, tot i els seus defectes, també tenen sentit de responsabilitat i mereixen confiança.

■ Joan Guiteras

Un destí injust

■ Francesc Torralba i Roselló

El 15 d'octubre de 1844 va néixer Friedrich Nietzsche a Röcken-Lützen, un poble de Saxònia. Cent-cinquanta anys després, les commemoracions del seu naixement omplen les pàgines dels diaris més importants d'Europa. Filòsofs, crítics, poetes, estetes, defensors i detractors del pensador s'apleguen al seu voltant per reconèixer unànimement la seva genialitat i el to profètic de la seva obra.

Nietzsche marca la trajectòria de la filosofia occidental contemporània. Els seus aforismes, les seves sentències i la seva prosa corrosiva i sarcàstica és la llavor de múltiples corrents i tendències ideològiques del segle XX. És un autor que entusiasma, que atrau i sedueix pel seu geni, per la seva heterodoxia radical i perversa, però sobretot, pel seu vitalisme ferotge i sense excuses. La seva mort física, l'any 1900, és purament fictícia. La presència de Nietzsche en la filosofia, en la literatura, en l'art i en la poesia del segle XX és total i plena. És una herència transparent i clara.

Després de Nietzsche, el pensament occidental canvia de color, de textura i àdhuc de sintonia. Fins i tot avui, a la darrera dècada d'un segle ideològicament esgotat, Nietzsche és encara la referència per antonomàsia, el pal de paller del pensament, la columna vertebral d'una filosofia fragmentada que malda per no desaparèixer. El *dictum* de Nietzsche s'ha convertit en el *Philosophus dixit* medieval i bona part dels seus aforismes serveixen de base ideològica a molts pensadors francesos, alemanys i italians contemporanis. També en el nostre país, Nietzsche marca un estil de fer filosofia. Hi ha tota una generació de pensadors consumats, de forta presència en el camp editorial, en les càtedres universitàries i en els mass media que transpiren la prosa nietzscheana en els seus textos.

Kierkegaard va publicar el 17 de juny de 1844 a Copenhaguen *El concepte de l'angoixa* (*Om Begrebet Angest*), una obra firmada amb el pseudònim de Vigilius Haufniensis. La commemoració dels cent cinquanta anys d'aquesta publicació ha estat pràcticament nul·la. Tret d'alguna revista especialitzada germànica o danesa, la majoria dels diaris han obviat la notícia. Un destí injust, una herència traïda... La història, de vegades, perd la memòria i s'oblida de les fites importants que marquen el pas dels anys i les crestes del pensament. Kierkegaard com Nietzsche és un d'aquests cimells del pensament que canvien la història de les idees.

El concepte de l'Angoixa de Kierkegaard té una incidència vertical i una influència omniabastant en la filosofia i en la literatura del segle XX. En el camp de la filosofia *sensu stricto* aquesta omnipresència és evident. L'*angustia* d'Unamuno, l'*angoisse* sartriana i l'*Angst* jarperiana i heideggeriana enfonsen les seves arrels en el concepte forjat per l'escriptor danès. No

entrarem ara a discernir la fidelitat d'aquests autors al concepte kierkegaardià. Encara que la seva interpretació fos reduccionista i immanentista, tots ells reconeixen en Kierkegaard l'inspirador i el pare ideològic.

En el camp literari, l'angoixa kierkegaardiana té una presència notòria en els autors modernistes del primer terç del segle XI i, posteriorment, en els escriptors de la postguerra europea. L'angoixa és present en les *nivoles* i assaigs d'Unamuno, en les novel·les i els diaris de Kafka, en el teatre de Strindberg, en els textos de Chestov i en la poesia de Rilke i Pessoa. La influència de Kierkegaard és, de vegades explícita i clara. D'altres

També en el nostre país, Nietzsche marca un estil de fer filosofia. Hi ha tota una generació de pensadors consumats, de forta presència en el camp editorial, en les càtedres universitàries i en els mass media que transpiren la prosa nietzscheana en els seus textos.

cops, però, queda amagada, queda encoberta sota un hàlit de misteri.

També en el camp estrictament teològic, *El concepte de l'Angoixa* marca el destí del discurs luterà sobre Déu. La teologia dialèctica de K. Barth i de Bultmann fan referència constant a Kierkegaard i especialment a l'angoixa com a mediatra en la relació entre Déu i l'home. La descripció de la fe com un acte lliure que brolla del subjecte i que es mou en la vacil·lació i l'angoixa és una característica central de Gogarten i d'E. Brunner i té la seva font inspiradora en Kierkegaard.

El concepte d'angoixa de Kierkegaard té arrels bíbliques, teològiques i antropològiques. L'angoixa és una

actitud humana que neix de la llibertat, de la responsabilitat d'escollir el propi projecte de vida. Però aquesta elecció no té una dimensió merament horitzontal (com pretenien Sartre i Camus), sinó també vertical. L'home escull davant de Déu (*for Gud*) el sentit i la direccionalitat del seu viure. L'elecció, en Kierkegaard, té sempre una dimensió teològica i inclou la possibilitat de la frustració eterna o de la salvació plena. Kierkegaard elabora una interpretació psicològica i fenomenològica del relat del pecat original i tracta de reintrepretar-lo en el seu temps com a clau de lectura de la realitat més profunda de l'home.

Em pregunto per què aquesta obra ha quedat arraconada a les golfes de la biblioteca de la intel·lectualitat europea... Potser perquè l'angoixa és un concepte massa intens i apassionant per una època tan fràgil i feble com la nostra, que vol estintolar-se en la comoditat i l'esponjositat del discurs dèbil. Potser perquè el seu caràcter bíblic i cristià resulta anacrònic en una època postsecularitzada com la que ens ha tocat viure. Potser d'aquí cinquanta anys, en un nou paradigma cultural que ara desconexim l'angoixa de Kierkegaard serà recuperada de nou i valorada com a concepte-clau per comprendre l'existència humana.

Els girs de la història són imprevisibles i el futur és una capsa de sorpreses que ningú coneix...

Deixant de banda les possibles raons d'aquest silenci, val la pena dir que aquesta obra de Kierkegaard té una vigència total avui i sempre perquè descriu l'home universal, l'home de tots els temps que lluita per la seva llibertat i s'afronta al precipici de l'angoixa.

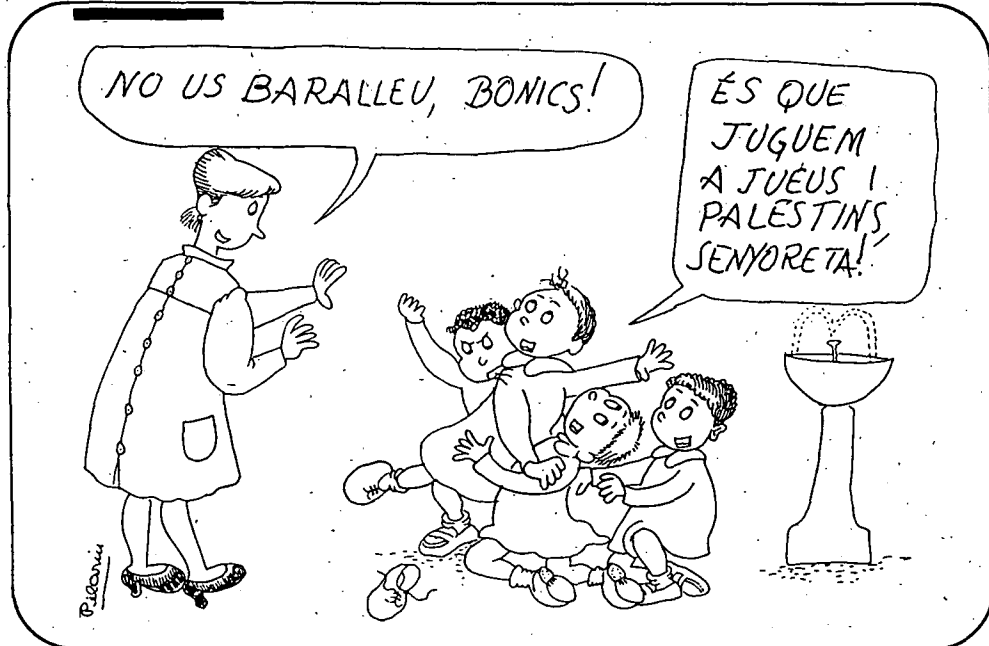
Com diu Kierkegaard el camí cap a la llibertat passa, inevitablement per l'angoixa. Aquesta és un aspecte soterrat avui. Pertot arreu aflora la llibertat com un valor conquerit per la Modernitat. Però, la llibertat no és un estat fix ni determinat, sinó que implica una dinàmica interna plena d'angoixa i de sofriment. Eludir aquest aspecte de la llibertat, és convertir-la en un estereotip, en un objecte de

consum o en un reclam polític. Kierkegaard ens ensenya que la llibertat es guanya a pols i que implica coherència, responsabilitat i angoixa.

Nietzsche i Kierkegaard, dues herències ben diferents. L'un, encimbellat i lloat en els titulars de la premsa. L'altre, amagat darrera les ombres de l'oblit. Qui aprofundeix, però, en la dermis del pensament contemporani, s'adona que ambdós pensadors del segle XIX, l'un des de les seves conviccions atees i l'altre des dels seus postulats cristians, marquen el perfil i la trajectòria del pensament contemporani.

Francesc Torralba i Roselló és doctor en Filosofia i llicenciat en Teologia

ACUDIT

RESPIR

Ho necessito!

Déu respecta l'home; sento que diuen; i pel respecte que li té, mai no el força en la seva llibertat; i, com que no el força, no pot ficar-se en les decisions que l'home pren lliurement, encara que aquestes decisions el duguin a separar-se de Déu. I l'home àdhuc pot arribar a perdre's pel gran respecte que Déu li té i li mostra. Per mi que el contingut de la Bona Nova no pot ser un

Déu que respecta fins a aquests extrems l'home, sinó un Déu que el salva àdhuc de la seva forçada llibertat. Déu, més que respectar l'home, l'estima. I tots sabem quines coses més estranyes no arriba a fer l'amor! Tot plegat em duu a esclatar en aquest clam fervent: «Pare i Senyor, Salvador: força'm tant com vulguis, tant com et sigui necessari. No cal que em tinguis tant de respecte com alguns sento que diuen, quan la meua diguem-ne llibertat s'entossudeix per mals camins! Pobre de mi! Com Simone Weil, necessito un Déu que, si cal, se m'endugui per força.

■ Miquel Estradé

Carles Torner ha conegut més de 100 bisbes d'arreu del món, ha estat testimoni de les diferències de classe a les universitats índies, ha treballat en el gran repte de l'evangelització de l'Àsia, etc. Carles Torner, un jove barceloní de 31 anys ha tingut l'oportunitat de conèixer l'Església catòlica mundial en tota la seva riquesa de matisos culturals gràcies a la tasca que va

desenvolupar del 1986 al 1991 com a president del MIEC (Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics). Poeta i pedagog, actualment, treballa com a investigador al Centre d'Estudis de Temes Contemporanis i, escriu sovint al diari *Avui*. Ja fa tres anys que va tornar de París on va viure una experiència apassionant que tot seguit comparteix amb els lectors de *Catalunya Cristiana*.

Carles Torner que ha conegut més de 100 bisbes d'arreu del món, saluda el cardenal Stephen Kim de Seül

Carles Torner i Pifarré explica la seva experiència com a president del Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics del 1986-1991

«El gran repte és aconseguir la unitat eclesial respectant cada context cultural»

Què és el MIEC i quines funcions desenvolupa actualment?

—El MIEC és una associació internacional catòlica fundada el 1921 i la seva missió és l'evangelització del medi universitari a partir dels propis estudiants. És una de les associacions catòliques que d'alguna manera va anticipar el Concili Vaticà-II. Té una vocació internacional molt clara, va estar vinculat amb les Nacions Unides des del seu començament. Dintre dels sistemes de l'ONU, té el que s'anomena estatut B, com qualsevol altra ONG (organització no-governamental). Això ens dóna dret a intervenir en les seves sessions. Nosaltres prioritzàvem el treball a la comissió de Drets Humans i a la Unesco. Actualment, el MIEC agrupa moviments d'estudiants catòlics de 63 països, als cinc continents, molt diferents segons el país. A l'Índia poden ser molts milers, a Singapur són una quarantena. Però tots tenen un

sistema de formació cristiana estructurat, una manera d'organitzar-se democràticament, algun sistema de publicació o de butlletí intern, i un reconeixement eclesial com a moviment evangelitzador del medi universitari a nivell nacional. A més d'aquests 63, hi ha una vintena de països on mantenim contactes amb comunitats d'estudiants catòlics

que encara no s'han estructurat gaire, que van fent el seu camí. Els que treballàvem als equips internacionals de coordinació fèiem normalment tres tasques. D'una banda, coordinar, amb visites, amb cartes, amb publicacions, la vida internacional del moviment. De l'altra, organitzar sessions de formació i de coordinació on participaven els dirigents de les federacions locals. I, finalment, representar aquest conjunt de moviments d'estudiants catòlics a nivell internacional, tant a les Nacions Unides com, dins l'Església, a la Santa Seu, o en la relació amb altres Organitzacions Internacionals Catòliques o amb el Consell Ecumènic de les Esglésies.

—¿Com va ser escollit president del MIEC?

—Des de feia 5 anys jo era membre del MUEC (Moviment d'Universitaris Catòlics de Catalunya i les Illes) i feia 2 anys que hi treballava. A les tardes com a permanent membre ho compaginava amb els estudis de Ciències de

l'Educació i a l'Institut de Teologia. Cal dir que el MUEC està reconegut, a nivell internacional, com a federació catalana. El 1986, a l'Assemblea Internacional, s'havia d'escollir un nou equip. Cada continent presenta en aquests casos un candidat. El MUEC, amb el suport d'altres països europeus i, fins i tot, de Senegal, em va presentar com a candidat a l'Equip Internacional i vaig ser votat per l'assemblea. Vaig ser escollit, doncs, com a català, perquè a Espanya hi ha un altre moviment: la JEC espanyola. Això és important: hi ha força ONG catalanes, algunes d'Església, que són reconegudes internacionalment i eclesialment com a representants del nostre país. Això em va provocar situacions divertides. Recordo un esmorzar amb tota la conferència episcopal ugandesa on vaig haver d'explicar-los, amb el meu pobre italià, el que era Catalunya. O la magnífica comprensió de la nostra identitat cultural quan ho explicava a estudiants de l'Índia.

Compaginar el treball amb la pregària

—¿Quina tasca havia de desenvolupar?

—Vaig anar a viure a París on treballava en un equip on hi havia una colombiana, un zairès, una coreana i un consiliari que era de Quebec. Però no solament era una comunitat de treball sinó també de pregària i de fe. Analitzàvem les diverses situacions a la llum de la paraula de Déu. Ens vam repartir la coordinació dels cinc continents i jo em vaig ocupar de l'Àsia.

—Crec que la seva vida va canviar completament i es va haver d'adaptar a un ritme de treball molt fort.

—Sí, va ser un canvi radical que comportava l'arrelament en una altra comunitat. Era un treball de coordinació internacional, viatjava uns 7 mesos a l'any, participava a les sessions de la Comissió de Drets Humans de l'ONU, a Ginebra, o havia de fer intervencions a la Unesco, a París, però darrera del que deia hi havia una comunitat intercultural de fe. Això fa que les organitzacions internacionals catòliques treballin d'una manera peculiar, perquè a més de la feina habitual de qualsevol organització internacional, necessitem mantenir un permanent treball espiritual. És una tensió fèrtil: d'una banda la necessitat de ser eficaç en una feina que sempre és desbordant, de l'altra haver de mantenir espais de gratuïtat, de pregària comunitària i de silenci per a nodrir aquesta feina. Puc dir que vaig viure a fons l'Església mundial, com una fantàstica xarxa de relacions humanes. Si viatjava a Corea em rebia la presidenta dels estudiants catòlics i vivia durant tres setmanes en comunitats d'estudiants d'arreu del país. De fet, el MIEC dinamitza la xarxa eclesial i sobretot les comunitats d'estudiants catòlics locals, que comparteixen anhels i reptes i aprenen les unes de les altres. Per a nosaltres, el subjecte de l'evangelització és sempre el propi cristià o cristiana.

—¿D'alguna manera, va esdevenir una veu dins l'Església que es feia ressò de les inquietuds dels joves?

—Sí, per exemple en el Sinode africà sobre el laicat el 1987. L'Etienne, el zairès del meu equip internacional, va ser un dels observadors laics, i tant en François (el consiliari de Quebec) com jo vam passar tot aquell mes d'octubre a Roma treballant plegats. Vam fer una intervenció davant tots

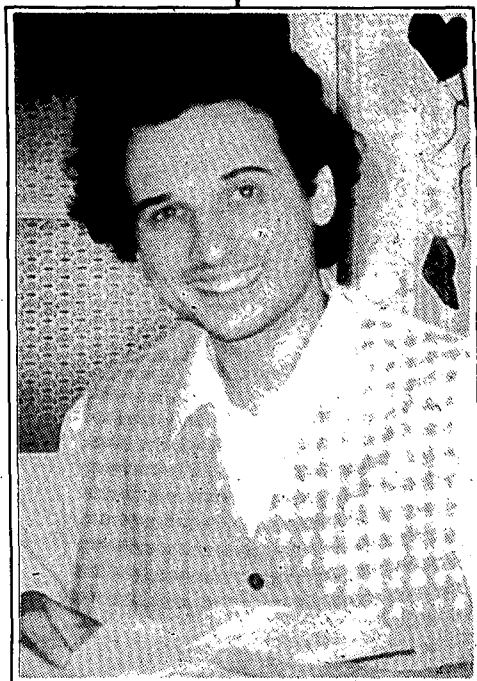
De dreta a esquerra, François Lapierre, missioner de Quebec, Olga Lucia Ramirez, estudiant d'antropologia de Colòmbia, Lawrence Kwark Eun Kyung, estudiant de Química de Corea, Carles Torner i Pifarré de Catalunya i Etienne Bisimwa, estudiant de Ciències Exactes del Zaire. Tots formaven l'Equip Internacional del MIEC que van treballar i viure en comunitat a París del 1986 al 1991

Carles Torner enmig de la foto va redactar el manifest final de l'assemblea «Els estudiants cristians compromesos en la cultura d'avui» que va aplegar universitaris d'arreu del món durant una setmana als suburbis de Lima.

PERFIL

Carles Torner i Pifarré va néixer a Barcelona el 1963, llicenciat en Pedagogia i Teologia, va ser president del Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics del 1986 al 1991. Ha destacat com un jove valor de la poesia catalana. Ha publicat tres llibres: *A la ciutat blanca* que va aconseguir el premi Amadeu Oller el 1984, *Als límits de la sal* que li va representar el premi Carles Riba del 1984 i *L'àngel del saqueig* el 1989 que s'inspira en algunes de les experiències de la tasca que va realitzar en el MIEC. Enguany publicarà *El principi acollida. Sobre el diàleg intercultural*, un assaig sobre les relacions interculturals en un medi internacional, a partir d'articles, lectures i records del treball al MIEC.

els bisbes congregats sobre l'evangelització dels joves. També érem la veu de joves d'arreu davant les Nacions Unides. Prioritzàvem el treball a la Unesco, tant pel que fa a la reflexió sobre la universitat com pel que fa a l'alfabetització, perquè moltes federacions del MIEC a l'Àfrica col·laboren amb la UNESCO. I en molts països, el nostre Moviment Internacional era un dels canals a través dels quals els estudiants víctimes de violacions podien arribar a la Comissió de Drets Humans de l'ONU. Vaig denunciar repetidament casos dramàtics de Guatemala, el Salvador, Perú, Sri Lanka, Corea i altres països on es torturen o desapareixen estudiants.

—**¿Quines són les fonts de finançament del MIEC?**

—De fet, i això em comportava molt del treball, és un finançament fonamentalment d'Església per a promoure l'evangelització del món universitari i la formació en països del Tercer Món. Un dels accents del MIEC és posar els estudiants universitaris al servei del seu país i al servei dels pobres.

La unitat eclesial: el gran repte

—**¿Segons la seva experiència, es pot parlar d'una unitat eclesial arreu del món?**

—Aquest és el gran repte d'avui dia perquè l'Església és una, universal i catòlica

però a cada context cultural cal trobar la manera de proclamar l'Evangeli i em sembla que tot just comencem a percebre el que significa aquest procés. El Vaticà II va capgirar la manera d'entendre l'evangelització, va posar la Bíblia en mans de les comunitats cristianes. A Llatinoamèrica i en alguns països de l'Àsia he pogut tenir l'experiència de la força que té la lectura directa de la Paraula de Déu en les comunitats. Jo moltes vegades veia la meua feina com un petit laboratori del que és fer Església universal, perquè parties de la unitat però en una trobada de 15 dies, sortien molts conflictes interculturals. Era important expressar el que sentíem, posar-ho a la llum de la paraula de Déu, fer pregària, fins i tot, reconciliar-nos, vivíem la unitat de l'Església però com una cosa que mai no està del tot creada sinó que continuament s'ha de treballar i on el diàleg és fonamental.

—**¿Quins conflictes interculturals recorda més?**

—Vam fer una sessió a l'Índia sobre el diàleg amb altres religions. En aquells moments Joan Pau II havia rebut els bisbes a Mali i havia donat tot el seu suport a la pastoral d'universitaris, on hi ha presència de cristians en grups de joves catòlics, participant en tota mena d'activitats i respectant la diferència religiosa entre uns i altres.

És un veritable testimoni de tolerància i de fraternitat interreligiosa.

Però quan el delegat libanès escoltava la feina que feien o quan comprovava que en la delegació de Mali o de l'Índia hi havia efectivament estudiants d'altres religions, veia visions. Ell venia d'un país marcat per una guerra de religió! Sols amb molta paciència i diàleg van poder obrir-se els uns a l'experiència dels altres i superar la incomprensió inicial. Els nous reptes que afronta l'Església són fantàstics, com ara aquest del diàleg amb altres religions. O tal com jo el vaig viure a l'Àsia, el repte d'encarnar-se en les situacions de més extrema pobresa. Pensi que a l'Índia on més conversions al cristianisme hi ha és entre els intocables, els pàries, els exclosos del sistema de castes. El nostre moviment tenia com a prioritat la promoció dels intocables, de les dones i dels membres dels grups tribals, molt marginats socialment.

Universitaris compromesos

—**¿Quina experiència el va impactar més de la seva tasca internacional?**

—Vaig estar vivint durant set dies en els grans suburbis que hi ha a la perifèria de Lima. Com a estudiants cristians, el nostre gran repte era pensar en el compromís de

base, en barris molt pobres on els estudiants fan tota mena de treballs parroquials, de formació, de servei. La vida quotidiana era molt dura, començava l'epidèmia de còlera. Des d'aquella realitat, ens vam plantejar la nostra feina d'estudiants i futurs professionals per a promoure una cultura de la vida enmig d'aquella presència contínua de violència i mort al nostre voltant. Recordo intensament d'aquella reunió que em va tocar redactar el manifest final. Era compromès; havia de reflectir la realitat, els anhels, la recerca de Déu de persones vingudes dels cinc continents. Vaig optar per reprendre tota la reflexió bíblica que havíem fet a la trobada, sobre l'aventura d'Abraham, com havia deixat enrera la pròpia cultura i havia caminat cap a un Déu desconegut. Encara sento el silenci intens quan vaig llegir el document, i els aplaudiments en acabar. Tothom s'hi sentia reconegut. No ho dic amb cap orgull: el que recordo és el sentiment d'haver-nos posat en mans de l'Esperit. Érem gent d'arreu, i ens adonàvem que, com a moviment internacional d'Església, havíem fet un pas endavant.

—**Precisament quan va tornar a Barcelona l'any 1991 després de finalitzar la feina com a president del MIEC, l'arquebisbat de Barcelona li va encarregar un projecte relacionat amb el temple Abraham. ¿En què consistia?**

—Sí, em van proposar col·laborar amb aquest temple que per a mi és una de les iniciatives més interessants que s'han fet a Catalunya i amb més perspectiva de futur ja que promou el diàleg entre religions a partir de la pregària. Em van demanar si volia escriure el text de l'oratori amb el qual es va inaugurar el temple. Josep Crivillé va compondre la música, que va ser cantada pel Quartet Taltabull. Vaig escriure un text poètic on vaig reprendre aquella visió sobre Abraham a la trobada de Lima. Volia reflectir la dimensió universal dels Jocs Olímpics però des d'una perspectiva explícitament creient: Abraham com a pare de les 3 grans religions monoteistes: musulmans, jueus i les diverses confessions del cristianisme que confia en Déu. Em vaig basar en la figura d'Abraham lligada amb el que són els fugitius i pelegrins dels cinc continents. El resultat fou un treball contextualitzat amb situacions que en aquell moment es vivien. Els protagonistes de l'oratori són una persona de Timor de l'est que fugí per Oceania, una dona de Vukovar per Europa, una de les mares d'un suburbi de Lima per Amèrica, per l'Àsia vaig triar la figura de Sara i per l'Àfrica, un jueu negre d'una de les tribus d'Etiòpia. Cada personatge té el nom d'una de les campanes del temple Abraham: Maria del Mar, Eulàlia, Mare de la Pau, Sara i Montserrat.

■ Glòria Carrizosa

«Cal transmetre l'experiència quotidiana de les dones d'Església»

—**¿Quina opinió li mereix el que es va dir i les conclusions a què va arribar la Conferència Internacional sobre Població i Desenvolupament?**

—No ho he seguit amb gaire passió perquè m'ha semblat un debat molt falsejat tal com s'ha filtrat als mitjans de comunicació. Jo el que he vist és un enfrontament entre dos pensaments poc tolerants: per una banda la manera d'intervenir el Vaticà en un fòrum internacional que pel que jo conec em va semblar fora de lloc i per altra banda, la reacció de la majoria de gent liberal, de la premsa occidental, que contestava al Vaticà amb molta força, però ningú no ha estat capaç de centrar realment el que per mi és el tema de la població que són els contextos de desenvolupament diversos de cadascun dels continents. La única manera de tractar aquest tema és mitjançant el diàleg i no crear l'enfrontament entre dues visions que engloven tot el món de dalt a baix.

—**Però el problema de la superpoblació afecta a molts països del Tercer Món. ¿Quin camí creu que seria l'adient per controlar l'augment de la població tenint en compte la dignitat de la persona?**

—El tema fonamental per mi és el paper de la dona en cadascuna de les societats, l'educació que rep, el seu paper en la família, la seva autonomia moral. No es poden plantejar les qüestions morals descontextualitzades. Per això cal privilegiar les veus que parlen des de l'experiència real... L'Església, a la cimera del Caire, ha perdut una oportunitat: fer sentir la veu de

dones d'Església que haurien mostrat al món com, en moltes comunitats locals, l'experiència cristiana promou l'alliberament de la dona, a l'Àfrica, a l'Àsia, a Llatinoamèrica. L'actual presidenta dels professionals catòlics, una dona de Tanzània, economista, mare de sis fills, podria explicar com a tot l'Est de l'Àfrica, els grups d'Església i les parròquies promouen la responsabilització familiar de la dona, la seva capacitat de decisió pel que fa al nombre de fills. En comptes d'aquesta imatge d'una Església compromesa en la dignitat de la dona, al Caire l'Església ha donat una imatge d'intolerància.

—**¿Quines expectatives té posades en el Concili Provincial de la Tarraconense?**

—Ho visc com una paradoxa. D'una banda m'alegra el gest valent dels nostres bisbes en convocar el Concili Català, un gest lúcid, obert al futur, posant al centre de la nostra Església allò que més ens costa, que és el diàleg. D'altra banda, i abans que la consulta i el diàleg hagi agafat volada, comencen a sentir-se veus, sobretot per alguns responsables de tirar endavant el Concili, cridant a la prudència. Ens adverteixen que a l'Església catòlica són ben poques les coses que es poden decidir a nivell local. ¿De què tenen por? em pregunto. La por no mou muntanyes! En canvi, jo visc el moment actual de forma apassionant: fa molts anys que no hi havia tanta receptivitat al que els cristians poguéssim dir de forma positiva. L'anticlericalisme està desapareixent. El nostre país necessita gent que plantegi qüestions de fons. ¿Per què no podem fer-ho els cristians, i més encara amb la força del Concili?

El cap de RENAMO, Alfonso Dhlakama, en el moment d'emetre el seu vot durant les eleccions a Moçambic

uen que les eleccions s'han dut a terme netament, i sembla que el gran guanyador és l'actual president, Alberto Chissano. Déu faci que l'oposició accepti el resultat. Moçambic és un país de 799.380 km², amb 15 milions d'habitants, amb molt analfabetisme, amb un PIB per habitant de 60 dòlars, i una mitjana d'esperança de vida d'uns 47 anys. Un cop pacificat el país, endegat per camins democràtics, és molta la tasca que espera als seus governants i sobretot que sàpiguin

posar els interessos de tot el poble per damunt dels interessos particulars o tribals.

Eleccions a Moçambic

Estem poc acostumats a notícies de certs punts del planeta que, sigui per llunyans, per pocs incidents, o perquè les de països més propers ens són de més interès, passen desapercebuts, o perquè, en certa manera, són com oblidats en els nostres mitjans de comunicació. Només quan allí la notícia té una certa transcendència, surt a les pàgines dels diaris d'aquí. Aquest és el cas de Moçambic, l'antiga colònia portuguesa, ascendida a la independència l'any 1975, i des de llavors immersa en una inútil guerra civil en la qual s'enfrontaven per una part les forces del Front d'Alliberament de Moçambic (FRELIMO), i per l'altra el moviment guerriller Resistència Nacional de Moçambic (RENAMO). Finalment, aconseguida la pau fruit de la intervenció de les Nacions Unides, que, a més, hi té desplaçats 6.000 cascos blaus, i també hi ha invertit uns mil milions de dòlars, s'ha arribat a convocar, per aquests dies, eleccions generals en les quals Alberto Chissano, líder del FRELIMO, i Alfonso Dhlakama, líder del RENAMO, mesuraran les seves forces democràticament. Informacions d'última hora, procedents dels observadors internacionals di-

Vers la normalitat a Haití

El president Aristide ha elegit el seu primer cap de govern, Smarck Michel, de 57 anys. Segons la Constitució haitiana el cap del govern té gairebé tant pes polític com el mateix president de la República. Michel haurà de dirigir el país fins que se celebrin eleccions generals l'any 1995, i

presentarà el seu programa al Senat i a la Cambra de Diputats, dels quals s'espera l'aprovació sense discussió. Michel és un acabalat home de negocis, i amic personal del president Aristide, i la tasca que li espera no és pas senzilla, ja que són moltes les ferides obertes en el poble haitià a causa dels tres darrers anys de dictadura colpista.

Notícia de Rwanda

La veritat és que les notícies que ens arriben del turmentat país africà no són gaire falagueres. Sembla que els guanyadors de la guerra, els tutsis, es dediquen, segons denuncia l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) i també Amnistia Internacional (AI), a la venjança contra els hutus, els quals romanen als camps de concentració del Zaire i altres punts, sense voler tornar al seu país per por de represàlies. Segons un informe de l'ACNUR, el nou govern tutsi i el seu exèrcit exterminen sistemàticament els hutus, i l'informe d'AI confirma els fets. Finalment, procedent de Nairobi, una notícia de l'agència Reuter explica que a Burundi, homes armats i uniformats maten 54 refugiats rwandesos, disparant indiscriminadament sobre homes, dones i nens. I aquest, segons la mateixa agència, no és un cas aïllat, sinó que és, senzillament, un de tants... que és de cada dia.

Sang innocent a Algèria

Hom es pregunta què passa a Algèria, com ha d'actuar el govern per pacificar el país per tal que entri veritablement pels camins de progrés i prosperitat. Hom pen-

Soldats israelians preparen curosament l'escenari on es duria a terme l'acte de firma del tractat de pau jordano-israelià

sa que havia de ser molt greu la situació, fins i tot la misèria, perquè l'electorat s'aboqués, fa uns tres anys, a la més extrema de les candidatures que, en exemple d'altres punts del món àrab, no havia de portar més que una nova opressió material i espiritual, no podia dur més que a un nou obscurantisme medieval. El govern aleshores constituït no va reconèixer el resultat de les eleccions, i empresonà els principals líders del FIS (Front Islàmic de Salvació), guanyador dels comicis. El resultat ja s'ha vist, perquè els intransigents fonamentalistes islàmics, ben armats, i des de l'ombra, dicten la seva llei de mort indiscriminadament. I més enllà de la indiscriminació, elegint curosament les seves víctimes, causant-les allí on més poden doldre. Aquest és el cas de l'assassinat de les dues monges espanyoles, Esther Panigua Alonso i Maria Caridad Álvarez Martín, dues dones que dedicaven la seva vida als més necessitats, als desvalguts físics i mentals d'un hospital d'Alger, el Maillot, situat en el barri popular de Bab el Oued. I hom es pregunta què han aconseguit els integristes islàmics amb aquest assassinat que, segur, no afavorirà en res la seva causa, ans al contrari, l'allunyarà del poble que diuen defensar, perquè és precisament aquest poble el que s'ha sentit vexat, perquè s'ha vist privat d'una ajuda totalment desinteressada.

■ Oriol Camps

Tot Port-au-Prince es vestí de festa per a l'arribada del president legítim, Jean-Bertrand Aristide

El president dels Estats Units, Bill Clinton, va efectuar la setmana passada un viatge oficial al Pròxim Orient, acompanyat pel seu secretari d'Estat, Warren Christopher. Egipte, Jordània, Israel, Síria, Kuwait i Aràbia Saudita van ser les sis escales d'una visita històrica, la més important i extensa realitzada per un president nord-americà a l'esmentada regió des del viatge de Richard Nixon el 1974. Donar una nova embranzida al procés de pau a tot el Pròxim Orient i assolir l'anhelada reconciliació entre els seus pobles foren els primordials objectius del mandatari nord-americà que, un cop finalitzat el periple, marxà cap a Washington esperançat i satisfet pels resultats obtinguts.

Al Caire, Clinton va retre homenatge a l'anterior president egipci Anwar al-Sadat, en una cerimònia davant la seva tomba. Sadat fou el primer líder àrab

La pau entre Israel i el món àrab, a un pas

que va firmar la pau amb Israel, el 1979, i va pagar aquest gest amb la vida ja que fou assassinat dos anys després per un grup de musulmans integristes. Posteriorment, l'estadant de la Casa Blanca assistí a la firma del tractat de pau entre Israel i Jordània, que s'esdevingué al desert d'Aravà, a la frontera entre els dos Estats. D'aquesta manera el regne haiximita es converteix en el segon país àrab que estableix oficialment la pau amb l'Estat hebreu, un pas cabdal per a la convivència pacífica entre Israel i el món àrab. Però la peça clau per aconseguir-ho definitivament rau en el diàleg directe i d'alt nivell siriano-israelià.

Bill Clinton va entrevistar-se amb el president sirí, Hafez al-Assad, per tal de desbloquejar les negociacions entre Israel i Síria. El contenciós dels Alts del Golan i el terrorisme fonamentalista islàmic foren les dues qüestions bàsiques que tractaren. Síria oferí la pau a canvi de la retirada israeliana dels territoris que ocupen des del 1967, a la guerra dels Sis Dies. Per la seva banda, Israel va proposar la creació d'una zona de seguretat controlada per forces internacionals. El president nord-americà va invitar el govern de Damasc a seguir l'exemple de Jordània alhora que demanà a Al-Assad l'expulsió del seu país de qual-sevol element terrorista. Caldrà que Síria accepti aquestes mesures perquè la pau sigui una realitat al Pròxim Orient.

■ Miquel Àngel Codina

La formació litúrgica (1)

Litúrgia

■ Pere Tena

És difícil trobar un text que parli de la renovació litúrgica i no es refereixi, en un o altre moment, a la necessitat de la formació litúrgica. Ho fa la Constitució sobre la Litúrgia, del Concili Vaticà II (nn. 14 i següents) i ho fan els documents episcopals. Per poc que hàgim parlat d'aquest tema, ho hem fet cadascú de nosaltres.

I amb tota la raó. De la mateixa manera que parlem de la necessitat de la formació cristiana, com quelcom en constant progrés, també parlem —com un aspecte de la formació cristiana— de la formació litúrgica.

El catecumenat

En aquest punt, ens adonem que la formació litúrgica no és ni independent de la formació cristiana, ni hi és afegida. És, exactament, un dels seus aspectes fonamentals. Massa vegades, en altres temps i potser encara avui, alguns han pensat que la formació litúrgica era una mena d'assignatura «complementària» més encara, una assignatura «lliure», en el conjunt de l'educació de la fe. La formació litúrgica seria, segons aquesta visió, quelcom que interessa a uns cristians determinats perquè «en senten el gust», perquè es troben «especialment cridats» a aprofundir-ne el sentit, perquè la seva «espiritualitat» troba en la litúrgia un aliment, etc. Amb aquesta manera de

veure les coses poden explicar-se expressions com aquesta —que no invento—: «A mi també m'agrada molt la Litúrgia...» O bé la declaració, no infreqüent, que «La litúrgia no és popular».

En contrapunt amb aquestes apreciacions, és interessant veure com el Ritual de la iniciació cristiana dels adults presenta l'itinerari del catecumenat, és a dir, l'itinerari vers el baptisme. Quatre són les dimensions que comporta aquest període de formació: la catequesi, l'aprenentatge de la manera de viure cristiana, la participació a les celebracions litúrgiques, i l'esforç del testimoni cristià per l'evangelització. Les tres primeres dimensions es presenten íntimament vinculades a la litúrgia de l'Església. La catequesi, gradual i íntegra, «ha de ser acomodada a l'any litúrgic», i ha de dur els catecúmens «a un íntim coneixement del misteri de la salvació, en el qual desitgen participar». L'aprenentatge de la vida cristiana comporta «acostumar-se a pregar Déu amb més facilitat». La participació a les celebracions litúrgiques es fa en benefici dels mateixos participants: «son ajudats per la Mare Església en el seu camí, i són purificats a poc a poc a través dels ritus litúrgics, i sostinguts per la benedicció divina». Aquesta pauta del catecumenat no és vàlida només als adults que han de rebre el baptisme; és una orientació precisa i preciosa per a tot el pro-

cés de formació cristiana, començant per la catequesi infantil. En el fons, es tracta de concebre la formació cristiana com una «iniciació», és a dir, com una verdadera introducció al misteri de la comunicació de la vida divina, que s'ha obert definitivament als homes en el misteri de Crist. Amb aquesta forma d'entendre la formació cristiana, és clar que la litúrgia amb els sacraments, i en primer lloc l'Eucaristia, ocupen un lloc central: és en els sacraments on el misteri de Crist s'apropa realment amb tota la seva força als homes, en l'Església.

L'estil sacramental de la vida del cristià

La frase és de Joan Pau II, en la seva carta «La cena del Senyor», adreçada als bisbes en el dijous sant del 1980. Heus aquí el text: «Menar una vida fonamentada en els sacraments, animada pel sacerdot comú, significa per damunt de tot, per part del cristià, desitjar que Déu actuï en ell per fer-lo arribar en l'Esperit a la plena maduresa del Crist». Déu, per la seva banda, no el toca solament a través dels esdeveniments i amb la seva gràcia interna, sinó que actua en ell, amb una certesa i una força més grans, per mitjà dels sacraments. Aquests donen la seva vida un estil sacramental».

Amb aquesta breu explicació el Papa

accentua allò que és bàsic en la vida del cristià. Aquesta, en efecte, no es resol simplement en bones idees, en bones obres, en meditacions o en contemplació pura. La vida del cristià comporta essencialment un element d'exterioritat, de visibilitat, de mediació. Quan això no és comprès, hom no sap què fer amb els sacraments, i amb tota la litúrgia de l'Església. Més encara, potser no se sap què fer amb el Verb fet home, i amb l'Església mateixa.

No és gens estrany que un plantejament de la vida cristiana amb fort predomini intel·lectual, voluntarista, espiritualista, deixi els sacraments i la litúrgia de l'Església a un nivell de «pràctiques» que cal observar, però que no arriben a integrar-se harmònicament amb el conjunt de la relació entre nosaltres i Déu, en l'Església. I tampoc no és estrany que sorgeixi així la sospita d'extermisme envers la litúrgia de l'Església: ho és, d'externa, la litúrgia, perquè és mediació sacramental. I nosaltres la celebrem en la seva exterioritat, creient que Déu actua donant eficàcia santificadora a aquests misteris, i demanant alhora que les nostres celebracions siguin dignes dels dons sagrats que rebem (vegeu «sobre les ofrenes» del diumenge 13 durant l'any).

(Publicat el 27-VIII-1992)

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXXII durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

La viuda va fer un panet i el donà a Elies

Lectura del primer llibre dels Reis

17: En aquell temps, 10el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble, hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» 11Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» 12Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.» 13Elies li respongué: «No tinguïs por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per a mi i dona-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. 14Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que el Senyor enviarà la pluja al país.» 15Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tan ella com la seva família van poder menjar: 16no es va buidar el pot de farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

Paraula de Déu.

Salm responsorial 145 (R. v. 1)

6«El Senyor, que es manté fidel per sempre,
7fa justícia als oprimits;
dóna pa als qui tenen fam.

El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meua.

O bé:

R. Al·leluia.

8El Senyor dóna la vista als cecs,
el Senyor redreça els vençuts,

el Senyor estima els justos;
9el Senyor guarda els forasters. R.

Manté les viudes i els orfes,
i capgira els camins dels injustos.

10El Senyor regna per sempre,
és el teu Déu, Sió, per tots els segles. R.

Lectura segona

*Crist va ser ofert una sola vegada,
quan va prendre damunt seu els pecats de tots*

Lectura de la carta als cristians hebreus

9: 24Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. 25El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'ofrir moltes vegades, 26altrament, hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada com a víctima per a abolir el pecat. 27Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. 28Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se,

no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Paraula de Déu.

Al·leluia (Mt 5:3) o bé un altre

Feliços els pobres en l'esperit:
el Regne del cel és per a ells.

Evangelí

*Aquesta viuda pobre és la que ha donat
més que tots*

Lectura de l'evangelí segons sant Marc

12: En aquell temps, [38Jesús, instruint la gent, deia: «No us fieu dels mestres de la Llei. Els agrada de passejar-se amb els seus vestits, i que la gent els saludi a les places, 39que els facin ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula; 40devoren els béns de les viudes i, al moment de l'oració, per fer-se veure, es posen filactèries ben llargues. Són els qui seran judicats més rigorosament.]

41Estant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, 42però vingué una viuda pobre que hi tirà dues monedes de les més petites. 43Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots; 44els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia.»

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: B; feriat: II)

SETMANA 32 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 4a)

NOVEMBRE:

6. Diumenge 32 durant l'any: *verd*. Lectures: 1R 17:10-16 (Salm 145) / He 9:24-28 / Mc 12:38-44.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Sever, bisbe (de Barcelona) i màrtir. Sant Leonard, anacoreta; beata Beatriu, verge; beata Josepa Naval i Girbés, verge (seglar, d'Algemés, València).
7. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: Tt 2:1-8.11-14 (Salm 23) / Lc 17:1-6.
Bisbat de Lleida: memòria lliure del beat Francesc Palau, prevere (carmelita, fundador dels Germans i les Germanes Carmelites, nat a Aitona, Segrià) (*blanc*).
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Ernest, màrtir; santa Carina, verge i màrtir; sant Severí, màrtir; beat Jacint-Maria Castañeda, prevere (dominicà) i màrtir (a Indo-xina, nat a Xàtiva).
8. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: Tt 2:1-8.11-14 (Salm 36) / Lc 17:1-6.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, coneguts per «màrtirs coronats»; sant Deodat I, papa; beata Isabel de la Trinitat, verge (carmelita).
Festes majors: Santa Coloma de Queralt.
9. Dimecres. Festa de la dedicació de la basílica del Laterà (Roma, s. IV): *blanc*. Lectures: Ez 47:1-2.8-9.12, o bé 1C 3:9c-11.16-17 (Salm 45) / Jo 2:13-22.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Festa del Santcrist de Balaguer; Mare de Déu de l'Almudena (Madrid); sant Teodor, màrtir (soldat).
Festes majors: Balaguer i Beget.
10. Dijous. Memòria de sant Lleó el Gran, papa i doctor de l'Església: *blanc*. Lectures del dia: Flm 7-20 (Salm 145) / Lc 17:20-25.
Bisbat de Solsona: festa de la dedicació de la catedral (col·legiata 1163) (*blanc*; lectures: Ac 28:11-16.30-31 / Mt 14:22-33).
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Andreu Avel·lí, prevere (teatí); sant Tiberi, màrtir; santa Teopista, verge.
11. Divendres. Memòria de sant Martí de Tours, bisbe (abans monjo): *blanc*. Lectures del dia: 2Jo 4-9 (Salm 118) / Lc 17:26-37.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Menna, màrtir (soldat).
Festes majors: Adraén, els Alamús, l'Aleixar, Altafulla, Arenys de Munt, l'Armentera, Ars, Bescaran, el Brull, Calonge, Campelles, Carme, Cerdanyola del Vallès, el Far d'Empordà, la Figuera, Lladorre, Maçanet de Cabrenys, Masarac, el Morell, Mura, la Nou de Berguedà, Peralada, Pontós, Puig-reig, Sant Celoni, Sant Martí d'Albars, Sant Martí de Centelles, Sant Martí de Maldà, Sant Martí Sarroca, Sant Martí Sescorts, Sant Martí Sesgueioles, Sant Martí de Tous, Santa Maria de Merlès, Sentmenat, Sobremunt, Teià, Torrelles de Llobregat, Viladrau, Vilallonga del Camp, Vilallonga de Ter, el Vilar d'Urtx, Vilaverd i Xerta.
12. Dissabte. Memòria de sant Josafat, bisbe (de ritu oriental) i màrtir (per la unitat dels cristians): *vermell*. Lectures del dia: 3Jo 5-8 (Salm 111) / Lc 18:1-8.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Emilià (Millán) de «la Cogolla», ermità (a la Rioja).
Festes majors: Pau.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(1Re 17:10-16)

La difícil construcció de l'esperança

■ Josep M. Aragonès

El context de la perícopa

Aquesta perícopa ha estat escollida en funció del que proclamarà avui la lectura de l'evangeli (Mc 12:38-44). En ambdós textos es fa recaure el protagonisme exemplar en una viuda que, enmig de la seva pobresa, sap acollir Déu. La viuda de l'evangeli l'acull en la magnificència del seu temple. La del nostre relat acull Déu en la persona d'un desconegut. Aquesta dona, que viu en un temps de fam general que amenaça sobretot els desvalguts, comparteix amb el profeta el grapat de farina que li queda. Després Déu dirà. Encara una altra característica de la nostra protagonista: és una dona estrangera, pagana, doncs —*Per la vida del Senyor, el teu Déu*, exclamarà la dona (v. 12a)—, i acollirà Elies, l'home de Déu (v. 18).

Per entendre bé la nostra perícopa cal llegir tot el c. 17, que inicia l'anomenat cicle d'Elies (1Re 17-2Re 1), una sèrie de narracions de profecia i compliment destinades a enfortir l'esperança en Jahveh per part del poble que sofreix les conseqüències d'un temps marcadament impietós. L'autor bíblic que, fins ara ha anat seguint el que en podríem dir la història teològica dels reis d'Israel, ens fa assistir a la lluita entre Jahveh, el Déu del poble, i Baal, el déu estranger imposat per la força. Els portaveus de Jahveh, els profetes, es drecen contra el rei i el poble davant de la seva apostasia. El rei Acab s'ha deixat seduir per la impietat de la seva muller Jezabel, que s'ha llençat a una mena de croada per implantar a Israel el culte del déu dels fenicis, fins a aconseguir que esdevingués religió oficialment reconeguda a Israel. És en aquests moments que fa la seva aparició un home excepcional, Elies, el sol nom del qual —Jahveh-és-el-meu-Déu— és ja una revelació del programa d'acció d'aquest profeta. Elies anuncia al rei i al poble una llarga sequera que flagellarà el país amb el fantasma de la fam, com a càstig de Jahveh. Per això ha de fugir i s'amaga al torrent de Querit, a l'est del Jordà. Allí, *els corbs li portaven pa i carn cada matí i cada vespre, i bevia aigua del torrent* (v. 6). És una manera de dir-nos la vida dura del proscrit que viu a la bona de Déu. La sequera, però, segueix implacable i acaba eixugant el torrent. Llavors Jahveh fa marxar Elies: *Vés a Sarepta de Sidó i queda-t'hi: he disposat que et mantingui una viuda d'aquella ciutat* (v. 9). I Elies se n'hi anà.

Una lliçó de confiança

Malgrat la penosa realitat que condemna la

viuda i el seu fill a morir de fam (v. 12), Elies exhorta la dona a confiar en Jahveh: *No tinguis por* (v. 13a). És la consigna bíblica de l'esperança, la formulació més antiga de l'anunci joios de la salvació: alliberar els homes de la por, l'enemic ancestral de la humanitat de tots els temps. Jahveh és el Déu que salva, i ho fa perquè és l'únic totpoderós i el qui no falla mai en la paraula donada. Aquesta és la lliçó principal de la nostra perícopa.

Elies posa a prova la fe de la viuda: *Primer fes un palet per a mi i dona-me'l; després ja enfaràs per a tu i per al teu fill* (v. 13b). La prova és dura, però porta el segell de Déu: *Això diu el Senyor, Déu d'Israel* (v. 14a). És una invitació a confiar sols en la paraula del Senyor. No es pot confiar en res més. Ni en el petit grapat de farina i la mica d'oli, que són el signe del gest instintiu d'aferrar-se a la vida. Tampoc no ha de prevaldre el fort lligam de l'amor de mare. Déu és més fort i més segur. Només ell. Les paraules del profeta arriben aquí al grau més alt de la predicció del futur. Fora d'aquestes paraules tota la realitat circumdant és tenebra pura. I en la seva pobresa, la dona es manifesta rica d'esperança en el Senyor que salva: *Ella va fer tal com Elies li havia dit* (v. 15a). És la resposta de la fe. Una resposta feta d'amor i de donació. Així es construeix l'esperança, que no és una il·lusió vana, sinó seguretat en la força de l'essència més íntima de Déu. La dona ha complert. Ara és Jahveh el qui no es deixa vèncer en generositat: *Durant molts dies, tant ella com la seva família van poder menjar... tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies* (vv. 15-16).

Viure l'esperança

L'esperança no és una virtut fàcil. Es necessita l'audàcia de la fe per a viure-la. De fet és un do de Déu, sense el qual no fóra possible que l'esperança florís en el cor de l'home. Déu dóna i manté l'esperança, i a l'home li toca acollir-la i donar-hi resposta. És un procés llarg i costós. Un procés que dura tot la vida. Cal construir-la amb fe i amb amor. I amb esforç constant, fins i tot amb heroisme moltes vegades. L'única força de l'esperança és la paraula de Déu. I d'aquí li pervenen tota la seva grandesa i el nervi de sustentament de l'esforç humà que posseeix. Mantenir-s'hi fidel ha de ser el propòsit i la lluita del cristià. Únicament així tindrà a mà l'autèntica jerarquia de valors que li farà possible una lectura teològica dels signes dels temps i dels esdeveniments de la història.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

Déu sempre és més enllà

Déu es deixa sentir i a vegades tocar, però continua sent l'incognoscible, l'inassequible. L'ànima sap que Déu hi és present. No en pot dubtar. Tanmateix, si intenta d'aproximar-se per veure'l de més a prop, per abastar-lo, palpar-lo, davant seu només hi troba un esbarzer les espines del qual el fereixen. Misteri d'aquests objectes familiars que serveixen de punt de partença a la revelació de Déu! Al desert, el esbarzer cremava, però no és consumia. La flama es trobava més a l'ànima de Moisès que a l'esbarzer.

Déu no és la presència sentida, ni la flama ardent, perquè res pot explicar-ho perfectament. Mai és el que veig, mai és el que toco; en allò que veig, el veig, en allò que toco, el toco. La meua fe il·luminada per la gràcia divina el toca i el veu. I aquest contacte és veritable, aquesta visió veritable, fa veritable aquesta trobada. No en puc dubtar. Tal vegada en dubti més tard. Ara però ¿com és possible dubtar?

Déu sempre és més enllà d'allò que ell manifesta de si mateix. Per molt alt que sigui el coneixement místic, sempre succeeix el mateix. Si una ànima l'oblida, s'adhereix a allò que coneix de Déu. En vol prendre possessió, com si es tractés

d'un bé adquirit per sempre. Il·lusió. Quan temps perden abraçant fantasmes, aquells signes de la seva presència als que l'ànima s'uneix més que a Déu.

Déu continua estant més enllà de tota percepció, de tota abraçada. Aquest Déu que jo puc anomenar no és Déu, aquest Déu que jo puc abraçar no és el veritable Déu. Déu mai no és aconseguit en un moment d'aturada. És l'astre que fuig i que s'ha de seguir sense parar-se mai. El coneixement de Déu és un moviment perpetu. En el mai, dels mais, es troba el secret del sempre, sempre. Així ho serà fins la visió beatífica. Aleshores no hi haurà més inèrcia per les ànimes; aniran, al descobriment de Déu, a la velocitat infinita de la revelació de l'amor diví. Només hi haurà descans en aquest moviment infinit de descobriment del misteri diví. Serà la gran llum.

Ara, tota manifestació de Déu comporta el testimoni de que Déu es encara més. Les grans llums són alhora el descobriment d'allò incognoscible. En la llum apareix la tenebra. La llum es revela tenebra. En aquesta vida, com més aconsegueix l'ànima a Déu, més descobreix, en aquesta llum que ell encara és més lluny. L'ànima creia, al principi, poder donar-li un

nom. Com més avança, més manquen de sentir els noms que pot donar-li, els mateixos signes de la seva presència esdevenen un obstacle per a una presència més íntima. Passa el mateix amb tot el coneixement de Déu en aquesta vida. La gran llum que cau damunt la sorra del desert és una tenebra densa...

El desert i la nit no són simplement proves que s'han de passar, ja són formes de coneixement diví: el descobriment d'allò incognoscible, a una nova forma de coneixement... De fet, en aquest silenci de la nit, Déu transporta l'ànima i li fa flanqueja fonaments gegants del món diví. Déu la fa capaç, sense que ella encara ho sàpiga, de tocar-lo i de penetrar el seu misteri.

Sil·lània no pot veure res, és que camina en un món sense que els seus ulls s'adaptin a ell. Si és troba totalment sola, és que la presència divina és completament diferent de la presència humana. Déu és totalment un «altre». No pot veure-se'l més que en la seva pròpia llum, no pot ser estimat més que en el seu amor.

■ Yves Raguin (Chemis de la contemplation)

PROGRAMA DE CURS 94-95

Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut

Arquebisbat de Barcelona

Escola de pregària

6 d'octubre ■ 10 de novembre ■
1 de desembre ■ 19 de gener ■ 9 de
febrer ■ 2 de març ■ 6 d'abril ■ 4 de
maig ■ 1 de juny

les benaurances

de 8h. a 9h. del vespre
a la Catedral

Recessos

advent

10 de desembre
a les 10h. del matí

quaresma

11 de març
a les 10h. del matí

Trobades

trobada d'animadors de pastoral juvenil

5 de novembre de 1994

jornada mundial de la joventut

1 d'abril de 1995

romiatge de confirmació

13 de maig de 1995

Més informació
a la
Delegació Diocesana de
Pastoral Juvenil
Rivadeneyra, 6 9a. planta
Barcelona

Tel. (93) 301.12.77

Edita:

Delegació Diocesana de
Pastoral de Joventut
de Barcelona
c/ Rivadeneyra, 6, 9è.
08002 Barcelona
Tel.: 301 12 77

SUMARI

Una mirada sobre els
joves i la seva pastoral

pàg. 2

Per Joan Carrera,
bisbe auxiliar

Fitxes informatives
sobre els moviments i
associacions de la
diòcesi. En aquest
número, JARC i
EMMANUEL

pàgs. 4 - 5

Entrevista a Jordi
Vila-Abadal: «El jove
d'avui és més realista»

pàg. 6

Calendari d'activitats
organitzades per la
Delegació de Joventut
per al curs 94-95

pàg. 8

JOVES

Full de la Delegació de Pastoral de Joventut de Barcelona
Any I - OCTUBRE / NOVEMBRE 1994 Núm. 1

Quan reflexionar és avançar en el camí

Començem amb aquesta petita publicació el projecte de poder anar reflexionant entorn la realitat del jove avui i entorn la pastoral juvenil.

La pretensió no és altra que poder anar aprofundint sobre els continguts de l'evangelització del món jove. I quan parlem de continguts ens referim a actituds de vida i a continguts d'anunci.

Entenem que la pastoral és l'actuació de la comunitat eclesial per comunicar i fer present avui la salvació de Déu. I aquesta actuació s'ha de protagonitzar en la realitat actual. Per això ens cal un profund i responsable coneixement del jove, perquè el coneixement fa possible l'acolliment i és en la mesura que acollim que és real l'aproximació a la persona i per tant fem més possible l'espai per a l'anunci.

En l'assumida necessitat d'una nova evangelització ens cal vitalitzar el nostre testimoni fent una forta unitat de vida i d'anunci. I això ens fa conscients de la missió que tenim encomanada. Com Animadors de Pastoral Juvenil ens pertoca acompanyar a molts joves a fer un itinerari educatiu en la seva

pròpia vida que l'ajudi a madurar com a persona i com a creient.

Aquesta missió ens demana a tots

nosaltres a ser fidels pelegrins del nostre propi itinerari de creixement.

Volldríem, doncs, que aquestes planes fossin una senzilla col·laboració a avançar en aquest itinerari.

També voldríem que contribuïssin a una major comunicació de les realitats de pastoral juvenil que hi ha a la diòcesi. Tot i que la feina és molta i sempre en queda per fer, i sempre es detecten necessitats que voldríem poder atendre, també cal dir que hi ha moltes persones compromeses i que

amb una actitud molt generosa, humil i positiva fan una tasca totalment imprescindible i que cal conèixer millor.

La pastoral juvenil té una clara missió evangelitzadora però alhora ha de ser, també, una tasca de comunió eclesial, comunió que, viscuda en profunditat i entrega, esdevé testimoni. Esperem que aquestes pàgines ens animin a treballar en aquesta línia.

Rosa Deulofeu

Delegada diocesana de Pastoral Juvenil

«Cal vitalitzar el
nostre testimoni
fent unitat de
vida i anunci»

Una mirada sobre els joves i la seva pastoral

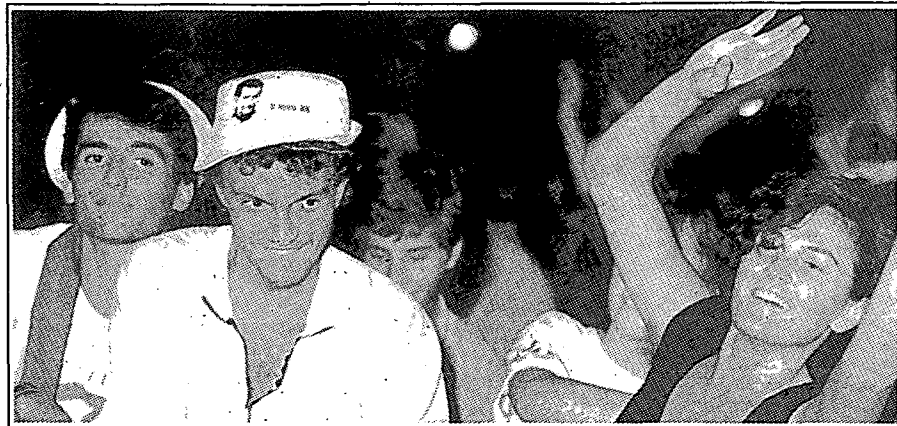
En parlar de pastoral de joventut, acuden a la ment dues imatges diferents.

D'una banda, la multitud dels joves i les seves actituds pel que fa a la fe. Són als barris, als instituts i a les universitats, als llocs de treball —els que hi poden accedir—, als locals de diversió, o muntant motos espetegants... Quan els veus fent colla, et semblen força iguals entre ells i diferents dels adults, com anunciant una altra cultura no fàcil d'entendre i d'acceptar per la gent més gran ni, tampoc, pels qui van ser joves en la dècada dels 60... A primer cop d'ull, la religió hi compta molt poc. Ni tan sols hi van contra. Més aviat la ignoren.

D'altra banda, els joves que pertanyen a grups cristians i els seus consiliaris, al voltant de les parròquies, agrupats en moviments i associacions, promovent reunions, treballant campanyes, fent revisió de vida, organitzant sessions, pregant... Aquests són menys, no cal dir-ho, i repartits, tanmateix, en una gran pluralitat de col·lectius i de maneres d'entendre la fe. Tenen una gran riquesa d'espiritualitat, d'experiència, de capacitat d'organització.

Subratllo totes dues imatges a fi d'obviar el perill que, en parlar de pastoral, saltar de seguida a la segona, sense ponderar prou la primera. M'ha fet una certa angúnia, alguna vegada, en parlar de pastoral juvenil amb responsables de parròquies de diferents nivells, veure que la reacció de molts era dir: nosaltres ja tenim el moviment X... o ja tenim una persona que porta un grup... o ja celebrem una missa jove... Hi ha qui sembla voler, sobretot, marcar com qui diu la casella correspon als joves i restar tranquil.

Hi ha també, qui ha posat tanta fe en un moviment determinat o en un mètode

de de formació i d'evangelització que li atribueix, amb fe cega, una eficàcia «ex opere operato». Tenint-lo, ja no li cal preocupar-se de res més.

Ens convé mirar i veure la joventut. Tota la joventut. «Per fi, algú em ve a parlar de la massa i no de seleccions», va dir Pius XI al jove Cardijn. Una expressió significativa que convé no oblidar. I fer-ho com el Senyor: «Jesús se'l mirà amb afecte» (Mc. 10, 21). No és inútil, sinó tot el contrari, dedicar temps a mirar els joves, a escoltar-los, a comprendre'ls, sense simplificacions fàcils, des d'una actitud d'amor. Aquest és el punt de partida.

En realitat, hi ha una relació entre aquelles dues imatges, que mai no es pot trencar. Els militants estan en funció de la multitud. Les nostres minories no resulten mai exigües, per petites que siguin, si realment estan orientades a l'evangelització de la massa. En canvi, quan es repleguen i perden la consciència que són enviades «a tot el món», a predicar la bona nova «a tota criatura» (Mc. 16, 15), encara que siguin nombroses, resulten insignificants.

També convé mirar tota la pastoral de joventut i no sols la que es basa en l'associacionisme dels joves cristians. La catequesi, la celebració dels sacraments i el seu estil, la predicació i el seu llenguatge, l'educació de la fe en les

escoles cristianes, la presència de la religió als instituts i a les universitats, la composició dels consells pastorals... han de comptar amb els joves i amb la seva sensibilitat. No seria raonable deixar que la pastoral ordinària resulti llunyana o repulsiu per als joves i pretendre, al mateix temps, crear un espai d'apostolat juvenil a part.

D'aquesta visió globalitzadora se'n deriva una conseqüència: tothom —preveres, diaques, religiosos i religiosos, laics— i no sols els joves o els especialistes en la matèria tenen un paper a fer en la pastoral de joventut. Un paper, sovint, discret, indirecte, però important. Una bona part dels déficits de vida cristiana que són atribuïts als joves tenen el seu origen en la imatge d'una fe poc confessada, vacil·lant o retreta, in-conseqüent o distant, que sobre ells projecta la comunitat adulta. Hem vist persones grans capaces de dialogar amb els joves i que el seu testimoniatge arribava amb eficàcia.

És indubtable, però, que els moviments i les associacions constitueixen una base fonamental de la pastoral de joventut i han de merèixer, per tant, una atenció preferent de la Delegació diocesana. Sense un projecte comunitari, una connexió amb altres de la mateixa edat i un microclima on es respiri la fe, és molt difícil que un jove pugui ser

«El jove d'avui no té grans models de conducta, com tenien abans, i això li pot fer un gran bé. El seu líder viu a l'entorn pròxim»

realisme en el compromís: fem el que podem, diuen. Això pot ser molt més eficaç, i sobretot és molt menys perillós. Hi ha més coherència, no trobarem tanta gent que passarà de ser *hippie* a ser *yuppie*. Ara els joves actuen amb menys espectacularitat i amb més realisme. I jo crec que això comportarà, anys a venir, més efectivitat. Faran forat.

—És poc freqüent trobar actituds optimistes vers el jovent.

—Sóc pessimista per al conjunt de la societat però optimista per a aquesta minoria no estandarditzada de la que hem parlat abans. Hem arribat a un punt dins d'aquesta societat materialitzada en el que hem tocat fons. No podem destruir més la natura, no podem mantenir eternament aquestes actituds equivocades.

—¿Els joves d'avui creixen sense líders, sense programes ideològics pels quals lluitar?

—Això de no tenir grans models de conducta, com tenien els dels seixanta, els pot fer un gran bé. D'una banda, el líder o referent és imprescindible per a un jove, però per una altra el jove inquiet, la minoria de què parlava, ja sap formar la seva personalitat sense l'ajut de grans líders. És cert que el jove inquiet d'avui dia necessita líders i fins en té, però són gent propera, del seu entorn pròxim. Poder-se identificar amb gent més propera i menys sensacional que li ajuda a formar la seva personalitat és sens dubte positiu.

—S'acusa el jovent actual de mal educat i poc format.

«A la universitat més que formar joves els informen, fan més tècnics que no pas persones»

—Això és cert. El que reben els nostres joves més que formació és informació. A la universitat més que formar joves els informen. Fan més tècnics que persones. I per això els joves que es preocupen de la seva veritable formació, els joves d'aquesta minoria inquieta, han de ser autoformadors, i fun-

cionar amb el mètode pràctic de la prova i l'error. No hi ha líders per a emmirallar-s'hi però tampoc no hi ha formadors, i això sí que ho trobo un greu error, perquè el jove que s'ha d'autoformar triga molt més en aquest procés. Ara bé, també és cert que el jove que es forma sol adquireix els seus principis d'una manera molt més sòlida i assimilada. Els joves de fa 20 anys tenien més facilitat per formar-se, però pel que sembla tampoc no ho van assimilar massa. La formació dels joves actuals no serà tan àmplia, però sí més profunda, convinguda i assimilada.

—Trobem també poca inquietud per la transcendència, per les grans preguntes sobre l'home.

—És veritat. Hi ha una falta de formació i de preguntar-se pel més enllà. Però com ja deiem abans, el jove s'haurà de buscar les respostes i fins les

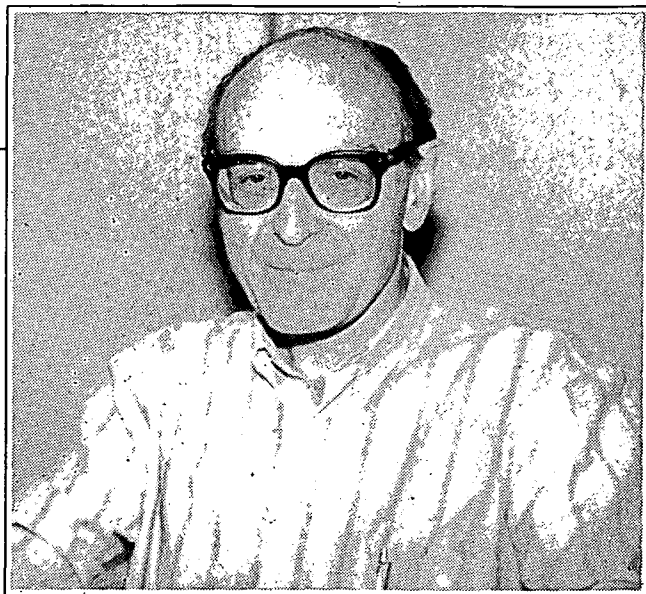
preguntes pel seu propi compte. Hi ha sens dubte molta ignorància al sobre aquest tema, i els joves hi ha fragments o detalls de la nostra cultura, de la història que no entenen, perquè estan plenament connectats amb el cristianisme que ells desconeixen. La resposta als interrogants de la transcendència també hauran de tenir una resposta autoformativa i molt personal, individual.

—Sembla que és un signe dels temps, la individualitat.

—Sí, però no l'hem de confondre amb l'individualisme que vol dir pensar i moure's per un mateix prescindint dels altres. Això sí que no pot ser mai una virtut.

Jordi Vila-Abadal

«El jove és avui més realista i eficaç en el seu compromís que fa 20 anys»

Autor de nombroses publicacions sobre temes juvenils, guanyador del premi Josep Sans de periodisme, metge especialitzat en psiquiatria i especialment interessat pel fenomen de la drogaddicció juvenil, Jordi Vila-Abadal, nàt a Barcelona el 1926 i ex-monjo de Montserrat, augura al seu darrer llibre *La joventut: entre l'encant i el desencant* (Ed. Claret) el rebrot de la protesta i la fi de la letargia juvenil dels darrers anys.

Vila-Abadal es mostra optimista: hi ha una gran massa de jovent estandaritzat, diu, però una important minoria, menys sorollosa que la dels seixanta, més realista i eficaç, treballa a l'ombra: «Faran forat.»

—¿Què ha canviat en el jovent els últims vint anys?

—Al trajecte dels anys seixanta als anys noranta hi ha hagut un fenomen

clar d'estandardització de la població juvenil. Al mateix temps, però, ens trobem que una minoria important del jo-

vent no cau en aquests processos d'estandardització, sinó que en fuig i mostra inquietuds remarcables. La seva actitud i la seva posició és menys aparatosa que la dels joves dels seixanta o els setanta, perquè estem en una societat absolutament materialitzada a la qual li interessien menys aquests temes. És una minoria que treballa gairebé a la

«Dels anys seixanta als noranta hi ha hagut un fenomen clar d'estandardització de la població juvenil»

clandestinitat, a la catacumba, però hi són.

—¿Serà capaç aquesta generació de canviar un món que l'anterior, amb més piroètnia i retòrica, no va saber o no va voler canviar?

—Els joves actuals potser no fan tant de soroll, però segur que faran més feina, perquè no parteixen d'una posició tan utòpica. No és el tot o res, que sol sempre acabar en el res. Hi ha més

cristià enmig de la societat secularitzada. Més difícil és encara que pugui projectar la fe al seu voltant. Per això resulta particularment indicat aplicar als joves allò que el Vaticà II digué de tots els cristians: «L'apostolat associat respon feliçment a l'exigència tan humana com cristiana dels fidels cristians i alhora ofereix un signe de la comunió i de la unitat de l'Església en Crist, que digué: *allà on dos o tres es reuneixen en nom meu, jo sóc allí, enmig d'ells* (Mt. 18, 20)». «Les associacions erigides amb vista a les activitats apostòliques comunes enforteixen els seus membres i els formen a l'apostolat i preparen com cal i dirigeixen la seva activitat apostòlica, a fi que se'n puguin esperar fruits molt més esponsorosos que no pas si cadascú actués tot sol». (Decret sobre l'apostolat dels laics, 18).

Avui les associacions juvenils són moltes i diverses. Una funció fonamental de la Delegació diocesana serà la inserció de totes, sense perjudici de les seves peculiaritats i de la legítima autonomia, en la vida de l'Església diocesana. (Cf. «Els laics cristians, Església en el món», de la Conferència episcopal espanyola, nº 107). Cal un esforç per part de totes per a coordinar-se, obrint-se a les altres, reconeixent que ningú no és autosuficient, adonant-se que la diversitat d'accions, de carismes, de vocacions, d'iniciatives no treu la unitat de missió. «L'Església té unitat de missió, missió rebuda del Crist que, al seu torn, l'ha rebuda del Pare». (Cf. «Orientacions sobre la pastoral de joventut» de la Conferència episcopal espanyola, números 26 i 27).

Aquesta inserció presenta dificultats especials en una diòcesi de les dimensions de Barcelona. Raó de més perquè ens la proposem seriosament i la treballam amb constància i amb paciència. Els uns, sortint del seu reducte i cercant la plena comunió diocesana. Els altres, augmentant la seva capacitat d'acolliment i anteposant la causa de l'Evangeli als elements secundaris: «No li ho prohibiu... Qui no està contra nosaltres, està amb nosaltres». (Mc. 9, 39)

Ara bé, hi ha una segona tasca que la nostra Delegació diocesana té la missió d'impulsar: la consolidació i expansió —en allò que ja existeix— i la creació —en allò que encara ens manca— de l'acció catòlica.

Ja el Vaticà II en remarcava la importància i, al mateix temps, n'assenyalava la naturalesa, més enllà de la nomencla-

«No és inútil dedicar temps a mirar, escoltar i comprendre els joves sense simplificacions fàcils. És el punt de partida.»

tura. Es tracta de formes d'apostolat, explicava, que tant si porten el nom d'acció catòlica com un altre, «són constituïdes per la coexistència i suma de les notes següents»: identificació amb el fi apostòlic de l'Església que és l'evangelització, col·laboració amb la jerarquia de la manera que els és pròpia, actuació laical com a cos orgànic, direcció superior de la jerarquia.

Més recentment, el ja esmentat document episcopal «Els laics cristians, Església en el món, ens proposa, en la mateixa línia, dos objectius, concrets: «promoció de l'acció catòlica general, que haurà d'estimular els esforços de la parròquia, a fi d'impulsar l'evangelització

dels àmbits en què està immersa...» (126); i «impulsar els moviments especialitzats d'acció catòlica, que són presència de l'Església en diversos àmbits de la societat civil —rural, obrer, de la cultura...— i que evangelitzen a partir de la inserció els laics cristians en ells...».

El procés seguit a la nostra diòcesi en els últims anys ha comportat la pràctica desaparició de l'acció catòlica general. Tanmateix, han sorgit, d'un temps ençà, diverses iniciatives d'apostolat juvenil que fan possible pensar en la seva refundació. Afavoreix aquestes expectatives el clima social i cultural de les noves generacions.

Pel què fa als moviments especialitzats, comptem amb realitats consolidades que només cal que siguin plenament assumides per tota la comunitat diocesana, a fi de potenciar-les i ajudar-les a créixer. Tant la JOC, en el camp obrer, com la JARC, en el rural, i el MUEC al món de la universitat, són una presència evangelitzadora en la nostra societat.

La promoció de l'acció general demana creativitat i, sobretot, capacitat d'entesa entre els diversos grups que convergeixen en aquesta línia. L'impuls dels moviments especialitzats demana aprofundiment en les notes fonamentals de l'acció catòlica. Són dues propostes complementàries que han de constituir l'eix de l'apostolat seglar juvenil de la nostra diòcesi.

Joan Carrera
bisbe auxiliar

1a Trobada d'Animadors de Pastoral Juvenil

Pau a vosaltres!
Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres

Jo 20,21.

Dissabte dia 5 de Novembre
al Seminari Salesià Martí Codolar.

Arquebisbat de Barcelona
Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut

☐ **Nom** Moviment de Joves Cristians de Comarques-JARC

☐ **Seu Central**

c/ Méndez Núñez Núm. 14, 3r CP. 43004 Població Tarragona

Telèfon (977) 23 64 52 Horari d'assistència al públic a les tardes

☐ **Finalitats**

És un moviment d'acció catòlica especialitzada en el món de pobles i comarques, i per tant pretén ser educador, evangelitzador i eclesial. A través de la revisió de vida amb el seu mètode: veure-jutjar-actuar, pretén transformar el medi en què es troba.

☐ **Destinataris**

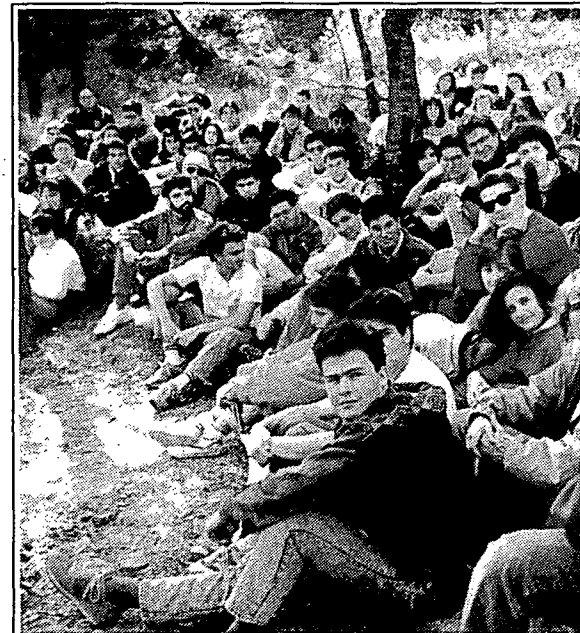
Els joves en edats compreses entre 16 i 30 anys.

☐ **Trets bàsics de l'evolució històrica**

La JARC és hereva de l'antiga acció catòlica rural (JAC) i va renèixer l'any 1982 a Poblet. En aquests moments es troba present als bisbats de Tarragona, Vic, Lleida, Girona, Barcelona, Menorca.

☐ **Objectius generals en aquests moments**

Per aquest curs la Campanya vol incidir en la importància que el cap de setmana té entre la gent jove, tot ajudant a descobrir el seu sentit profund i cristià. El lema és: «Canvia de marxa el cap de setmana».

☐ **Activitats que realitza i amb quina freqüència**

La base del treball a la JARC són els grups de Revisió de Vida o d'Iniciació. Això va acompanyat de trobades al llarg del curs, recessos i campaments d'estiu.

☐ **Serveis que ofereix**

La formació de joves a partir de la dinàmica acció-reflexió-acció.

☐ **Publicacions que edita**

La JARC publica trimestralment la revista el Ressò, d'informació i formació a nivell catalanobalear. A més, hi ha el Farcell, recull de material, i el Rebost, publicació sobre temes concrets.

☐ **Altres aspectes a considerar**

Adreça a nivell de Barcelona:
C. Sta. Maria 12, 08720 VILAFRANCA DEL PENEDES. Tel.: 892 06 46

☐ **Nom** Comunitat de l'Emmanuel

☐ **Seu Central**

Ctra. d'Ossor Núm. 13 CP. 17160 Població Anglès (Girona)

Telèfon (972) 42 37 27 Horari d'assistència al públic tots els dies a tota hora però millor de 10 a 11 de la nit.

☐ **Finalitats**

La Comunitat es proposa la santificació dels seus membres i la participació en el fi apostòlic general de l'Església.

☐ **Destinataris**

Poden ser membres de la comunitat les persones batejades i confirmades en l'Església Catòlica, majors d'edat, que hagin passat un període de prova d'un mínim de dos anys. Hi ha membres de tots els estats, laics casats o solters.

☐ **Trets bàsics de l'evolució històrica**

L'any 1972, Pierre Goursat i Martinne Catta van escoltar una explicació d'un matrimoni dels Estats Units, on van descobrir la Renovació Carismàtica. Cinc de les trenta persones que van escoltar aquest matrimoni van constituir el nucli del que seria la Comunitat de l'Emmanuel. Un any més tard ja eren cinc-cents. A finals dels setanta comencen els primers compromisos de laics en la comunitat. A Catalunya va començar l'estiu del 84 amb motiu d'una crida, en els grups de la RC, a les persones que desitjaven viure en comunitat.

☐ **Objectius generals en aquests moments**

Els objectius se centren en ajudar a encarnar les gràcies característiques de la nostra comunitat, com l'Adoració de Déu «enmig nostre» (Emmanuel), i la set d'evangelitzar.

☐ **Activitats que realitza i amb quina freqüència**

Una trobada setmanal amb els germans de la LLAR; grup de pregària setmanal; recés un cop al mes, i compromís comunitari tant com es pugui: Un llarg temps d'adoració diària, l'Eucaristia, confessar-se regularment.

☐ **Serveis que ofereix**

—Recés de Pasqua, animat per la comunitat i si és possible en una parròquia.
—Recés/vetlla de Pentecosta.
—Sessions de Paray-le-Monial: Durant els mesos de Juliol i Agost.
—Recessos per a matrimonis i formació pre-matrimonial.
—Joves per Jesús i setmana d'evangelització als turistes.

☐ **Publicacions que edita**

Revista «Il est vivant» i casset de cants en català i castellà.

☐ **Altres aspectes i consideracions**

Comunitat no es pren en el sentit restringit de viure sota el mateix sostre, sinó com associació amb un mateix esperit.